

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTI HUZRIDAGI
STATISTIKA AGENTLIGI

BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI

Toshkent-2024

O'zbekiston Respublikasida Barqaror rivojlanish maqsadlari statistik to'plami – Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi, 2024 – 68 bet.

M ualliflar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi direktori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor *B.A. Begalov*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi direktorining-o'rribosari *A.A. Ikramov*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi direktorining-o'rribosari *Z.M. Ziyayev*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish statistikasi boshqarmasi boshlig'i *D.E. Qirg'izov*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining Xalqaro hamkorlik va axborot almashuv boshqarmasi boshlig'i *O.T. Mamadalijev*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish statistikasi boshqarmasi boshlig'ining o'rribosari – Barqaror rivojlanish va ijtimoiy soha tarmoqlari statistikasi bo'yicha yig'ma tahliliy axborotlarni shakllantirish bo'limi boshlig'i *J.X. Qambarov*

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish statistikasi boshqarmasining Barqaror rivojlanish va ijtimoiy soha tarmoqlari statistikasi bo'yicha yig'ma tahliliy axborotlarni shakllantirish bo'limi boshlig'i o'rribosari *O.V. Aleshunina*

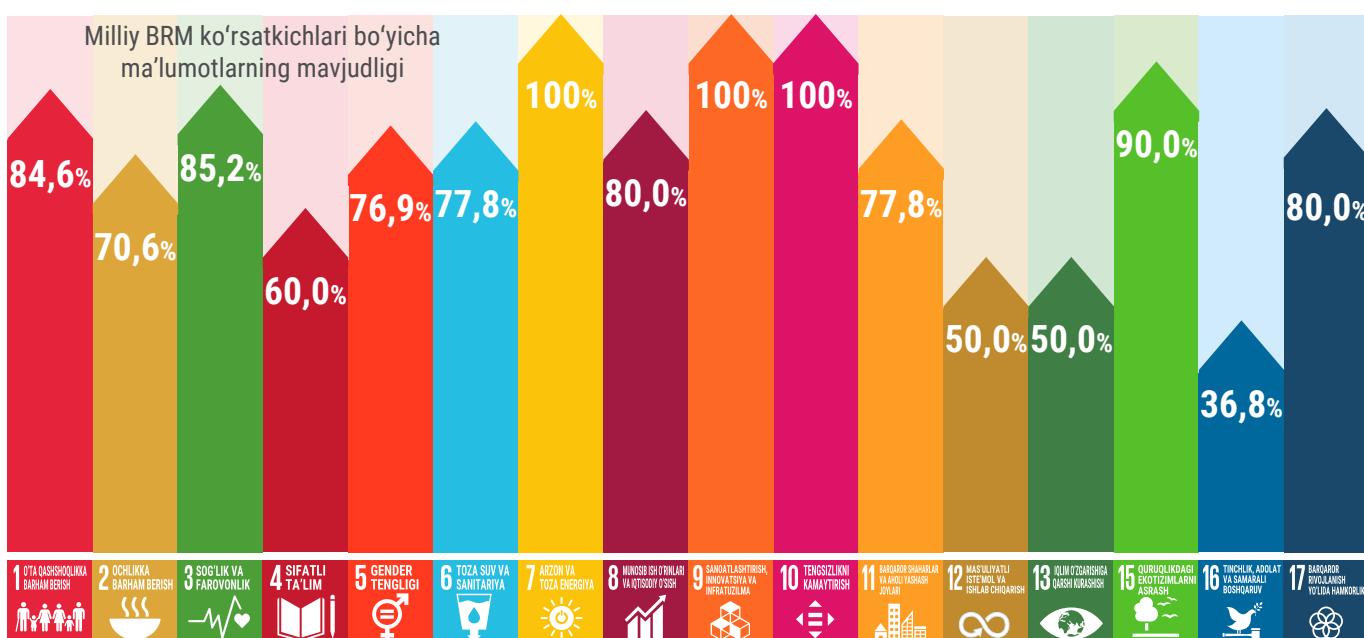
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish statistikasi boshqarmasining Notijorat tashkilotlar faoliyati, madaniyat va turizm sohalarida statistik kuzatuvalr bo'limi bosh mutaxassisini *R.M. Razakova*.

Muharrir *X.E. Raupova*

Ushbu to'plamda O'zbekiston Respublikasining barqaror rivojlanishini aks ettiruvchi, O'zbekistonda BRMga erishishning axborot-statistik monitoringi uchun foydalanadigan milliy indikatorlar ularning dinamik qatorlari bilan taqdim etilgan.

Nashrning asosiy maqsadi – bizning mavqeyimiz qandayligini, nimaga erishganimizni va 2030- yilgacha bo'lgan davr uchun kun tartibida nazarda tutilgan barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun yana qanday qo'shimcha sa'y-harakatlar qilish kerakligini yaxshiroq tushunish uchun mamlakatimizda barqaror rivojlanishning hozirgi holati va taraqqiyotini ko'rsatib berishdir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining veb-portali <https://nsdg.stat.uz/uz/publications> manzili bo'yicha O'zbekiston Respublikasida Barqaror rivojlanish maqsadlari statistik to'plami uch tilda (o'zbek, rus va ingliz tilida) taqdim etilgan.

Mundarija

	4	Qisqartmalar ro'yxati
	5	Muqaddima
	6-33	Tahlil
1-maqsad	34-35	O'ta qashshoqlikka barham berish
2-maqsad	36-39	Ochlikka barham berish
3-maqsad	40-42	Sog'lik va farovonlik
4-maqsad	43-45	Sifatli ta'lim
5-maqsad	46-48	Gender tengligi
6-maqsad	49-50	Toza suv va sanitariya
7-maqsad	51-52	Arzon va toza energiya
8-maqsad	53-54	Munosib ish-o'rirlari va iqtisodiy o'sish
9-maqsad	55-56	Sanoatlashtirish, innovatsiya va infratuzilma
10-maqsad	57-58	Tengsizlikni kamaytirish
11-maqsad	59-60	Barqaror shaharlar va aholi yashash joylari
12-maqsad	61	Mas'uliyatli iste'mol va ishlab chiqarish
13-maqsad	62	Iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish
15-maqsad	63-64	Quruqlikdagi ekotizimlarni asrash
16-maqsad	65-66	Tinchlik, adolat va samarali boshqaruv
17-maqsad	67-68	Barqaror rivojlanish yo'lida hamkorlik

Qisqartmalar

BRM	Barqaror rivojlanish maqsadlari
BMT	Birlashgan Millatlar Tashkiloti
BMTTD	Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot dasturi
FAO	BMTning Oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti
YAIM	Yalpi ichki mahsulot
JSST	Jahon sog'lqn ni saqlash tashkiloti
XMT	Xalqaro mehnat tashkiloti
OIV	Odamning immunitet tanqisligi virusi
SII	Suvning ifloslanish indeksi
ITTKI	Ilmiy tadqiqot tajriba konstrukturlik ishlari
YAQQ	Yalpi qo'shilgan qiymat
MDH	Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi
YEIK	Evroosiyo iqtisodiy komissiyasi
IHBMI	Inson huquqlari boyicha milliy institutlar
MICS	Multiindikator klaster kuzatuvi
f.p.	Foiz punkt

MUQADDIMA

Barqaror rivojlanish XXI asrda global hamkorlikning asosiy tamoyiliga aylandi. Dunyo iqlim o'zgarishidan tortib tengsizlikning kuchayishigacha bo'lgan katta muammolarga duch kelmoqda, bu esa barcha mamlakatlarning muvofiqlashtirilgan va samarali harakatlarini talab qiladi. Taqdim etilayotgan "O'zbekiston Respublikasida Barqaror rivojlanish maqsadlari" statistik to'plamida 2015-yilda BMT Bosh Assambleyasi tomonidan tasdiqlangan global maqsadlarni amalga oshirish yo'lidagi taraqqiyot har tomonlama tahlil qilingan.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining 2030- yilgacha Barqaror rivojlanish kun tartibi kambag'allikka barham berish, ijtimoiy adolatni mustahkamlash va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha aniq harakatlar bilan teng va inklyuziv kelajakka erishish bo'yicha ko'rsatmalar beradi. Global kun tartibini faol qo'llab-quvvatlagan davlatlar rivojlanishning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik jihatlari o'rtaсидagi muvozanatni ta'minlashga qaratilgan 17 maqsad va 169 vazifani amalga oshirish uchun mas'uliyatni o'z zimmalariga oлган.

O'zbekiston Respublikasi barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish yo'lida katta qadamlar qo'yemoqda. Bu maqsadlar mamlakatning milliy strategiyasi – "O'zbekiston – 2030" da ham aks ettirilgan. Ikki tashabbus ham o'zaro bir-birini mustahkamlab, aholi farovonligini oshirish, tabiiy resurslarni muhofaza qilish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga qaratilgan. Strategiyaning muhim ustuvorliklari kambag'allikni qisqartirish, ta'lim sifatini oshirish, atrof-muhitni muhofaza qilish choralarini kuchaytirish va ijtimoiy integratsiyani ta'minlashdan iborat.

Mazkur to'plam faqatgina rivojlanish to'g'risidagi hisobot bo'lib qolmay, balki amaliy harakatlarga chaqiriqdir. Har bir bob barqaror rivojlanishning muayyan jabhalariga bag'ishlangan bo'lib, hozirgi tendentsiyalar va kelgusidagi rivojlanish yo'llarini tahlil qiladi. Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda barcha ishtirokchilarning – davlat, fuqarolik jamiyat, biznes va har bir shaxsning hamkorligi muvaffaqiyatning kaliti ekanligiga ishonamiz.

Sizlarni ushbu muhim jarayonning bir qismi bo'lishga taklif qilamiz. Har birimizning kelajagimiz qanday bo'lishi o'zimizga bog'liq. Faqatgina birgalikda harakat qilsak, barcha uchun adolatli va barqaror dunyonи yarata olamiz.

Ushbu to'plam sizlarni Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda faol ishtirok etishga ilhomlantirishidan umidvormiz. Oldimizda mamlakat va sayyoramiz manfaati uchun yangi g'oyalar va yechimlarni amalga oshirish uchun keng imkoniyatlar maydoni yotganiga ishonamiz.

*B.A. Begalov,
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
huzuridagi Statistika agentligi direktori,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor*

BARCHA JOYLARDA AHOLINING KAM TA'MINLANGANLIK DARAJASINI PASAYTIRISH

1-Maqсад

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

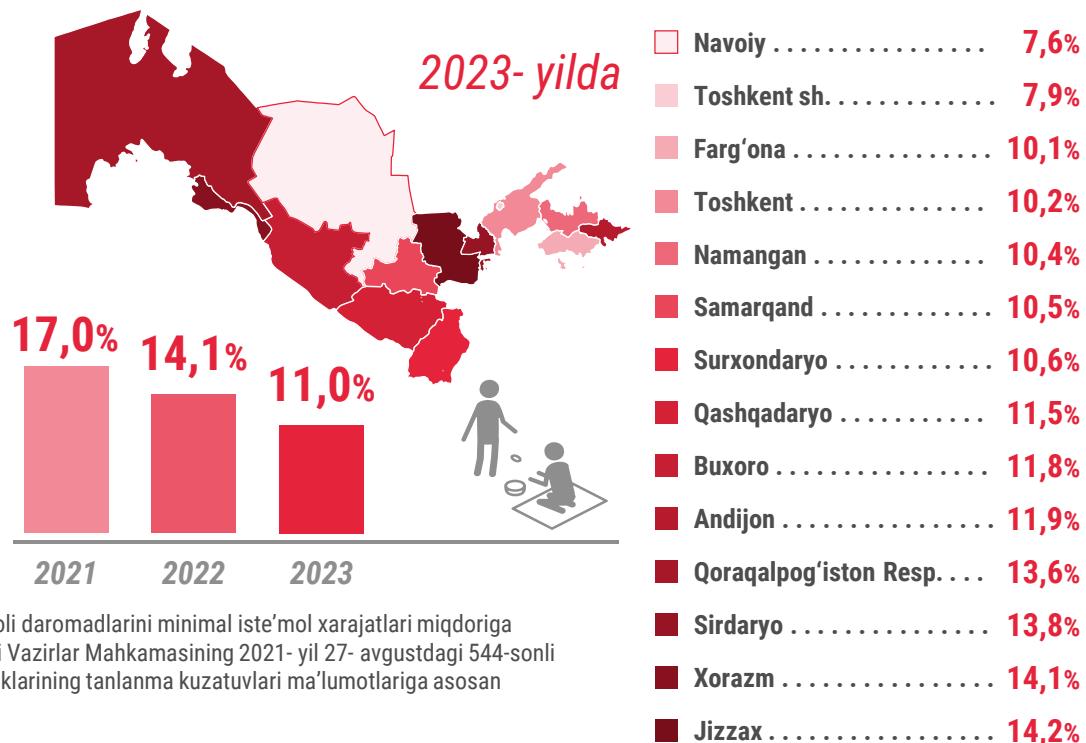
13

15

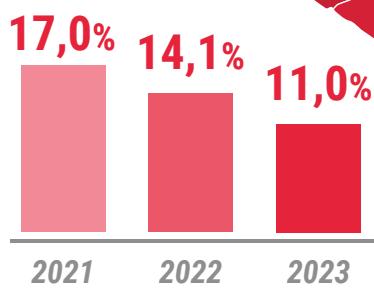
16

17

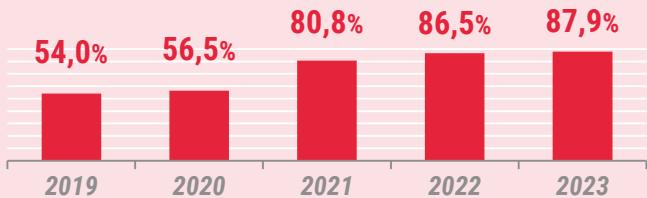
RASMIY KAMBAG'ALLIK CHEGARASIDAN PASTDA YASHAYOTGAN MAMLAKAT AHOLISINING ULUSHI *

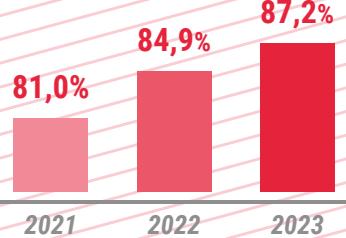
VAZIFA 1·2

OBODONLASHTIRILGAN UY-JOYDA YASHOVCHI AHOLI ULUSHI

QONUN BILAN TAN OLINGAN HUJJATLAR BILAN TASDIQLANGAN YERGA EGALIK QILISH HUQUQIGA EGA BO'LGAN JAMI VOYAGA ETGAN AHOLINING ULUSHI

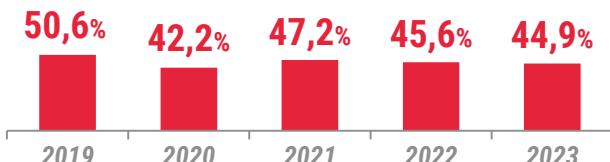

VAZIFA 1·4

bazaviy zaxiralardan foydalanish uchun shart-sharoitlar, chakana to'lov tizimlari infratuzilmalar, yangi texnologiyalar va moliyaviy xizmatlar bilan ta'minlash

ASOSIY XIZMATLAR (TA'LIM, SOG'LIQNI SAQLASH VA IJTIMOIY HIMOYA)GA SARFLANGAN XARAJATLARNING UMUMIY DAVLAT XARAJATLARIDAGI ULUSHI

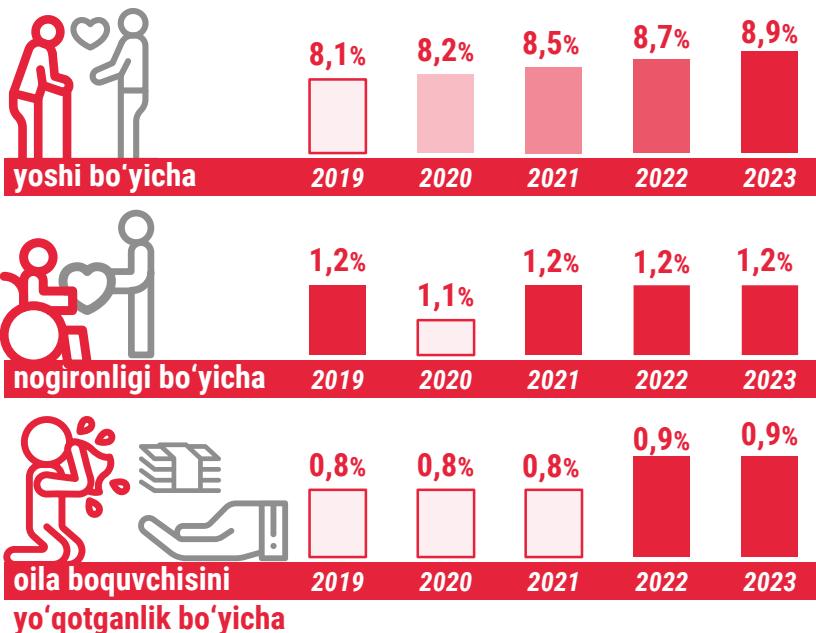

BARCHA JOYLARDA AHOLINING KAM TA'MINLANGANLIK DARAJASINI PASAYTIRISH

1-Maqсад 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

AHOLI UMUMIY SONIDAGI TURLARI BO'YICHA PENSIYA OLAYOTGAN AHOLINING ULUSHI

AHOLI UMUMIY SONIDAGI IJTIMOIY NAFAQALAR OLUVCHILARNING ULUSHI

Respublika bo'yicha jami

1,1% 1,8%

shu jumladan 16 yoshgacha
nogironligi bo'lgan shaxslarga nafaqa
0,3%

BAXT INDEKSI BO'YICHA DUNYO DAVLATLARI REYTINGI (WORLD HAPPINESS REPORT)*

(2023-yilda)

Finlyandiya

7,741 1-o'rin

Daniya

7,583 2-o'rin

Islandiya

7,525 3-o'rin

O'zbekiston

2022-yilda
54-o'rin (6,014)

6,195 47-o'rin

Lesoto

3,186 141-o'rin

Livan

2,707 142-o'rin

Afg'oniston

1,721 143-o'rin

VAZIFA 1-3

ijtimoiy himoya qilish tizimining
manzillig'i va samaradorligini
kuchaytirish, xizmatlarining sifatini
oshrish, ijtimoiy himoya qilish choralar
olirasiga muhtojlarni to'liq qamrab
olinishiga erishish

VAZIFA 1-B

kambag' allik darajasini
qisqartirish bo'yicha monitoring
va baholashni, strategik
prognozlashtirish
mexanizmlarini takomillashtirish

KAM TA'MINLANGAN AHOLI MANFAATI UCHUN AJRATILGAN DAVLAT IJTIMOIY XARAJATLARI

12 314,8
mlrd so'm

5 701,4
mlrd so'm

2021

2023

* Birlashgan Millatlar Tashkiloti huzuridagi "Barqaror rivojlanish yechimlari tarmog'i" xalqaro dasturining tadqiqot loyihasi (UN Sustainable Development Solutions Network)

1 2-Maqсад 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

TO'YIB OVQATLANMASLIKNING KENG TARQALGANLIGI *

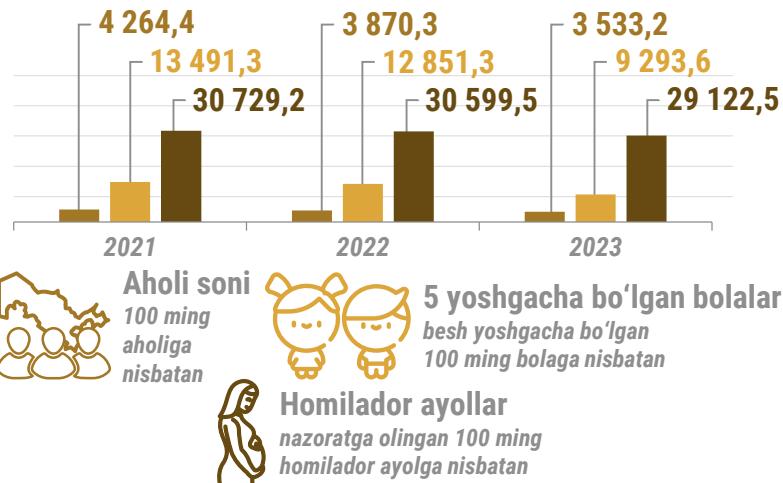
(2023- yilda)

* FAO ma'lumotlariga
ko'ra

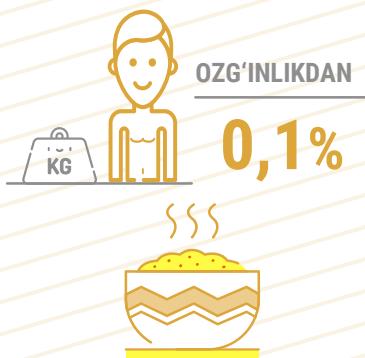
KAMQONLIK BILAN KASALLANISH

BESH YOSHGACHA BO'LGAN BOLALAR

YETARLI
OVQATLANMASLIK
NATIJASIDA

AZIYAT CHEKMOQDA:
(2023- yilda)

VAZIFA 2·2

**OZIQ-OVQAT
XAVFSIZLIGI
INDEKSI
BO'YICHA DUNYO
DAVLATLARI
REYTINGI
(2022- yilda)**

2021- yilda
78-o'rin (53,8)

* Economist Intelligence Unit tahliliy agentligi

ASOSIY QISHLOQ XO'JALIK EKINLARINING HOSILDORLIGI (1 GA DAN OLINGAN HOSIL, SENTNERDA)

BUG'DOY

2019	46,3
2020	45,4
2021	46,1
2022	47,2
2023	52,1

MAKKAO'XORI DON
UCHUN

2019	47,2
2020	46,3
2021	44,7
2022	48,1
2023	56,7

SHOLI

2019	27,5
2020	31,6
2021	33,6
2022	34,5
2023	38,5

PAXTA

2019	25,6
2020	29,0
2021	30,7
2022	34,1
2023	35,8

KARTOSHKA

2019	227,3
2020	213,4
2021	201,7
2022	203,4
2023	204,7

SABZAVOTLAR

2019	235,6
2020	234,4
2021	236,0
2022	238,1
2023	231,1

POLIZ MAHSULOTLARI

2019	180,4
2020	168,3
2021	176,2
2022	170,1
2023	189,9

MEVA VA REZAVORLAR

2019	118,5
2020	116,7
2021	122,1
2022	116,4
2023	120,9

UZUM

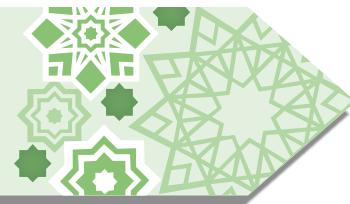

2019	153,5
2020	152,0
2021	154,7
2022	155,3
2023	153,4

3 SOG'LIK VA FAROVONLIK

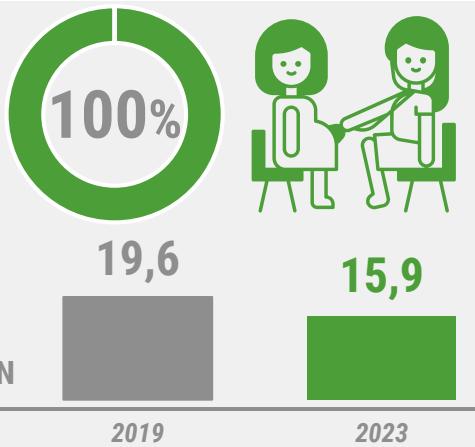
SOG'LOM TURMUSH TARZINI TA'MINLASH VA BARCHA YOSHDAGI KISHILARNING FAROVONLIGIGA KO'MAKLASHISH

1 2 3-Maqсад 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

MALAKALI TIBBIYOT XODIMLARI TOMONIDAN QABUL QILINGAN TUG'RUQLAR ULUSHI (2023- yilda)

ONALAR O'LIMI KOEFFITSIYENTI 100 000 TIRIK TUG'ILGANLARGA NISBATAN

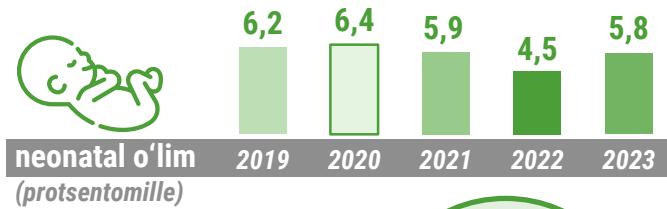

VAZIFA 3·1

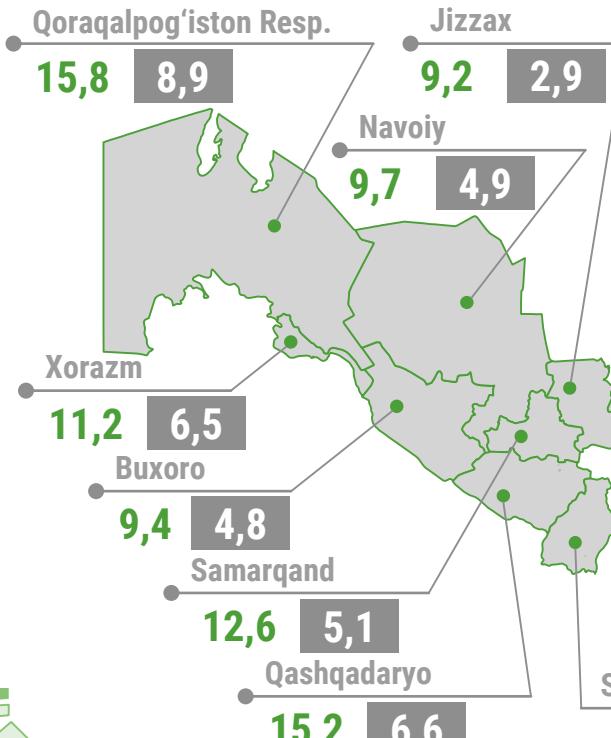

onalar o'lumi ko'sratkichini
1/3 baravarga qisqartirish

BOLALAR O'LIMI KOEFFITSIYENTI

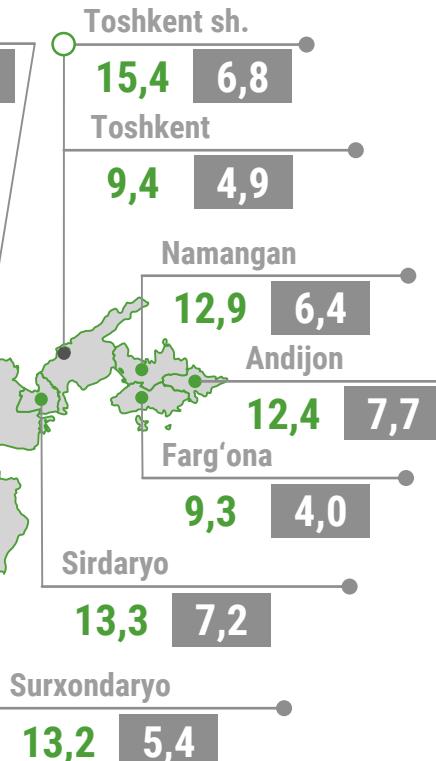

Qoraqalpog'iston Resp.

besh yoshgacha bo'lgan bolalar
o'lumi koeffitsiyenti

Toshkent sh.

neonatal o'lum

HUDUDLAR KESIMIDA (2023- yilda)

VAZIFA 3·2

yangi tug'ilgan chaqaloqlar
va besh yoshgacha bo'lgan
bolalar orasidagi o'lumi ikki
baravarga kamaytirish

SOG'LOM TURMUSH TARZINI TA'MINLASH VA BARCHA YOSHDAGI KISHILARNING FAROVONLIGIGA KO'MAKLASHISH

1

2

3-Maqсад

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

15

16

17

YANGI KASALLANISHLAR SONI

2023- yilda 2019- YILGA NISBATAN **QISQARDI**

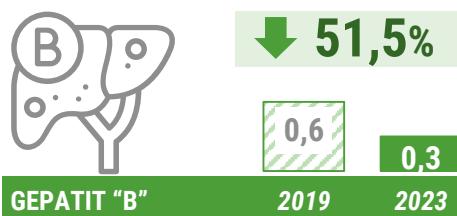
OIV BILAN KASALLANISHLAR

har 1 000 ta infeksiya qayd etilmaganlarga

KASALLANISHLAR

100 000 aholiga nisbatan

* 2019- yilga nisbatan o'zgarishlar

O'LIM KOEFFITSIYENTI, 100 000 AHOLIGA NISBATAN

QILISHDAN O'LIM

2023

2019

2019

2023

2019

2023

2019

2023

HODISASI

2019

2023

2019

2023

2019

2023

NATIJASIDAGI O'LIM

KALENDAR YIL UCHUN

15 YOSH VA UNDAN KATTA

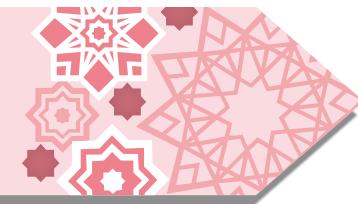
AHOLI JON BOSHIGA LITRLARDA
TO'G'RI KELADIGAN TOZA SPIRT HISOBIDAGI
ALKOGOL ISTE'MOLI

15 YOSH VA UNDAN KATTA BO'LGAN SHAXSLAR O'Rtasida

YOSH BO'YICHA STANDARTLASHTIRILGAN TAMAKI ISTE'MOLI TARQALGANLIGI DARAJASI

1 2 3 4-Maqсад 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

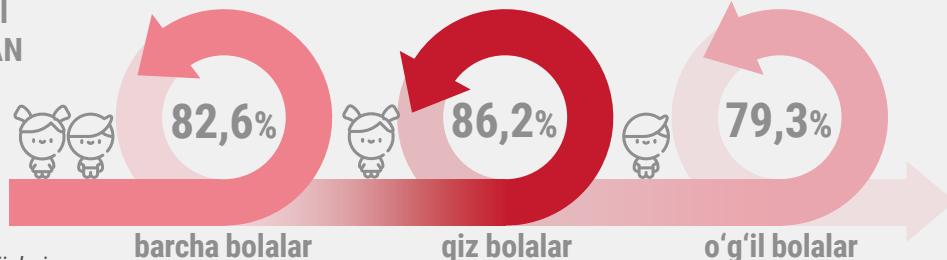
SOG'LIG'I, TA'LIM OLSI VA PSIXOLOGIK IJTIMOIY FAROVONLIGI

NUQTAI NAZARIDAN TEGISHLI
RAVISHDA RIVOJLANAYOTGAN

UCH YOSHDAN BESH YOSHGACHA

BO'LGAN BOLALARNING
ULUSHI *

* 2021-2022- yillardagi MICS kuzatuvi natijalari

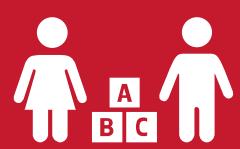

UYUSHGAN TA'LIMDA BOLALARNING

(BOSHLANG'ICH MAKTABGA RASMIY
BORISH YOSHDAN BIR YIL OLDIN)
QATNASHISH DARAJASI
O'SIB BORMOQDA

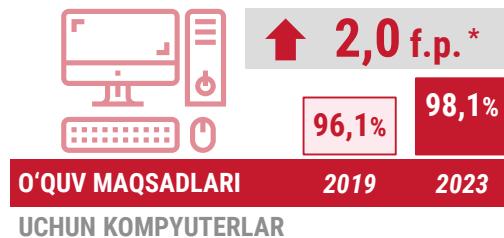
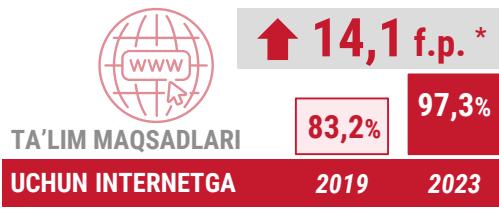

VAZIFA 4·2

kichik yoshdagi bolalarni
rivojlantrish, parvarishlash va
mabitabgacha o'qitishning sifatli
tizimlарidan to'liq foydalananish

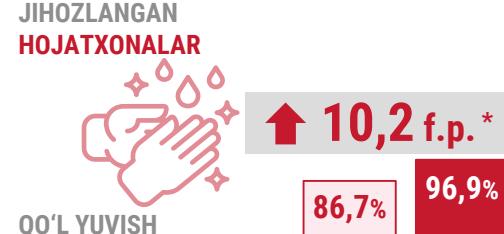
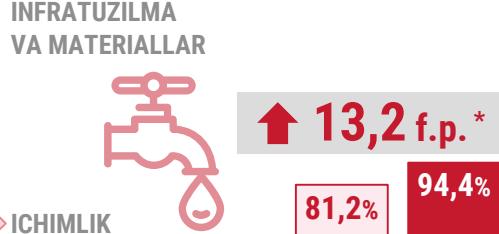
MAKTABLARNING TA'MINLANGANLIK DARAJASI:

KIRISH

INFRASTRUMLA VA MATERİALLAR

VAZIFA 4·A

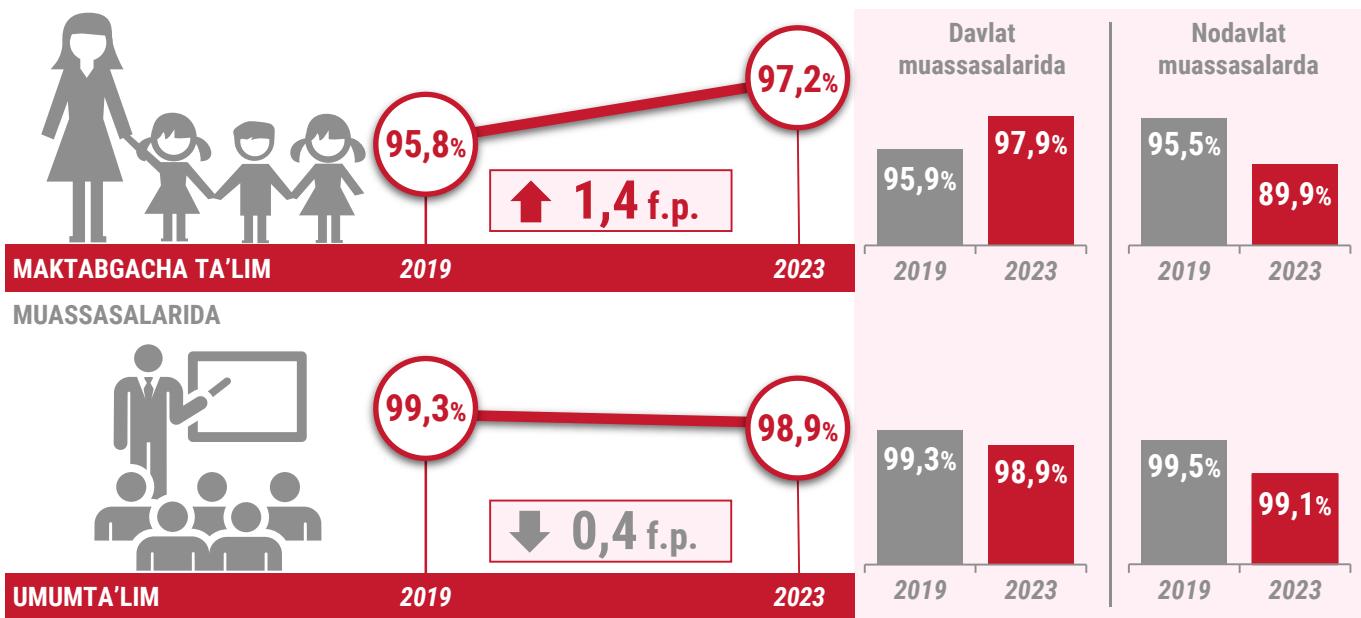

o'quv muassasalarining barcha
uchun xavfsiz va samarali
o'quv muhitini ta'minlaydigan
shart-sharoitlarini yaxshilash

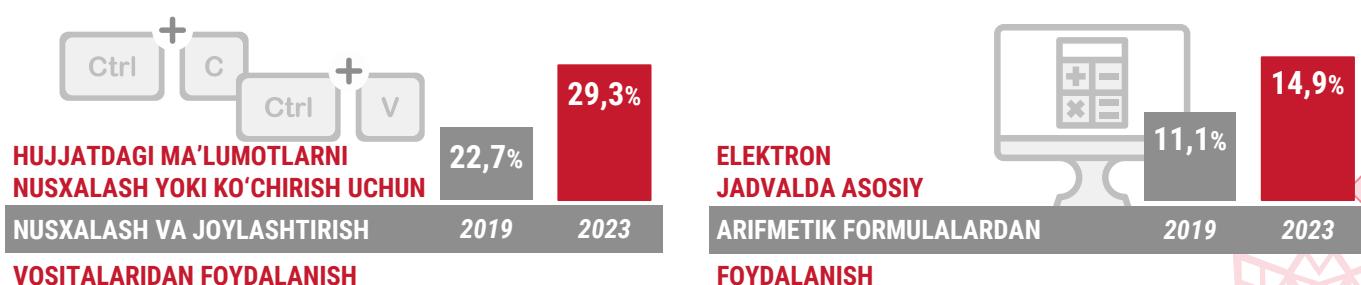
* 2019- yilga nisbatan
o'zgarishlar

**TA'LIM DARAJASI BO'YICHA MINIMAL TALAB QILINADIGAN
MALAKAGA EGA O'QITUVCHILARNING ULUSHI**

**AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDAGI
KO'NIKMALARGA EGA YOSHLAR VA KATTALAR ULUSHINING
2023- yilda 2019- YILGA NISBATAN O'SISHI KUZATILMOQDA**

GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH VA BARCHA XOTIN-QIZLARNING HUQUQ VA IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH

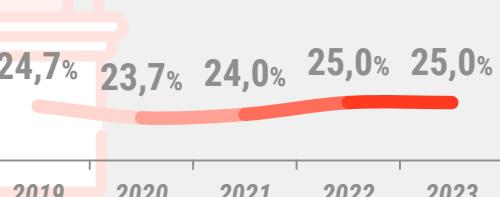
1 2 3 4 5-Maqсад 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

AYOLLAR EGALLAB TURGAN-O'RINLAR ULUSHI:

OLIY MAJLIS
QONUNCHILIK PALATASIDA

OLIY MAJLIS SENATIDA

VAZIFA 5·5

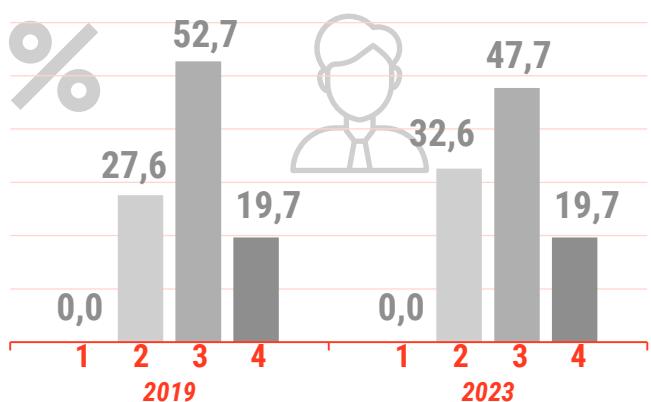
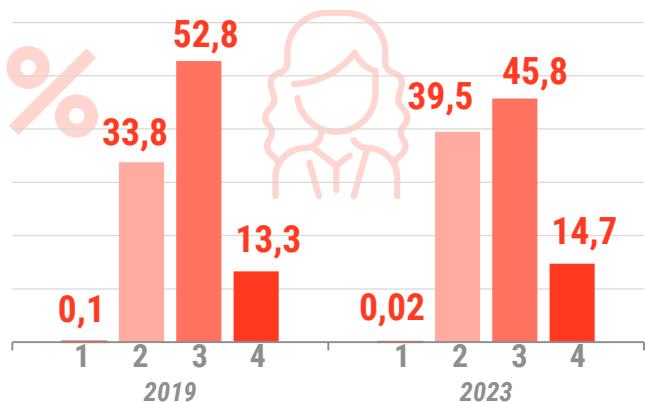
Xotin-qizlarning barcha bosqichlarda har tomonloma ishtirok etishlari hamda qaror qabul qilishda yetakchilik qilishlari uchun teng imkoniyatlar

RAHBAR LAVOZIMLARDAGI AYOLLARNING ULUSHI

25 YOSH VA UNDAN KATTA YOSHDAGI AYOLLAR VA ERKAKLARNING TA'LIM DARAJASI

(uy xo'jaliklari tanlanma kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, tegishli guruhlarga nisbatan)

1 boshlang'ich va quyidagi ta'lim
2 o'rta ta'lim
3 o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi
4 oliy va undan yuqori ta'lim

HAQ TO'LAMAYDIGAN
UY ISHLARINI
BAJARISHDA
SARFLANGAN O'RTACHA
SOATLAR SONI*

5,36

2,18

* 2023-yil uy xo'jaliklari tanlanma kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan

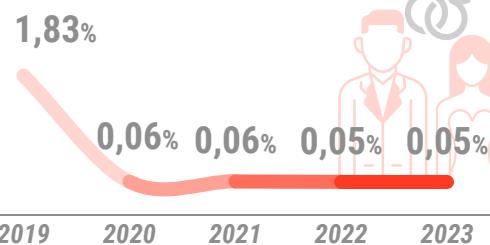
1 2 3 4

5-Maqсад

6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

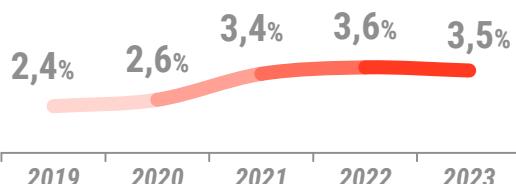
20-24 YOSHDAKI AYOLLAR

SONIDAN 18 YOSHGA TO'LMASDAN
QONUNIY YOKI NOQONUNIY
TURMUSH QURGAN
AYOLLARNING ULUSHI

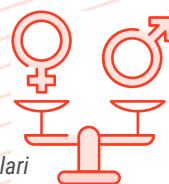
O'SMIR QIZLAR

ORASIDA
ERTA TUG'RUQLAR

54,7%15-49 YOSHDAKI XOTIN-QIZLAR JINSIY
ALOQA, HOMILADORLIK DAN SAQLOVCHI
VOSITALAR VA REPRODUKTIV SALOMATLIKNI

SAQLASH XIZMATLARIDAN FOYDALANISH BO'YICHA
MUSTAQIL RAVISHDA ONGLI QARORLAR
QABUL QILADILAR *

* 2021-2022- yillardagi MICS kuzatuvni natijalari

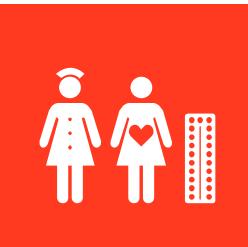
VAZIFA

5·3

ERTA NIKOHLAR VA
ZO'RLAB NIKOHLASHNI
TUGATISH

VAZIFA

5·6

reprodukтив salomatlikni asrash
sohasida yordam ko'satish
uchun sog'iqliqi saqlash
xizmatlардан foydalаниш

Daniya

0,932

1-o'rin

Shveytsariya

0,928

2-o'rin

Shvetsiya

0,926

3-o'rin

O'zbekiston

2021/2022- yy.
74-o'rin (0,741)

0,674

94

-o'rin

Markaziy Afrika Respublikasi

0,378

175-o'rin

Yaman

0,287

176-o'rin

Afg'oniston

0,286

177 -o'rin

AYOLLAR TINCHLIGI VA XAVFSIZLIGI

INDEKSI BO'YICHA

DUNYO DAVLATLARI REYTINGI

(WOMEN PEACE AND SECURITY)*

(2023/2024- yillar uchun)

* Norvegiya Tashqi ishlar vazirligi ko'magida PRIO Gender masalalari, tinchlik va xavfsizlik markazi va Jorjtaun ayollar, tinchlik va xavfsizlik instituti

AYOLLAR, BIZNES VA QONUN

GLOBAL INDEKSI

(WOMEN, BUSINESS AND THE LAW)*

(O'ZBEKISTON)

64,4

2019

70,6

2021

70,6

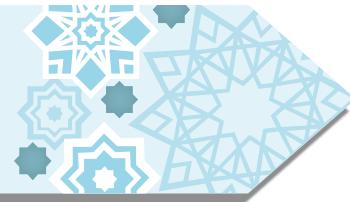
2023

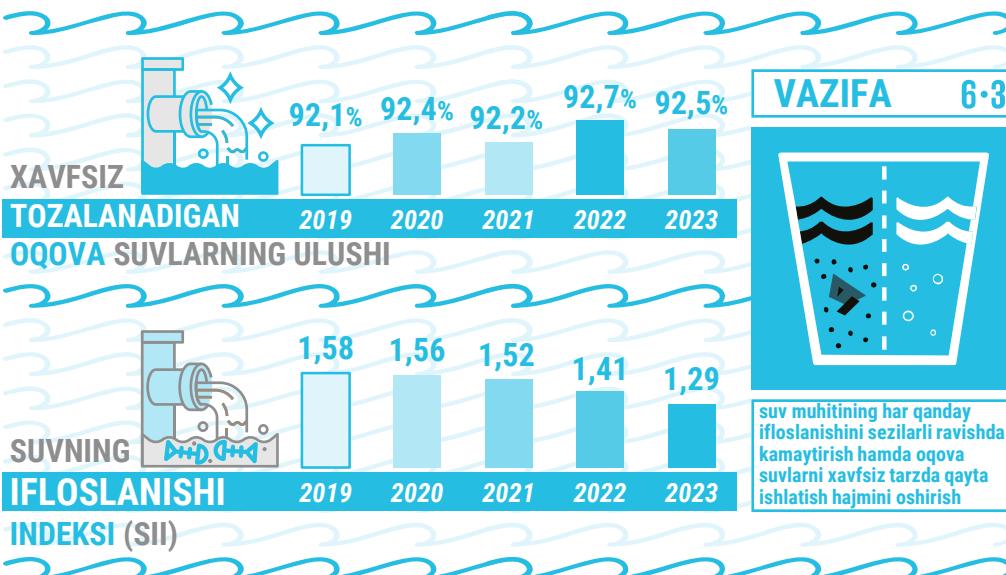
* Jahon banki

BARCHA UCHUN SUV RESURSLARI VA SANITARIYANING MAVJUDLIGI HAMDA ULARDAN OQILONA FOYDALANISHNI TA'MINLASH

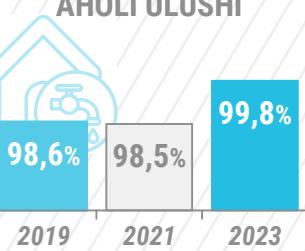

1 2 3 4 5 6-Maqсад 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

XAVFSIZLIK

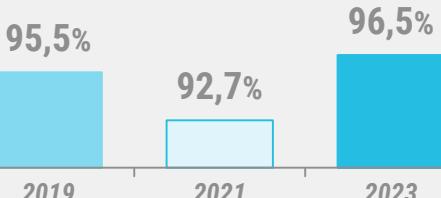
TALABALARIGA RIOYA QILGAN HOLDA TASHKIL ETILGAN SUV TA'MINOTI XIZMATLARIDAN FOYDALANADIGAN AHOI ULUSHI

XAVFSIZLIK

TALABALARIGA

AMAL QILINGANGAN HOLDA
TASHKIL ETILGAN
SANITARIYA XIZMATLARI

VAZIFA 6·2

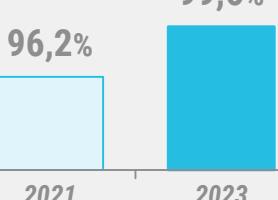

tegishli sanitariya-gigiyena vositalaridan umumiy va teng huquqli foydalanish

SOVUN VA SUV BILAN QO'L YUVISH MOSLAMALARI

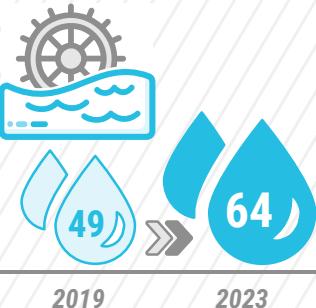

QO'L YUVISH
MOSLAMALARI

SUV RESURSLARINI KOMPLEKS BOSHQARISHNI

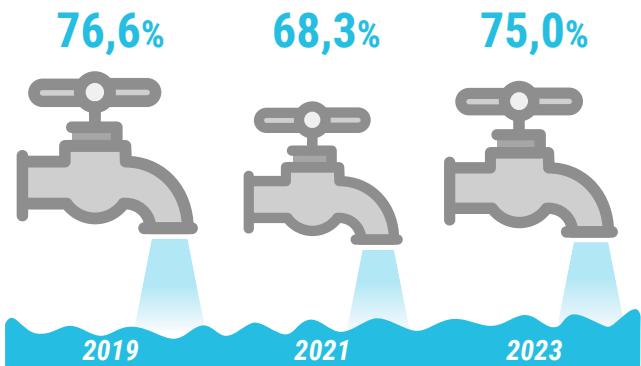
JORIY ETISH DARAJASI
(0 dan 100 gacha)

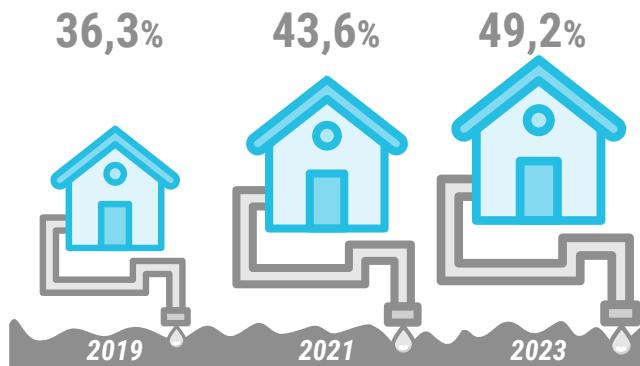

KVARTIRA (UY)LARNING TA'MINLANGANLIGI:
(yil oxiriga, jami kvartira (uy)larga nisbatan)

ICHIMLIK SUVI

KANALIZATSIIYA

KVARTIRA (UY)LARNING HUDUDLAR KESIMIDA TA'MINLANGANLIGI:
(2023-yil oxiriga, jami kvartira (uy)larga nisbatan)

Qoraqalpog'iston Resp.

66,4% 36,8%

Xorazm

62,1% 32,3%

Buxoro

58,3% 34,8%

Samarqand

75,6% 42,3%

Qashqadaryo

38,8% 33,2%

Jizzax

66,1% 36,3%

Navoiy

87,6% 47,1%

Toshkent sh.

97,5% 100%

Toshkent

81,9% 69,0%

Namangan

90,6% 50,2%

Andijon

84,7% 31,5%

Farg'ona

71,8% 53,6%

Sirdaryo

85,7% 56,6%

Surxondaryo

82,5% 36,4%

Ichimlik suvi bilan
ta'minlanganligi

Kanalizatsiya bilan
ta'minlanganligi

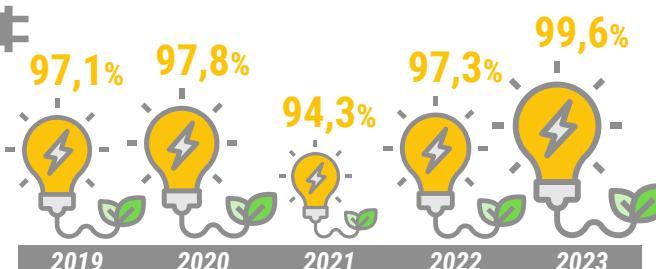
1 2 3 4 5 6 7-Maqсад 8 9 10 11 12 13 15 16 17

100%

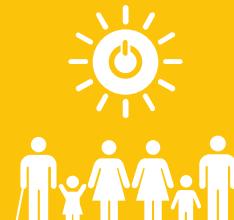
O'ZBEKİSTON AHOLISI SHAHRLarda ham
QISHLOQLarda ham ELEKTROENERGIYADAN
FOYDALANISH IMKONIYATIGA EGA

ASOSAN

TOZA YOQILG'I VA
TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANADIGAN
AHOLI ULUSHI

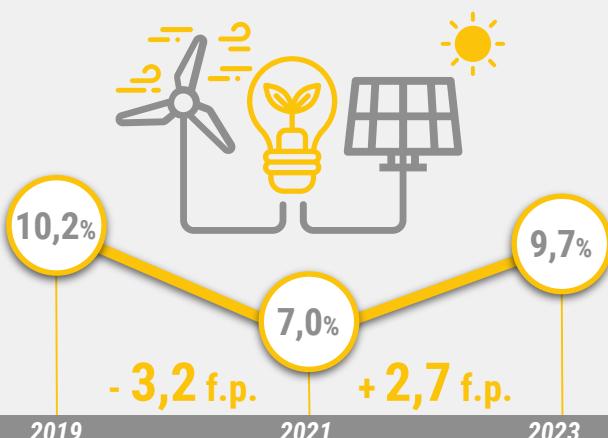

VAZIFA 7·1

arzon, ishonzili va zamonaviy
energiya ta'minotidan umumiy
foydalanishni ta'minlash

UMUMIY ISHLAB CHIQARILGAN
ELEKTROENERGIYA HAJMIDA
QAYTA TIKLANUVCHI
ENERGIYA MANBALARI
HISOBIDAN ISHLAB
CHIQARILGAN
ELEKTROENERGIYANING
ULUSHI

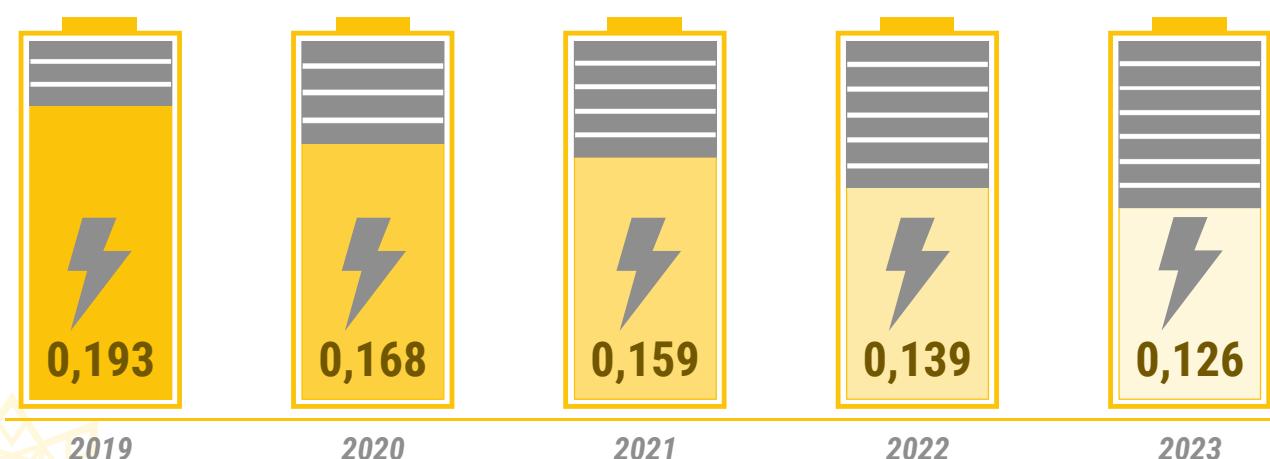
VAZIFA 7·2

jahon energetika muvozanatida
tiklanuvchan manbalardan
olinadigan energiya ulusluni
sezilarli ravishda ko'paytirish

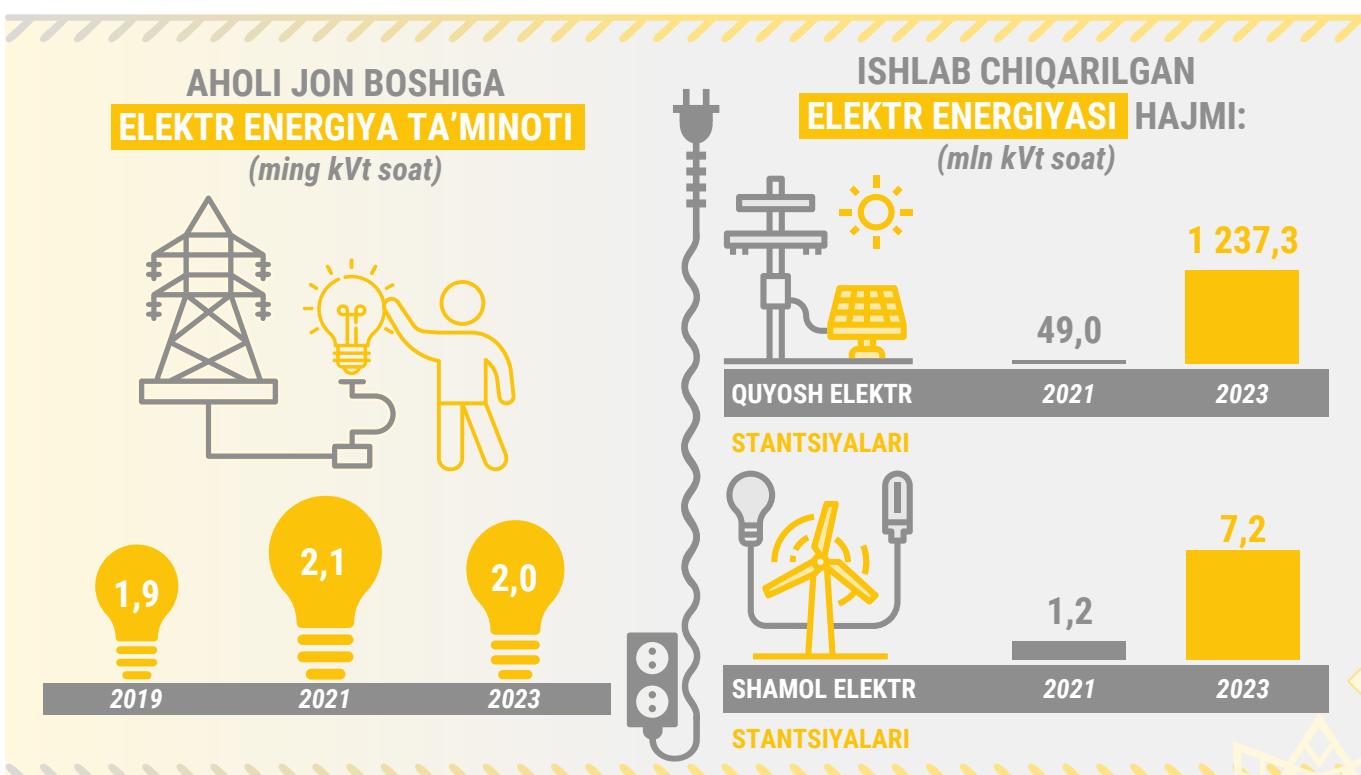
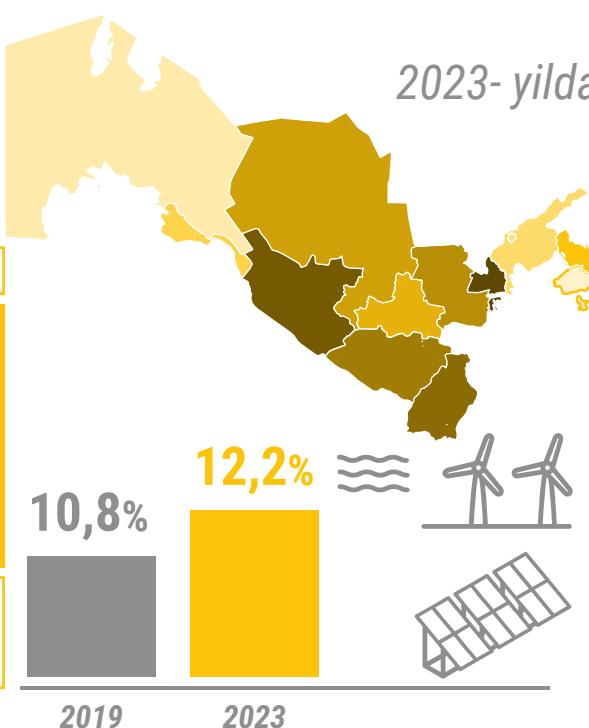
BIRLAMCHI ENERGIYA SARFINI YAIMGA NISBATI

ORQALI HISOBLANADIGAN
ENERGIYA SIG'IMI

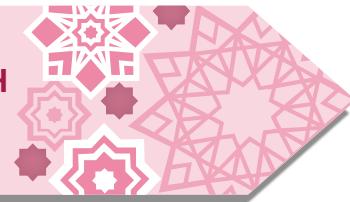

ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTITSIYALAR UMUMIY HAJMIDA ENERGETIKA SOHASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTITSIYALARNING ULUSHI

SAMARALI BANDLIKNI OSHIRISH HAMDA ERKAKLAR
VA XOTIN-QIZLARNI MUNOSIB ISH BILAN TA'MINLASH
ASOSIDA BARQAROR VA UMUMQAMROVLI IQTISODIY
O'SISHGA KO'MAKLASHISH

1 2 3 4 5 6 7 8-Maqсад 9 10 11 12 13 15 16 17

REAL YAIMNING YILLIK O'SISH SUR'ATI

HAR BIR BAND BO'LGANLARGA *

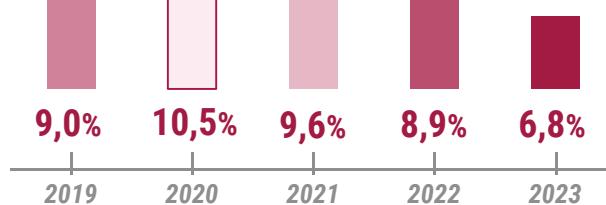
AHOLI JON BOSHIGA *

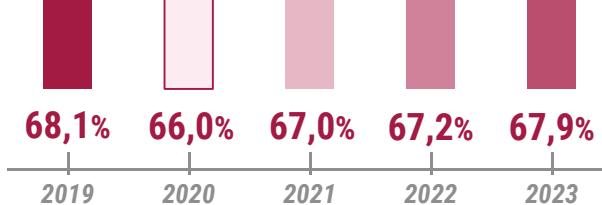
* Alovida yillar bo'yicha ma'lumotlar qayta hisoblangan

ISHSIZLIK DARAJASI

BANDLIK DARAJASI

ERKAKLAR VA AYOLLAR

O'RTACHA OYLIK ISH HAQI

O'RTASIDAGI FARQNING

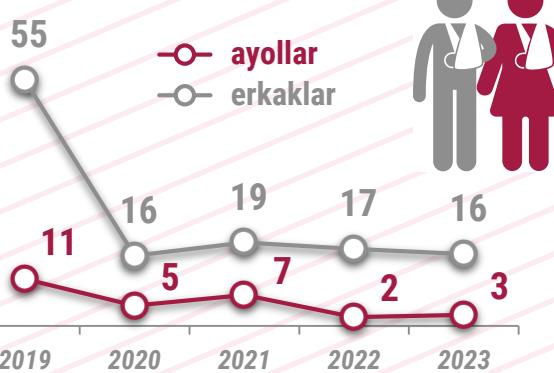
**ERKAKLAR O'RTACHA OYLIK ISH
HAQIDAGI ULUSHI**

ISHLAB CHIQARISHDA SHIKASTLANISH

O'LIMGA OLIB KELADIGAN VA O'LIMGA OLIB KELMAYDIGAN

(100 000 ishchiga nisbatan, jinsi bo'yicha)

SAMARALI BANDLIKNI OSHIRISH HAMDA ERKAKLAR
VA XOTIN-QIZLARNI MUNOSIB ISH BILAN TA'MINLASH
ASOSIDA BARQAROR VA UMUMQAMROVLI IQTISODIY
O'SISHGA KO'MAKLASHISH

1 2 3 4 5 6 7 8-Maqсад 9 10 11 12 13 15 16 17

NORASMIY BANDLIKNING ULUSHI

UMUMIY BANDLIKKA NISBATAN TARMOQLAR VA JINSI BO'YICHA

- 0,6 f.p.
2022- yilga
nisbatan

JAMI

ayollar
- 0,3 f.p.
2022- yilga
nisbatan

qishloq xo'jaligida
- 0,9 f.p.
2022- yilga
nisbatan

erkaklar
- 0,9 f.p.
2022- yilga
nisbatan

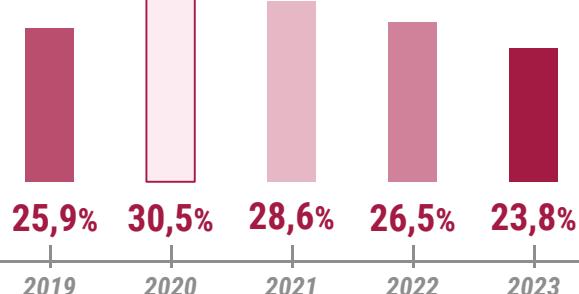

qishloq xo'jaligidan
tashqari tarmoqlarda

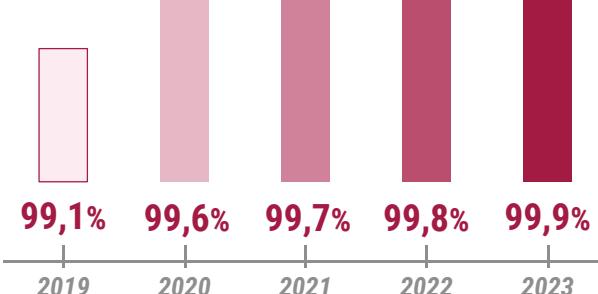
- 0,8 f.p.
2022- yilga
nisbatan

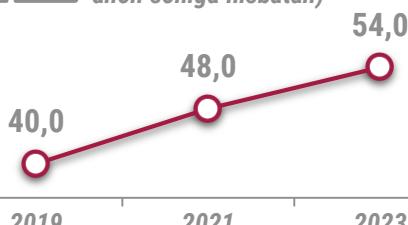
O'QIMAYOTGAN
VA ISHLAMAYOTGAN
YOSHLAR ULUSHI
(16 YOSHDAN 24 YOSHGACHA)

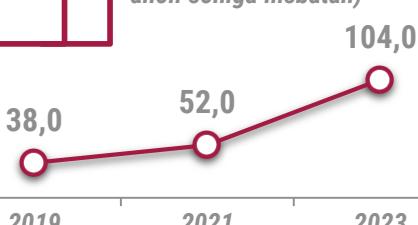
XMT KONVENTSIYALARIGA
MUVOFIQ KOLLEKTIV
SHARTNOMALAR TUZGAN
KORXONALAR ULUSHI

TIJORAT BANKLARI
FILIALLARI SONI
(100 000 nafar katta yoshdag
aholi soniga nisbatan)

BANKOMATLAR
SONI
(100 000 nafar katta yoshdag
aholi soniga nisbatan)

VAZIFA 8·10

bank, sug'urta va to'lov
xizmatlaridan keng miyoqorda
foydalinish, shu jumladan,
masofaviy foydalinishni
rag'batlantirish va kengaytirish

78%

KATTA YOSHDAGI AHOI (15 VA UNDAN KATTALAR)

BANK/BOSHQA MOLIYA MUASSASASIDA HISOB RAQAMIGA

EGALAR YOKI MOBIL MOLIYAVIY XIZMATLAR OPERATORLARINING
XIZMATLARIDAN FOYDALANADILAR (2023- yilda)

QAYTA ISHLASH SANOATIDA

YARATILGAN QO'SHILGAN QIYMAT:

YAIMGA NISBATI

AHOLI JON BOSHIGA HAJMI

(ming so'm)

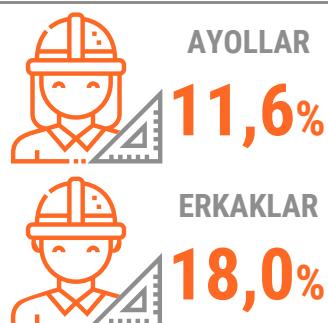

VAZIFA 9·2

sanoatning YAIMdagi ulushini
40 % gacha yetkazish bilan,
umumqamrovli va barqaror
rivojlanishga ko'maklashish

UMUMIY BANDLIKDA
QAYTA ISHLASH SANOATIDAGI
BANDLIKNING ULUSHI
(2023- yilda)

↓ 1,9 f.p.

↑ 7,2 f.p.

2019- yilga
nisbatan

KICHIK KORXONALAR
VA MIKROFIRMALARI QO'SHILGAN
QIYMATINING JAMI SANOAT YALPI
QO'SHILGAN QIYMATIDAGI ULUSHI

KREDIT YOKI KREDIT
LINIYASIGA EGA BO'LGAN
KICHIK KORXONALAR
VA MIKROFIRMALAR ULUSHI

VAZIFA 9·3

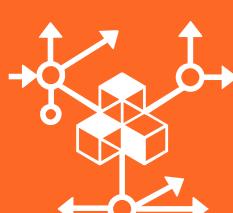
moliaviy xizmatlardan, shu
jumladan, arzon kreditlardan
foydanishni kengaytirish

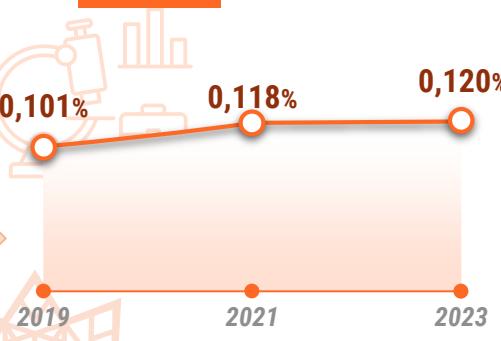
YAIMGA NISBATAN
ITTKIGA XARAJATLAR

BIR MILLION AHOLIGA NISBATAN
TADQIQOTCHILAR SONI
(to'liq bandlik ekvivalentida)

VAZIFA 9·5

iqtisodiyot tarmoqlarining
texnologik salohiyatini
oshirishga qaratilgan ilmiy
tadqiqotlarni jonlantirish

**TRANSPORT TURLARI BO'YICHA
YO'LOVCHI VA YUK TASHISH HAJMI**

YO'LOVCHI TASHISH AYLANMASI

(mlrd yo'lovchi km)

YUK TASHISH AYLANMASI

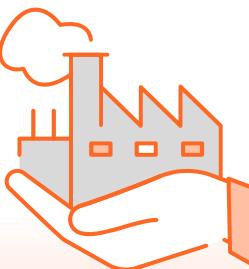
(mlrd t-km)

VAZIFA 9·1

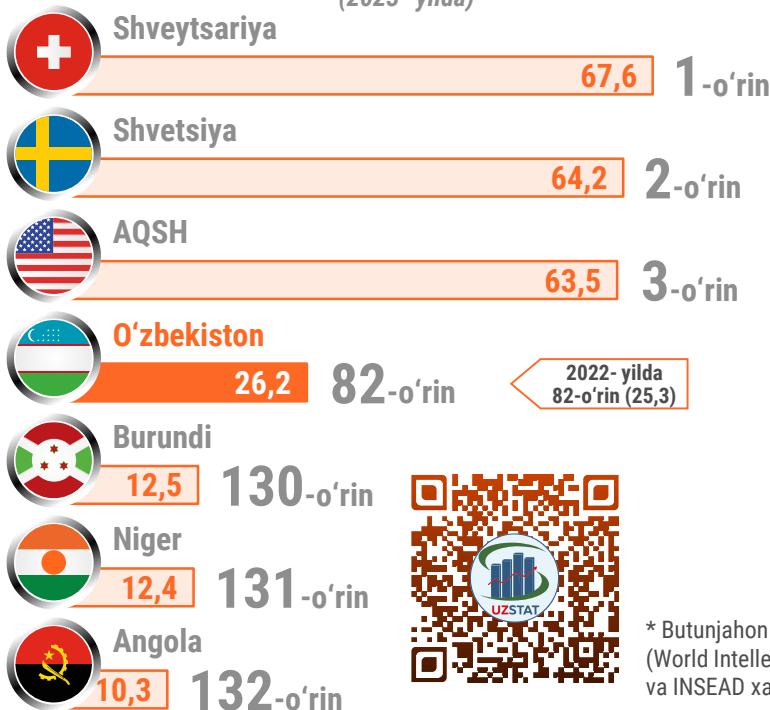

sifatli, ishonchli, barqaror
va chidamli infratuzilmani
rivojlanтирish

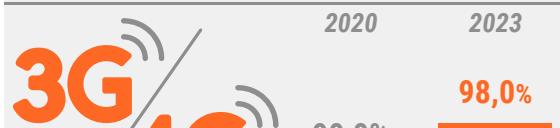
INNOVATSIIYA INDEKSI

BO'YICHA DUNYO DAVLATLARI REYTINGI *
(2023-yilda)

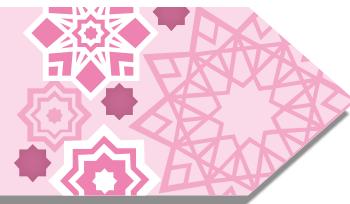

UYALI ALOQA TARMOQLARI

BILAN QAMRAB OLINGAN AHOLI ULUSHI,
TEXNOLOGIYALAR BO'YICHA

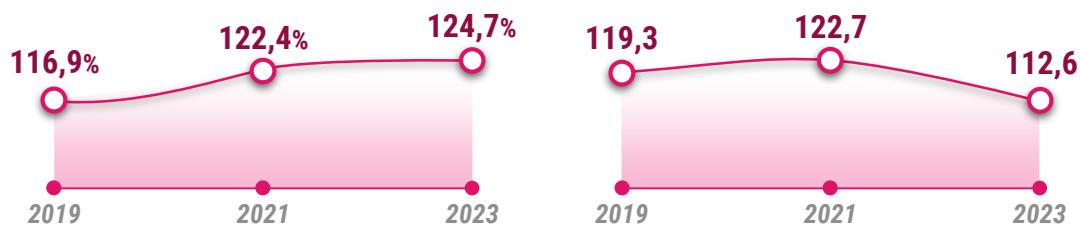
* Butunjahon intellektual mulk tashkiloti
(World Intellectual Property Organization)
va INSEAD xalqaro biznes maktabi

MAMLAKAT ICHIDA TENGSIKLINI UNING
BARCHA KO'RINISHLARIDA QISQARTIRISH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10-Maqсад 11 12 13 15 16 17

UY XO'JALIKLARI DAROMADLARNING

AHOLI JON BOSHIGA O'SISH SUR'ATI

AHOLINING ENG KAMBAG'AL
40 FOIZI O'RTASIDA

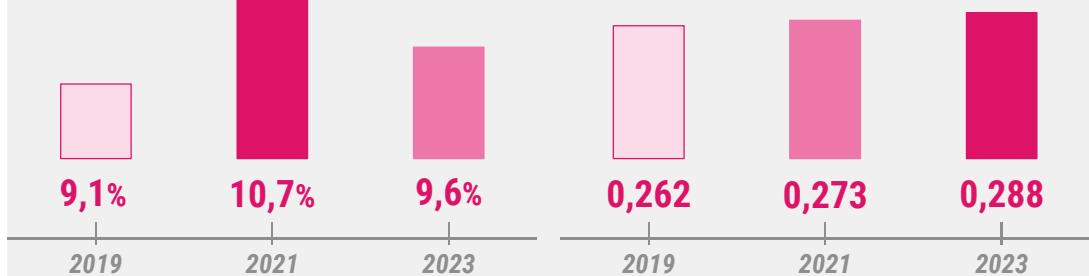
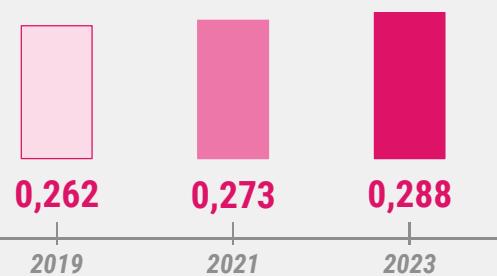
JAMI AHOLO O'RTASIDA

VAZIFA 10·1

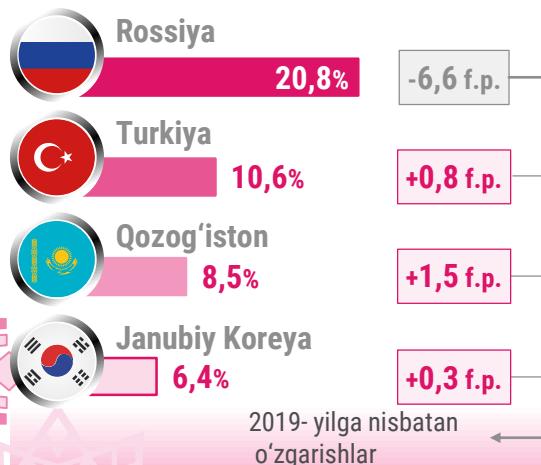
aholining eng kam ta'minlangan 40 % i daromadlarning mamiifikat bo'yicha o'rtacha darajadan oshishiga erishish va daromadlari o'shini qo'llab-quvvatlash

O'RTACHA DAROMADNING
50 FOIZIDAN PAST DAROMADLI
ODAMLAR ULUSHIJINI KOEFFITSIENTI
(AHOLI DAROMADLARINING
NOTEKIS TAQSIMLANISHI)

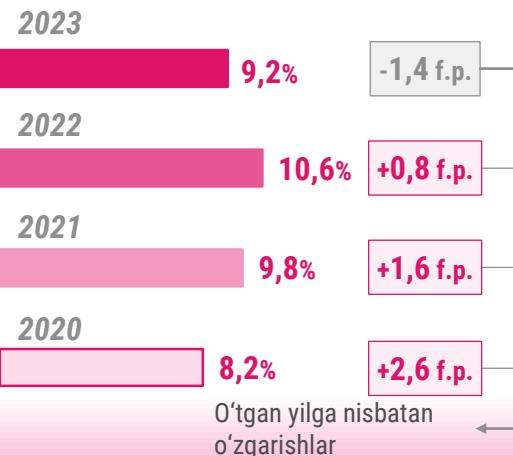
VAZIFA 10·2

barcha odamlar ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy hayotda faol ishtirok etishini onunchilik yo'li bilan qo'llab-quvvatlash va rag'bantirish

ISHCHINING ISHGA JOYLASHISH
XARAJATLARININGISHLAYOTGAN MAMLAKATDAGI UNING
OYLIK DAROMADIDAGI ULUSHI
(2023-yilda)MEHNAT MIGRANTLARINING UMUMIY SONIDA,
MAMLAKATDAN CHIQIB KETISHDAIXTIYORIY RAVISHDA RO'YXATDAN O'TGAN
VA ISHCHILARNI TASHKILLASHTIRILGAN ISHGA QABUL QILISH
BO'YICHA CHIQIB KETGAN

MEHNAT MIGRANTLARINING ULUSHI

VAZIFA 10·7

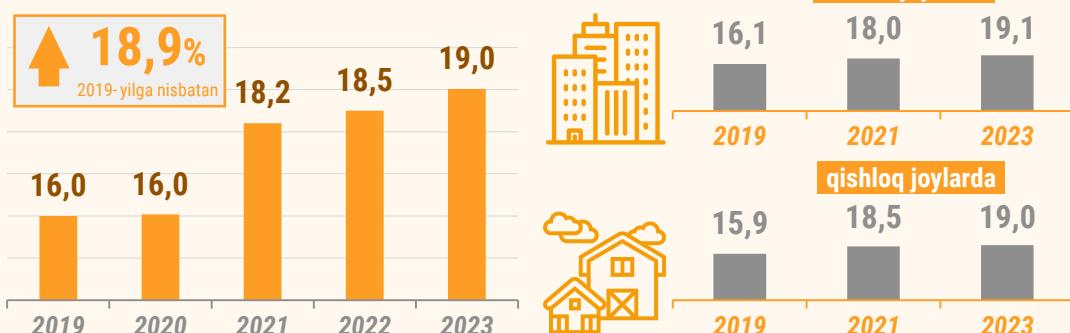

tartibga solingan, xavfsiz, boshqariladigan mehnat migrantsiyasi va samarali migrantsiya siyosatiga ko'maklashish

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11-Maqсад 12 13 15 16 17

AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLANGANLIGI

(bir kishiga kv. m)

VAZIFA 11·1

barcha uchun turar joy va uy-joy communal xizmatiidan foydalanish imkoniyatini ta'minlash

AHOLI JAMOAT

TRANSPORTIDAN QULAY
FOYDALANISH IMKONIYATIGA
EGALAR (2023- yilda)

86,9%

AYOLLAR

ERKAKLAR

87,1%

NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSLAR

86,8%

84,4%

TURAR-JOY QURILISHI VA AHOLINING O'SISH SUR'ATLARI

O'RTASIDAGI O'ZARO NISBAT

VAZIFA 11·3

barchaga ochiq bo'lgan
va ekologik barqaror
urbanizatsiya ko'lamini
kengaytirish

1,135

0,988

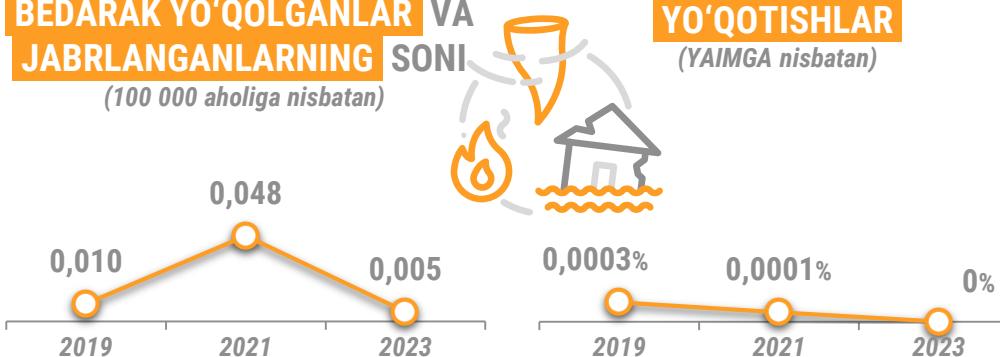
2019

2023

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11-Maqсад 12 13 15 16 17

**BEVOSITA OFATLAR NATIJASIDA
HALOK BO'LGANLAR,
BEDARAK YO'QOLGANLAR VA
JABRLANGANLARNING SONI
(100 000 aholiga nisbatan)**

**OFATLAR NATIJASIDA
BEVOSITA IQTISODIY
YO'QOTISHLAR
(YAIMGA nisbatan)**

VAZIFA 11-5

falomatlarda halok bo'lganlar va
jabrlanganlar sonini jiddiy ravishda
qisqartirish hamda falokatlar
natijasida kelib chiqadigan to'g'ridan-
to'g'ri iqtisodiy zararni sezilarli tarzda
qisqartirish

75,0%

QATTIQ KOMMUNAL-MAISHIY CHIQINDILAR

NAZORAT QILINADIGAN OB'YEKLARDA

YIG'ILADI VA UTILIZATSIYA QILINADI

(QATTIQ MAISHIY CHIQINDILARNING UMUMIY
HAJMIDAGI ULUSHI, 2023- yilda)

VAZIFA 11-6

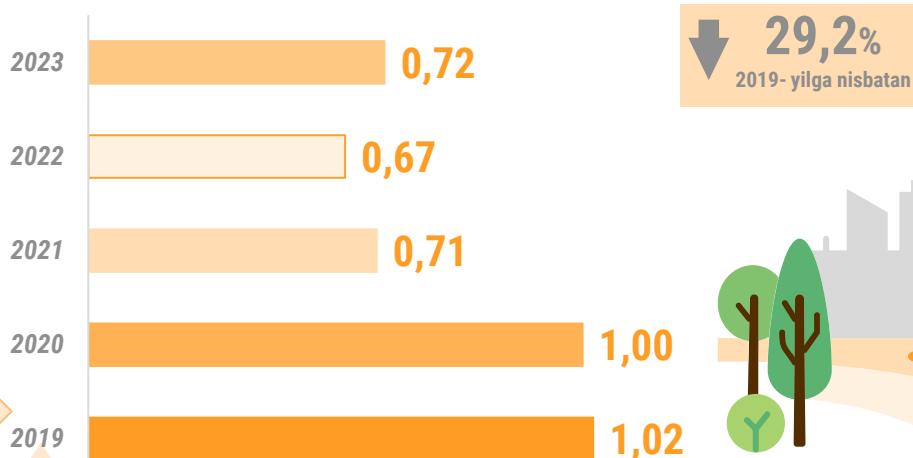

shaharlar ekologiyasining
aholiga salbiy ta'sirini
kamaytirish

SHAHARLAR AHOLISI JON BOSHIGA MADANIYAT

VA ISTIROHAT BOG'LARI MAYDONI

(kv. m)

VAZIFA 11-7

shaharlar va aholi yashash
punktlarida yashil hududlar,
istirohat bog'lari, bolalar uchun
o'yin maydonchalari maydonini
kengaytirish

ISTE'MOL VA ISHLAB CHIQARISHNING OQILONA MODELLARIGA O'TISHNI TA'MINLASH

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12-Maqсад

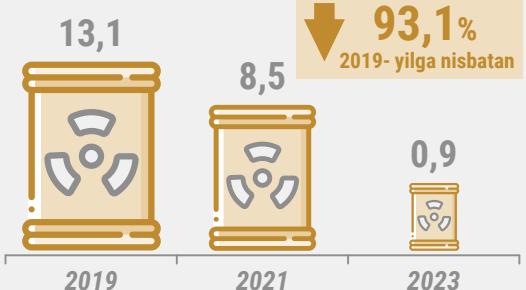
13

15

16

17

XAVFLILIK DARAJASI 1-3 SINFDAGI ISHLAB CHIQARISHNING ZAHARLI CHIQINDILARINI SHAKLLANISHI (aholi jon boshiga, kg)

VAZIFA 12·4

kimyoiy moddalar va barcha chiqindilardan ularning butun hayotiy sikli davomida ekologik jihatdan oqilonha foydalanshiga erishish

UMUMIY HOSIL BO'LGAN XAVFLILIK DARAJASI 1-3 SINFDAGI ISHLAB CHIQARISH CHIQINDILARI HAJMIDAGI ZARARSIZLANTIRILGAN 1-3 SINFDAGI ISHLAB CHIQARISH CHIQINDILARINING ULUSHI

CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH MILLIY DARAJASI (qayta ishlangan materiallarning og'irligi tonnada)

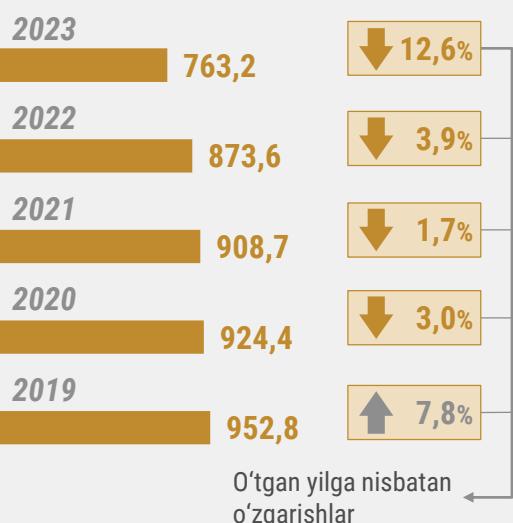

VAZIFA 12·5

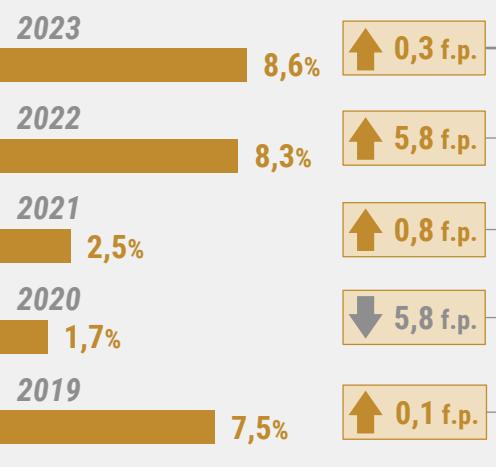

chiqindilarning hajmini
ikki baravarga qisqartirish

ATMOSFERAGA CHIQARILGAN IFLOSLANTIRUVCHI MODDALAR (ming tonna)

TURISTIK XIZMATLARNING EKSPORTDAGI ULUSHI

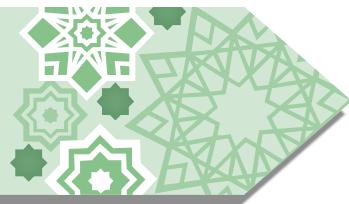
VAZIFA 12·B

barqaror turizm tomonidan
barqaror rivojlanishga
ko'rsatiladigan ta'sir
monitoringining vositalarini
ishlab chiqish va joriy etish

IQLIM O'ZGARISHI VA UNING OQIBATLARIGA QARSHI KURASH BO'YICHA TEZKOR CHORALARNI QABUL QILISH

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

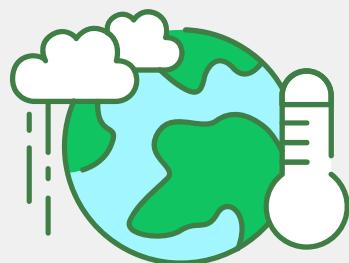
13-Maqсад

15

16

17

ISSIQXONA GAZLARI
CHIQINDILARINI KAMAYTIRISH,
IQLIM BARQARORLIGI
DARAJASINI OSHIRISHGA QARATILGAN
CHORA-TADBIRLAR VA HARAKATLAR BO'YICHA
RIVOJLANISH STRATEGIYALARI HAMDA
KOMPLEKS DASTURLARINING MAVJUDLIGI

O'ZBEKİSTON HUKUMATI TOMONIDAN PARIJ BITİMİ 2017- YIL 19- APREL KUNI RASMAN IMZOLANDI VA 2018- YIL NOYABR OYIDA RATIFIKATSİYA QILINDI. MILLIY DARAJADA BELGİLANGAN O'ZBEKİSTON HİSSASI 2030- YILGACHA YAIM BİRLİGİGA TO'G'RI KELADİGAN ISSIQXONA GAZLARI EMISSİYASINI 2010- YILGA NISBATAN 10 FOİZGA KAMAYTIRISH, MOSLASHİSH SALOHİYATINI OSHIRISH VA IQLIM O'ZGARİSHINI IQTISODİYOTNING TURLI SOHALARI, İJTIMOİY SOHASI VA OROLBO'YI HUDDUDLARIGA SALBIY TA'SİR KO'RSATISHI XAVFINI KAMAYTIRISH BO'YICHA SA'Y-HARAKATLARNI DAVOM ETТИRISH UCHUN O'Z OLDIGA MAQSAD QILIB QO'YGAN.

ISSIQXONA GAZLARI CHIQINDILARI *

YAIMGA NISBATAN
(tonna CO₂/1000 AQSH dolları)

AHOLI JON BOSHIĞA NISBATAN
(tonna CO₂/kishi)

2023

0,67

2022

0,72

2020

0,75

2015

0,83

2010

1,30

2005

1,77

2000

2,19

2023

6,23

2022

6,35

2020

5,96

2015

5,61

2010

6,74

2005

6,62

2000

6,75

* Manba: EDGAR – Emissions Database for Global Atmospheric Research

15 QURUQLIKDAGI
EKOTIZIMLARNI
ASRASH

QURUQLIK EKOTIZIMLARINI HIMOYALASH VA TIKLASH, ULARDAN OQILONA FOYDALANISHGA KO'MAKLASHISH, O'RMONLARDAN OQILONA FOYDALANISH, CHO'LLANISHGA QARSHI KURASHISH, YERLARNING YEMIRILISHINI TO'XTATISH VA ORTGA QAYTARISH, BIOXILMA-XILLIKNING YO'QOLIB KETISHI JARAYONINI TO'XTATISH

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

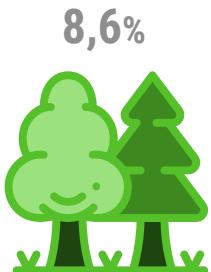
13

15-Maqсад

16

17

UMUMIY QURUQLIK
MAYDONIGA
O'RMONLAR
MAYDONINING NISBATI

2019

2023

VAZIFA 15·1

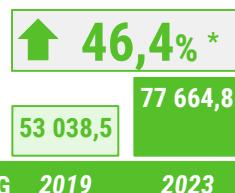
yer usti va ichki chuchuk
suvli ekotizimlarni saqlash,
tiklash va ulardan oqilona
foydalanishni ta'minlash

**O'RMON XO'JALIGINI TO'G'RI YURITISHGA O'TISH
JARAYONIDAGI O'ZGARISHLAR**

O'RMONNING HAQIQIY
MAYDONI
O'ZGARISHI

O'RMONLARDAGI YER
USTI BIOMASSASINING
ZAXIRALARI (ming m³)

VAZIFA 15·2

O'rmonlardan oqilona foydalanish
usullarini joriy etish,
o'rmonlarning yo'qolib ketishini
to'xtatish, yemirigan o'rmonlarni
tiklash hamda o'rmonzorlar va
o'rmonlarni tiklash ko'lamini
ko'paytirish

QONUN BILAN
QO'RQLANADIGAN
JOYLarda JOYLASHGAN O'RMON
MAYDONLARI ULUSHI

UZOQ MUDDATLI
O'RMON XO'JALIGINI
BOSHQARISH REJASI ISHLAB CHIQILGAN
O'RMON MAYDONLARINING ULUSHI

* 2019- yilga nisbatan
o'zgarishlar

TOG'LARNING
O'SIMLIKLER BILAN
QOPLANGAN MAYDONI

INDEKSI

36,0%

(2023- yilda)

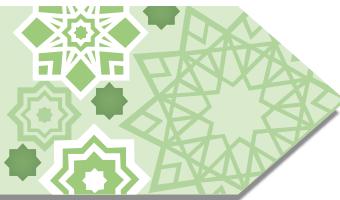
VAZIFA 15·4

tog' ekotizimlarini, shu
jumladan, ularning bioxilmal-
xilligi saqlanishini ta'minlash

QURUQLIK EKOTIZIMLARINI HIMOYALASH VA TIKLASH, ULARDAN OQILONA FOYDALANISHGA KO'MAKLASHISH, O'RMONLARDAN OQILONA FOYDALANISH, CHO'LLANISHGA QARSHI KURASHISH, YERLARNING YEMIRILISHINI TO'XTATISH VA ORTGA QAYTARISH, BIOXILMA-XILLIKNING YO'QOLIB KETISHI JARAYONINI TO'XTATISH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15-Maqсад 16 17

MILLIY QIZIL KITOBGA KIRITILGAN BILOGIK TURLAR SONI

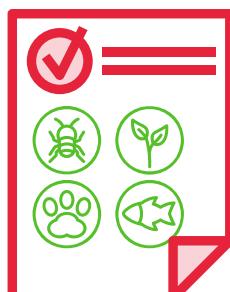
206

HAYVONLAR TURLARI

314

O'SIMLIKLAR TURLARI

**QIZIL
RO'YXAT
INDEKSI***

0,96

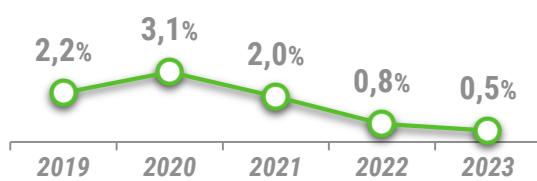
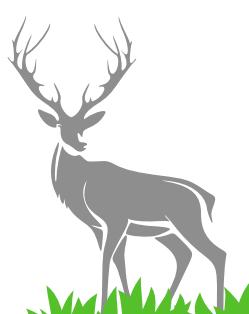
* Manba: IUCN Global Species Programme Red List Unit

VAZIFA 15·5

hayvonlarning tabiiy yashash muhiti yemirillishini chekllovchi choralarni ko'rish, yo'qolib ketish xavfi ostida turgan biologik turlarning sonini kamaytirish

SAVDO QILINADIGAN TURLAR ORASIDA BRAKONERLIK YOKI NOQONUNIY SAVDO OB'YEKTI BO'LGAN YOVVOYI HAYVONLARNING ULUSHI

VAZIFA 15·7

brakonyerlik hamda flora va faunaning qo'riqlanadigan turlarining kontrabanda savdosini tugatish

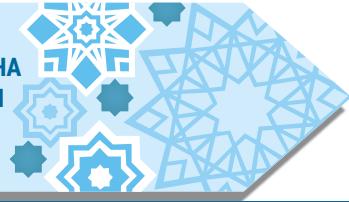
**BIOLOGIK XILMA-XILLIK
VA EKOTIZIMLARNING AHAMIYATI
VA SAQLANISHINI HISOBGA
OLADIGAN MILLIY, TARMOQ,
SEKTORAL VA MINTAQAVIY
STRATEGIYALAR VA
DASTURLARNING SONI**

**5 dan
2019- yilda**

**13 gacha
2023- yilda**

VAZIFA

16·1

zo'ravonlikning barcha turlari
targalishini qisqartirish va ushbu
hodisa sababli o'lim
ko'satichlarini kamaytirish

90,0%

15-49 YOSHDAGI

AYOLLAR

QORONG'U TUSHGANDAN

KEYIN YASHASH JOYIDAGI

HUDUDDA YOLG'IZ YURGANDA

O'ZINI XAVFSIZ HIS QILADILAR *

* 2021-2022- yillardagi MICS kuzatuvi natijalari

**DAVLAT MUASSASALARIDA FAOLIYAT
YURITAYOTGAN AYRIM TOIFADAGI
FUQAROLARNING ULUSHI**

AYOLLAR

60,2%   60,6%   61,1%
2019   2021   2023
↑ 0,9 f.p.*

MEHNATGA

2,9%   2,9%   3,4%
2019   2021   2023
↑ 0,5 f.p.*

LAYOQATLI YOSHDAN KATTA SHAXSLAR

YOSHLAR
(30 yoshgacha)

27,9%   24,5%   21,5%
2019   2021   2023
↓ 6,4 f.p.*

KORRUPSIYANI QABUL QILISH INDEKSI

BO'YICHA DUNYO DAVLATLARI REYTINGI

(CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX) *

(2023- yilda)

Daniya

90

1-o'rin

Finlyandiya

87

2-o'rin

Yangi Zelandiya

85

3-o'rin

O'zbekiston

33

121-o'rin

2022-yilda
126-o'rin (31)

Suriya

13

177-o'rin

Venesuela

13

177-o'rin

Somali

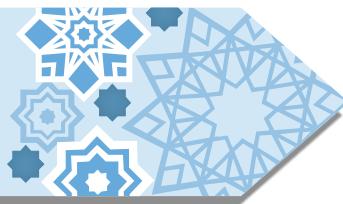
11

180-o'rin

* 2019- yilga nisbatan o'zgarishlar

* Transparency International

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17-Maqсад

DAVLAT DAROMADLARI
UMUMIY HAJMINING
YAIMGA NISBATI

ICHKI SOLIQLAR HISOBIDAN
MOLIYALASHTIRILADIGAN
MILLIY BYUDJETNING ULUSHI

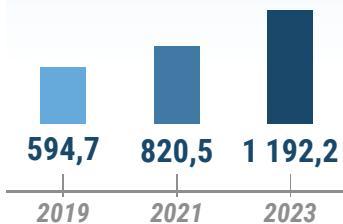
VAZIFA 17·1

ichki va tashqi manbalar
resurslarining safarbar
etilishini kuchaytirish

ASOSIY MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARNING YAGONA TO'PLAMI

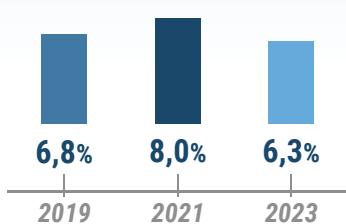
YAIM HAJMI
(trln so'm)

AHOLI JON BOSHIGA YAIM
(mln so'm)

YAIMNING O'SISH SUR'ATI
(o'tgan yilga nisbatan)

VAZIFA 17·13

GLOBAL MAKROIQTISODIY
BARQARORLIKNI
KUCHAYTIRISH

**O'ZBEK SO'MINING AQSH DOLLARIGA NISBATAN
XARID QOBILIYATI PARITETI BO'YICHA**

JAMI
(mlrd AQSH dollarasi)

AHOLI JON BOSHIGA
(ming AQSH dollarasi)

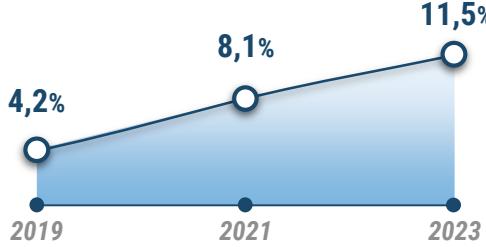
GLOBAL MAKROIQTISODIY
BARQARORLIKNI
KUCHAYTIRISH

**PUL O'TKAZMALARI HAJMINING
YAIMGA NISBATI**
(AQSH dollarasi)

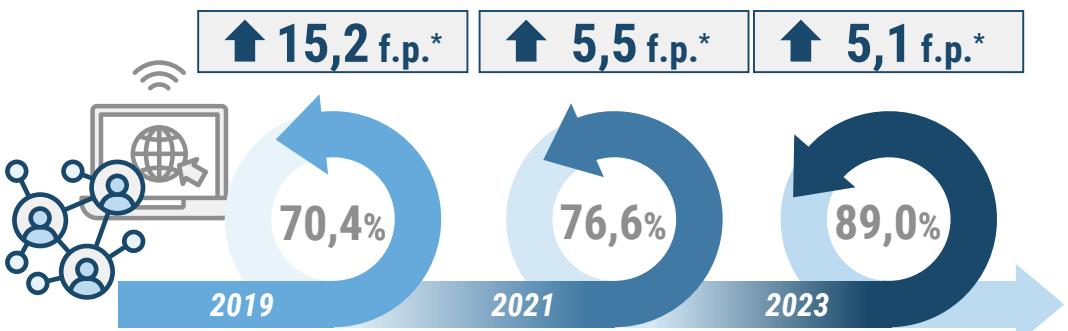

**TOVARLAR VA XIZMATLAR EKSPORTIDAN
TUSHADIGAN TUSHUMLAR HISOBIDAN TASHQI
QARZGA XIZMAT KO'RSATISHGA SARFLANADIGAN
MABLAG' ULUSHI**

INTERNETDAN FOYDALANUVCHI AHOLINING ULUSHI

VAZIFA 17-8

texnologiyalar banki va fan,
texnologiyalar va innovatsiyalarni
rivojlantrish mehnatzimining
to'liq ko'lunda amal qilishini
ta'minlash hamda yuqori samarali
texnologiyalarni kengaytirish

* O'tgan yilga nisbatan o'zgarishlar

VAZIFA 17-18

yuqori sifatli, dolzarb va
ishonchli ma'lumotlardan
foydalansin imkoniyatini
ko'paytirish

O'ZBEKİSTONDA RASMIY STATİSTİKANING ASOSİY TAMOYILLARIGA MUVOFIQ KELADIGAN MİLLİY STATİSTİKA QONUNCHILIGI MAVJUD

ELEKTRON HUKUMATNING RIVOJLANISH INDEKSI BO'YICHA DUNYO DAVLATLARI REYTINGI (GLOBAL E-GOVERNMENT DEVELOPMENT INDEX) *

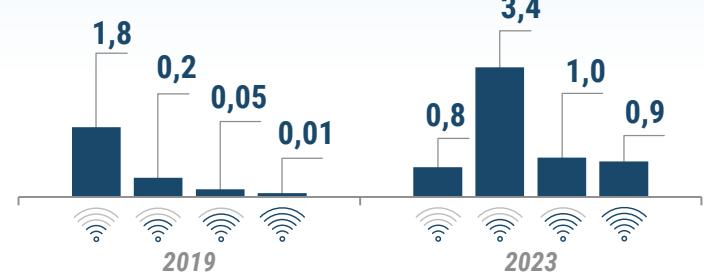
(2024- yilda)

	Daniya	0,9847	1-o'rin
	Estoniya	0,9727	2-o'rin
	Singapur	0,9691	3-o'rin
	O'zbekiston	0,7999	63-o'rin
	Somali	0,1468	191-o'rin
	Janubiy Sudan	0,1191	192-o'rin
	Markaziy Afrika Resp.	0,0947	193-o'rin

2020- yilda
69-o'rin (0,7265)

KENG POLOSLI INTERNETNING STATSIONAR ABONENTLARI SONI (tezligi bo'yicha)

VAZIFA 17-6

fan, texnika va innovatsiyalar
sohalarida xalqaro hamkorlik
kengaytirish, o'zaro bilim
almashinuvini rag'baltantirish

* Birlashgan Millatlar Tashkilotining
Iqtisodiy va ijtimoiy masalalar departamenti /
United Nations Department of Economic and
Social Affairs (UNDESA)

BARCHA JOYLARDA AHOLINING KAM TA'MINLANGANLIK DARAJASINI PASAYTIRISH

1-Maqсад **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **15** **16** **17**

Dunyoda kambag'allikni kamaytirishning maqsadi eng zaif qatlamlarning hayot sifatini yaxshilashga qaratilgan. Ushbu maqsad ko'plab odamlar dunyo bo'ylab kambag'allikdan aziyat chekayotgani, toza suv, oziq-ovqat, turar joy, tibbiy xizmatlar, ta'lif va boshqa asosiy resurslardan foydalanish imkonidan mahrum ekanligini ta'kidlaydi.

Ushbu maqsad barqaror rivojlanishning ajralmas qismi hisoblanib, unga erishish barcha odamlar uchun yanadaadolatli va barqaror dunyoni yaratishga yordam beradi. U kambag'allik va tengsizlikning asosiy sabablari hisoblangan ta'lif va sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati yo'qligi, ish haqining pastligi, daromadning notejis taqsimlanishi va boshqa sabablarni bartaraf etishga qaratilgan.

Ushbu maqsadga erishish uchun, nafaqat ba'zi imtiyozli guruhlarga, balki hammaga teng daromad taqsimoti va asosiy xizmatlardan foydalanishni ta'minlaydiganadolatli va barqaror iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy tizimlarni barpo etish zarur.

Natijada, ushbu maqsadga erishish aholining eng zaif guruhlari hayotini yaxshilashga va ular sonini kamayishiga olib keladi, bu o'z navbatida butun dunyoda tinchlik va xavfsizlikni mustahkamlashga yordam beradi. Zero, qashshoqlik va tengsizlik ijtimoiy keskinlikka, bu esa mojarolar va zo'ravonliklarga olib kelishi mumkin.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 1.2.1. Rasmiy kambag'allik chegarasidan pastda yashayotgan mamlakat aholisining ulushi:	-	-	17,0	14,1	11,0
Indikator 1.3.1.1. Aholi umumiylar sonidagi turlari (yoshi, nogironligi bo'yicha pensiyalar, mehnatga layoqatsizligi yoki kasb kasalligi bo'yicha nogironligi bo'lgan shaxslar, oila boquvchisini yo'qotganlik munosabati bilan) bo'yicha pensiya olayotgan aholining ulushi:					
a) yoshi bo'yicha pensiyalar;	8,1	8,2	8,5	8,7	8,9
b) nogironligi bo'yicha pensiyalar;	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2
c) oila boquvchisini yo'qotganlik bo'yicha pensiyalar.	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
Indikator 1.3.1.2. Aholi umumiylar sonidagi ijtimoiy nafaqa oluvchi aholining ulushi (nogironligi bo'lgan 18 yoshgacha bolalarga nafaqa, oila boquvchisini yo'qotganlik munosabati bilan):					
a) jami;	1,1	1,2	1,3	1,7	1,8
b) nogironligi bo'lgan 18 yoshgacha bolalarga nafaqa.	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Indikator 1.4.1.1. Obodonlashtirilgan uy-joyda yashovchi aholi ulushi.	54,0	56,5	80,8	86,5	87,9

1-Maqсад	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	16	17
----------	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 1.4.2. Yerga egalik qilish huquqiga ega bo'lgan jami voyaga yetgan aholining ulushi, jinsi va yerga egalik qilish shakli bo'yicha:					
a) Qonun bilan tan olingen hujjatlar bilan tasdiqlangan yerga egalik qilish huquqiga ega bo'lganlar;	-	-	81,0	84,9	87,2
b) yerga egalik huquqlarini kafolatlangan deb hisoblaydiganlar.	-	-	-	-	-
Indikator 1.5.1. Bevosita ofatlar natijasida halok bo'lganlar, bedarak yo'qolganlar va jabrlanganlar soni, 100 000 aholiga nisbatan.	0,01	0,11	0,048	0,047	0,005
Indikator 1.5.2. Ofatlar natijasida bevosita iqtisodiy yo'qotishlar, YAIMga nisbatan foizda.	0,000	0,024	0,000	0,005	0,0
Indikator 1.5.3. 2015-2030- yillarda tabiiy ofat xavfini kamaytirish bo'yicha Senday doiraviy dasturiga muvofiq tabiiy ofatlar xavfini kamaytirish milliy strategiyalari mavjudligi.	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud
Indikator 1.5.4. Falokatlar xavfini kamaytirish milliy strategiyalariga muvofiq falokatlar xavfini kamaytirishga doir mahalliy strategiyalar qabul qilgan va amalga oshiradigan mahalliy hokimiyat organlari ulushi.	100	100	100	0,3	0,7
Indikator 1.a.2. Asosiy xizmatlar (ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya)ga sarflangan xarajatlarning umumiy davlat xarajatlaridagi ulushi.	50,6	42,2	47,2	45,6	44,9
Indikator 1.b.1. Kam ta'minlanganlar manfaati uchun ajratilgan davlat ijtimoiy xarajatlari, mldr so'm:	-	-	5 701,4	11 461,8	12 314,8
kam ta'minlangan oilalarga bolalar nafaqasi;	-	-	4 455,4	11 078,0	11 944,7
kam ta'minlangan oilalarga moddiy yordam;	-	-	601,1	363,0	348,3
Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatidagi muhtoj oilalarga bir marta beriladigan moddiy yordam;	-	-	17,5	20,7	21,8
un va qoliqli non xarid qilish bo'yicha qo'shimcha xarajatlarni qoplash uchun har oylik pul kompensatsiyasi (mahalliy budjetdan).	-	-	627,3	0,0	0,0

Aholini ijtimoiy himoya qilish – O'zbekiston Respublikasi davlat siyosatining eng muhim qismi bo'lib, u fuqarolarning munosib turmush sharoitlarini yaratishga qaratilgan. Shu bilan, mamlakatda "Aholini ijtimoiy himoya qilish strategiyasi" qabul qilingan bo'lib, u aholining zaif qatlamlarni himoya qilish, ularning turmush darajasini oshirish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga yo'naltirilgan. Alohida e'tibor keksalarga, nogironligi bor shaxslarga va ko'p bolali oilalarga ajratilgan. Mamlakatda zaif qatlamlarni qo'llab-quvvatlash har doim muhim vazifa bo'lib kelgan, chunki bunday qadriyatlar, ya'ni mehr-shafqat va o'zaro yordam O'zbekiston xalqi madaniyati va an'analarining ajralmas qismi hisoblanadi. Shuningdek, mamlakatda ishsizlik darajasini pasaytirish va mehnat sharoitlarini yaxshilashga qaratilgan dasturlar amalga oshirilmoqda, bu umumiy farovonlikni oshirishga yordam beradi. Bularning barchasi mamlakatning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga, barqarorlikni ta'minlashga va hayot sifatini yaxshilashga yo'naltirilgan.

1 2-Maqсад 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

Ochlik va to'yib ovqatlanmaslik – salomatlik va to'liq hayot kechirish uchun zarur bo'lgan oziq-ovqat hamda muhim ozuqaviy moddalarning yetishmasligi bilan bog'liq jiddiy muammolar hisoblanadi. Ochlik oziq-ovqat yetishmasligi tufayli yuzaga keladi, to'yib ovqatlanmaslik esa odamlar oziq-ovqatdan yetarli miqdorda ozuqa ololmasa paydo bo'ladi.

Bu muammolar butun dunyo bo'ylab millionlab odamlarni qamrab oladi va salomatlik hamda farovonlikka jiddiy salbiy ta'sir ko'rsatadi. To'yib ovqatlanmaslik immun tizimi bilan bog'liq muammolarni keltirib chiqaradi, bolalarda o'sish va rivojlanishda orqada qolishga sabab bo'ladi, shuningdek, turli kasalliklar xavfini oshiradi.

Ochlik va to'yib ovqatlanmaslik muammolarini hal qilish hukumat, nodavlat tashkilotlar, xususiy sektor va fuqarolik jamiyatining birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab etadi. Ushbu maqsad aholi sonining o'sishi, iqlim o'zgarishlari, daromadlar va oziq-ovqat resurslarining notekis taqsimlanishi sharoitida xalqaro barqaror rivojlanish kun tartibining asosiy maqsadlaridan biri bo'lib, qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat xavfsizligi sohasida faol harakatlar qilishni talab etadi.

Maqsad oziq-ovqat tizimiga oid keng ko'lamli masalalarni qamrab oladi, jumladan, sifatli oziq-ovqat mahsulotlarining mavjudligini yaxshilash, oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va saqlashda yo'qotishlarni kamaytirish, barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirish. O'z o'rnila, aholining eng zaif qatlamlari, jumladan, bolalar va kam ta'minlangan oilalar orasida ochlikni bartaraf etishga alohida e'tibor qaratiladi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 2.1.1. To'yib ovqatlanmaslikning keng tarqaganligi.	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5	<2,5

Indikator 2.1.2. Aholini o'rtacha yoki og'ir darajada oziq-ovqat xavfsizligi bilan ta'minlanmaganligi (Food Insecurity Experience Scale (FIES) shkalasi bo'yicha).

a) jami aholi 15+;	19,7	23,5	-	-	-
b) ayollar 15+;	20,7	23,7	-	-	-
c) erkaklar 15+.	17,7	22,4	-	-	-

Indikator 2.2.1. Besh yoshgacha bo'lган bolalarning bo'yi o'sishda orqada qolishining keng tarqaganligi (Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) tomonidan belgilangan bolalarning o'sishi standartlariga muvofiq bolaning yoshiga nisbatan bo'yining o'rtacha ko'rsatkichidan standart og'ish, <-2).

a) barcha bolalar;	-	-	-	6,5	-
b) qiz bolalar;	-	-	-	7,1	-
c) o'g'il bolalar.	-	-	-	6,0	-

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 2.2.1.1. Bo'y o'sishida orqada qolgan besh yoshgacha bo'lgan bolalarning besh yoshgacha bo'lgan bolalarning o'ttacha yillik sonidagi ulushi:					
a) barcha bolalar;	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
b) qiz bolalar;	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5
c) o'g'il bolalar.	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5

Indikator 2.2.2. Besh yoshgacha bo'lgan bolalarning yetarli ovqatlanmaslikning turlari bo'yicha (ozg'inlik yoki ortiqcha vazn) keng tarqalganligi (Jahon sog'lqnii saqlash tashkiloti (JSST) tomonidan belgilangan bolalarning o'sish standartlariga muvofiq bolaning yoshiba nisbatan vaznning o'ttacha ko'rsatkichidan standart og'ish, >+2 yoki <-2).

1) ozg'inlik (ikkita standart og'ish (normadan o'ttacha va og'ir og'ish darajasi)dan ortda qolgan 5 yoshgacha bo'lgan bolalarning foizi:

a) barcha bolalar;	-	-	-	2,4	-
b) qiz bolalar;	-	-	-	1,9	-
c) o'g'il bolalar.	-	-	-	2,9	-

2) ortiqcha vazn (ikkita standart og'ish (normadan o'ttacha va og'ir og'ish darajasi)dan ortda qolgan 5 yoshgacha bo'lgan bolalarning foizi:

a) barcha bolalar;	-	-	-	4,5	-
b) qiz bolalar;	-	-	-	3,7	-
c) o'g'il bolalar.	-	-	-	5,2	-

Indikator 2.2.2.1. Yetarli ovqatlanmaslik natijasida ozg'inlikka ega besh yoshgacha bo'lgan bolalarning besh yoshgacha bo'lgan bolalarning o'ttacha yillik sonidagi ulushi:

a) barcha bolalar;	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
b) qiz bolalar;	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
c) o'g'il bolalar.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Indikator 2.2.2.2. Yetarli ovqatlanmaslik natijasida ortiqcha vaznga ega besh yoshgacha bo'lgan bolalarning besh yoshgacha bo'lgan bolalarning o'ttacha yillik sonidagi ulushi:

a) barcha bolalar;	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
b) qiz bolalar;	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
c) o'g'il bolalar.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Indikator 2.2.3.1. Kamqonlik bilan kasallanish:

a) umumiy aholi soni;	5 332,8	4 457,3	4 264,4	3 870,3	3 533,2
b) 5 yoshgacha bo'lgan bolalar;	10 775,5	10 397,4	13 491,3	12 851,3	9 293,6
c) homilador ayollar.	34 198,0	31 342,6	30 729,2	30 599,5	29 122,5

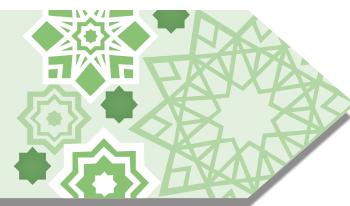
		2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 2.3.1.1. Asosiy qishloq xo'jalik ekinlarining xo'jalik turlari bo'yicha hosildorligi:						
1. <u>Bug'doy:</u>						
a) jami;	46,3	45,4	46,1	47,2	52,1	
b) fermer xo'jaliklarida;	47,3	47,3	48,9	49,8	54,9	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	38,8	38,1	39,8	37,3	38,0	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	41,3	35,6	33,0	38,5	44,3	
2. <u>Makkajo'xori don uchun:</u>						
a) jami;	47,2	46,3	44,7	48,1	56,7	
b) fermer xo'jaliklarida;	41,3	45,9	43,8	44,8	55,8	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	56,5	48,0	54,2	55,6	63,9	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	37,9	43,8	30,2	45,7	52,8	
3. <u>Sholi:</u>						
a) jami;	27,5	31,6	33,6	34,5	38,5	
b) fermer xo'jaliklarida;	25,7	31,1	33,0	33,9	40,3	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	52,1	48,8	51,7	42,6	40,0	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	30,9	28,1	30,9	34,3	35,1	
4. <u>Paxta:</u>						
a) jami;	25,6	29,0	30,7	34,1	35,8	
b) fermer xo'jaliklarida;	25,6	29,1	29,8	31,5	33,8	
c) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	25,7	28,4	34,8	43,6	42,8	
5. <u>Kartoshka:</u>						
a) jami;	227,3	213,4	201,7	203,4	204,7	
b) fermer xo'jaliklarida;	168,2	178,5	166,6	171,5	185,6	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	237,9	218,3	211,6	216,0	211,5	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	150,8	206,7	104,5	132,4	146,9	
6. <u>Sabzavotlar:</u>						
a) jami;	235,6	234,4	236,0	238,1	231,1	
b) fermer xo'jaliklarida;	200,5	207,6	205,7	213,2	216,5	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	253,1	245,6	250,6	252,2	239,8	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	125,3	174,2	159,9	151,4	160,6	

		2019	2020	2021	2022	2023
7. Poliz mahsulotlari:						
a) jami;	180,4	168,3	176,2	170,1	189,9	
b) fermer xo'jaliklarida;	134,1	140,0	144,9	152,7	165,7	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	229,4	208,1	216,5	201,0	222,5	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	82,8	102,6	169,5	132,7	156,4	
8. Meva va rezavorlar:						
a) jami;	118,5	116,7	122,1	116,4	120,9	
b) fermer xo'jaliklarida;	83,4	83,7	89,9	89,4	93,0	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	193,4	188,2	192,8	184,5	197,1	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	37,1	44,7	45,0	47,8	42,7	
9. Uzum:						
a) jami;	153,5	152,0	154,7	155,3	153,4	
b) fermer xo'jaliklarida;	111,9	108,2	116,6	120,0	115,0	
c) dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida;	225,4	229,2	229,8	231,2	236,4	
d) qishloq xo'jaligi faoliyati bilan shug'ullanadigan tashkilotlarda.	80,9	76,4	72,8	66,3	68,6	
Indikator 2.a.1. Davlat xarajatlari tuzilishi bo'yicha aniqlanadigan qishloq xo'jaligiga yo'naltirilganlik indeksi.	-	-	0,24	0,25	0,25	
Indikator 2.a.2. Qishloq xo'jaligiga yo'naltiriladigan rasmiy mablag'larning yig'indisi (boshqa rasmiy manbalar oqimini rivojlantirish maqsadida rasmiy ko'maklashish) (mln AQSH dollarri).	-	500,0	124,0	200,0	240,0	
Indikator 2.b.1. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini eksport qilishga subsidiyalar (mln so'm).	-	61 998,0	160 718,8	326 349,3	404 264,2	

O'zbekiston Respublikasi hukumati tomonidan "Qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020 – 2030- yillarga mo'ljallangan strategiyasi" tasdiqlandi, bu esa hozirgi kunda ko'plab yirik islohotlarni boshlashga yordam berdi. Koronavirus pandemiyasi tufayli yuzaga kelgan oziq-ovqat bozorlaridagi narxlarning noaniqligi va o'zgaruvchanligiga qaramay, O'zbekiston qishloq xo'jaligini jadal isloh qildi. Ushbu strategiya barqaror va samarali agrar tizimni yaratishga, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga, ilg'or texnologiyalarni joriy etishga hamda qishloq aholisining turmush darajasini oshirishga qaratilgan.

SOG'LOM TURMUSH TARZINI TA'MINLASH VA BARCHA YOSHDAGI KISHILARNING FAROVONLIGIGA KO'MAKLASHISH

1

2

3-Maqсад

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

15

16

17

Ushbu maqsad aholi salomatligi va farovonligi sohasida barqaror rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan. Unga erishish uchun odamlarning sog'lig'ini yaxshilash, shu jumladan sifatli tibbiy xizmatlar, dori-darmonlar va sog'lom ovqatlanish imkoniyatlarini ta'minlash zarur. Bunga sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini kengaytirish, shuningdek, aholining kasalliklarning oldini olish va sog'lom turmush tarzi to'g'risida xabardorligini oshirish kiradi.

Maqsad OIV/OITS, sil, bezgak va boshqa yuqumli kasalliklarga qarshi kurashishni, shu jumladan ushbu kasalliklarni o'z vaqtida tashxislash va davolash imkoniyatiga ega bo'lgan sog'liqni saqlash tizimlarini yaratishni nazarda tutadi.

O'z o'rnila, ushbu maqsad barcha yosh guruhalini, yoshga doir salomatlik xususiyatlarini hisobga olgan holda, qamrab oladi va turli xil ijtimoiy, iqtisodiy va geografik sharoitlarni inobatga olib barcha insonlar uchun xavfsiz va sog'lom muhitni ta'minlashga intiladi.

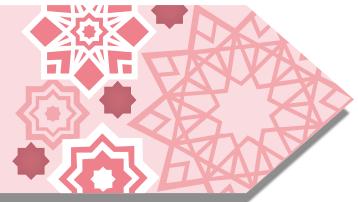
	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 3.1.1. Onalar o'limi koeffitsiyenti, 100 000 tirik tug'ilganlarga nisbatan.	19,6	18,5	14,4	13,9	15,9
Indikator 3.1.2. Malakali tibbiyot xodimlari tomonidan qabul qilingan tug'ruqlar ulushi.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indikator 3.2.1. Besh yoshgacha bo'lgan bolalar o'limi koeffitsiyenti.	12,4	12,0	12,3	11,4	12,3
Indikator 3.2.2. Neonatal o'lim koeffitsiyenti.	6,2	6,4	5,9	4,5	5,8
Indikator 3.3.1. Har 1 000 ta infeksiya qayd etilmaganlarga to'g'ri keladigan yangi OIV bilan kasallanishlar soni, jinsi va yoshi bo'yicha:					
a) jami;	0,125	0,082	0,093	0,109	0,106
b) ayollar;	0,106	0,070	0,074	0,086	0,082
c) erkaklar;	0,143	0,094	0,110	0,132	0,130
d) 0-17 yosh;	0,041	0,022	0,020	0,021	0,015
e) 18 yosh va undan katta.	0,167	0,113	0,130	0,156	0,156
Indikator 3.3.2. Sil kasalligi bilan kasallanish, 100 000 aholiga nisbatan:					
a) jami;	43,2	31,8	34,8	35,3	33,9
b) ayollar;	35,6	29,6	33,3	33,8	32,5
c) erkaklar;	46,9	34,0	36,3	36,8	35,3
d) 0-14 yosh;	22,2	17,2	17,4	13,6	13,4
e) 15-17 yosh;	24,7	18,9	22,2	18,5	15,1
f) 18 yosh va undan katta.	53,7	39,2	38,6	46,4	44,8

1	2	3-Maqсад	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	16	17
---	---	----------	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

		2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 3.3.3. Bezgak kasalligi bilan kasallanish, 1 000 aholiga nisbatan.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Indikator 3.3.4. Gepatit "B" bilan kasallanish, 100 000 aholiga nisbatan.	0,6	0,2	0,3	0,4	0,3	
Indikator 3.4.1. Yurak-qon tomir kasalliklari, saraton, diabet, surunkali nafas olish kasalliklaridan o'lim koeffitsiyenti:	252,6	271,6	372,7	359,7	364,2	
a) qon aylanish tizimi kasalliklari (I00-I99);	181,0	200,4	308,5	301,1	299,6	
b) xavfli o'simtalar (C00-C97);	48,3	42,1	38,4	38,3	41,9	
c) 2-toifa diabet (E10-E14);	19,5	25,1	18,3	14,6	17,8	
d) surunkali nafas olish kasalligi (J30-J99).	3,8	4,0	7,5	5,7	4,9	
Indikator 3.4.2. O'z joniga qasd qilishdan o'lim koeffitsiyenti, jinsi bo'yicha, 100 000 aholiga nisbatan:						
a) jami;	6,9	6,2	6,4	4,5	5,0	
b) ayollar;	5,2	4,7	4,7	3,3	3,5	
c) erkaklar.	8,6	7,6	8,2	5,7	6,5	
Indikator 3.5.1.1. Narkologik kasalliklar bilan kasallanish, 100 000 aholiga nisbatan:						
a) giyohvandlik;	2,7	2,8	3,0	3,9	4,5	
b) alkogolizm;	24,1	21,0	21,7	17,9	18,5	
c) toksikomaniya.	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	
Indikator 3.5.2. Kalendar yil uchun 15 yosh va undan katta aholi jon boshiga to'g'ri keladigan toza spirit hisobidagi alkogol iste'moli, litrlarda.	4,9	4,9	5,3	6,7	4,3	
Indikator 3.6.1. Yo'l-transport hodisisi natijasidagi o'lim koeffitsiyenti.	6,2	5,7	6,9	6,6	6,3	
Indikator 3.7.1. Oilani rejalashtirish ehtiyojlari zamonaviy usullar bilan qondiriladigan reproduktiv yoshdag'i (15 yoshdan 49 yoshgacha) ayollar ulushi.	-	-	-	80,8	-	
a) shahar;	-	-	-	79,5	-	
b) qishloq;	-	-	-	81,8	-	
Indikator 3.7.1.1. Reproduktiv yoshdag'i (15-49 yosh) ayollarni zamonaviy kontraseptiv vositalar bilan qamrovi, ularning soniga nisbatan foizda.	48,1	49,6	46,9	47,1	45,7	
Indikator 3.7.2. O'smir qizlar (15 yoshdan 19 yoshgacha) o'rtaida tug'ish ko'rsatkichi, shu yosh guruhidagi 1 000 o'smir qizlarga nisbatan.	24,3	26,3	34,3	35,8	36,0	

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 3.8.2. Uy xo'jaliklarining umumiy xarajatlaridagi tibbiy yordamga sarflanadigan oilaviy xarajatlarni katta qismiga ega aholi ulushi:					
a) xarajatlarning 10% dan ortig'i;	13,2	18,2	23,8	9,7	9,8
b) xarajatlarning 25% dan ortig'i.	3,4	2,9	8,8	2,1	2,1
Indikator 3.9.1. Atrof-muhit havosining ifloslanishi shuningdek, maishiy chiqindilardan ifloslanish natijasida kelib chiqadigan kasalliklar ta'sirida qayd etilgan o'lim koeffitsiyenti, 100 000 aholiga nisbatan.					
Indikator 3.9.2. Xavfsiz suv, xavfsiz sanitariya va gigiyena (barcha uchun suv ta'minoti, sanitariya va gigiyena (WASH) sohalaridagi xavfsiz xizmatlar)ning yo'qligi natijasidagi o'lim koeffitsiyenti, 100 000 aholiga nisbatan.	0,016	0,108	0,126	0,042	0,036
Indikator 3.9.3. Tasodifiy zaharlanishdan o'lim koeffitsiyenti.	0,9	0,8	1,3	1,6	1,3
Indikator 3.a.1. 15 yosh va undan katta bo'lgan shaxslar o'rtaida yosh bo'yicha standartlashtirilgan tamaki iste'moli tarqalganligi darajasi, jins bo'yicha:					
a) jami;	14,9	12,8	14,2	12,5	12,2
b) ayollar;	0,7	0,6	0,4	0,3	0,2
c) erkaklar.	29,7	25,2	28,3	25,0	25,6
Indikator 3.b.1. Milliy dasturlarga kiritilgan barcha vaksinalar bilan immunizatsiya qilingan maqsadli aholining ulushi.	99,8	99,0	98,0	98,7	99,1
Indikator 3.c.1. Aholi jon boshiga to'g'ri keladigan tibbiyot xodimlari soni va ularning taqsimlanishi:					
a) 10 000 aholiga nisbatan barcha mutaxassisliklar bo'yicha shifokorlar soni;	27,1	27,0	27,1	27,9	28,7
b) 10 000 aholiga nisbatan o'rta tibbiyot xodimlari soni.	107,8	107,0	105,6	106,3	105,3

O'zbekistonda ushbu maqsadni amalga oshirish uchun sog'liqni saqlash tizimini keng ko'lamli modernizatsiya qilish ishlari olib borildi, bu aholini tibbiy xizmatlar bilan to'liq qamrab olishni ta'minlashga qaratilgan. Aholi salomatligi ko'rsatkichlarini sezilarli darajada yaxshilash tibbiyot xodimlaringin kasbiy bilimlari, ko'nikmalari va mas'uliyatiga, shuningdek, sog'liqni saqlash tizimida ularning to'liq ta'minlanganligiga bog'liq. Malakali tibbiyot xodimlari bilan ta'minlanganlik tibbiy yordamning mavjudligi, tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini, shuningdek, sog'liqni saqlash siyosati, tibbiy ta'limga va infratuzilmaga investitsiyalar samaradorligini ko'rsatadi.

1 2 3 4-Maqсад 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

Maqsad barcha uchun ochiq, sifatli, barqaror va adolatli ta'limgizni shakllantirishdan iborat. Ta'limgiz barqaror rivojlanishning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi, chunki u inson salohiyatini rivojlantirib, jamiyatning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy taraqqiyotiga ko'maklashadi.

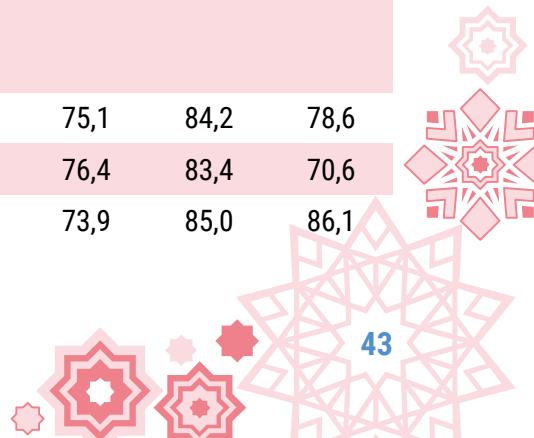
Ushbu maqsadga erishish uchun barcha bolalarga yuqori sifatli ta'limgizdan, shu jumladan muktabgacha ta'limgizdan teng foydalanish, kattalarga esa savodxonlik darajasini oshirish va malakali ish topish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarini o'zlashtirish imkoniyatlarini yaratish zarur. Ta'limgiz zamoni, jumladan, texnologik, ekologik va ijtimoiy o'zgarishlar bilan bog'liq qiyinchiliklarga moslashtirilgan bo'lishi, hamda jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun zarur bo'lgan bilimlar, ko'nikmalar, qadriyatlar va odatlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan bo'lishi kerak.

Maqsadga erishishning asosiy tamoyillari – bu ta'limgiz olish imkoniyatini mavjudligi, sifat, adolat va barqarorlikdir. Ta'limgiz qashshoqlikka qarshi kurashda, sog'lom hayotni ta'minlashda va atrof-muhitni muhofaza qilishda muhim o'rinni egallaydi, chunki u farovonlikni oshirish va salbiy ijtimoiy vaziyatlarni yengib o'tishga yordam beradi.

Sifatli ta'limgiz zamoni dunyoda muvaffaqiyatli hayot kechirish va mehnat qilish uchun zarur bo'lgan bilimlar, ko'nikmalar va tajribalarni beradi. U o'quv fanlarini chuqur o'rganishni, amaliy mashg'ulotlarni, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni, mustaqil va jamoada ishslash ko'nikmalarini o'z ichiga oladi.

Bundan tashqari, sifatli ta'limgiz, madaniy va ijtimoiy muhitdan qat'iy nazar, barcha uchun ijtimoiy adolatli va ochiq bo'lishi kerak. U turli o'quv uslublarni, hamda o'quvchilarning intellektual, emotsiyonal va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlagan holda, ularning shaxsiy ehtiyojlarini hisobga olishi lozim.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 4.2.1. Sog'lig'i, ta'limgiz olishi va psixologik ijtimoiy farovonligi nuqtai nazaridan tegishli ravishda rivojlanayotgan uch yoshdan besh yoshgacha bo'lgan bolalarning jinsi bo'yicha ulushi:					
a) barcha bolalar;	-	-	-	82,6	-
b) qiz bolalar;	-	-	-	86,2	-
c) o'g'il bolalar.	-	-	-	79,3	-
Indikator 4.2.2. Uyushgan ta'limgizda bolalarning (boshlang'ich maktabga rasmiy borish yoshidan bir yil oldin) qatnashish darajasi, jinsi bo'yicha:					
a) barcha bolalar;	62,7	68,0	75,1	84,2	78,6
b) qiz bolalar;	62,6	68,5	76,4	83,4	70,6
c) o'g'il bolalar.	62,8	67,5	73,9	85,0	86,1

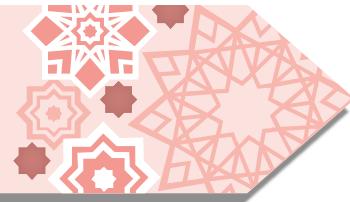

		2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 4.4.1.	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasidagi ko'nikmalarga ega yoshlar va kattalarning ulushi, ko'nikma turlari bo'yicha:					
Fayl yoki papkani nusxalash yoki ko'chirish;	39,7	39,7	43,5	43,9	45,1	
Hujjatdagi ma'lumotlarni nusxalash yoki ko'chirish uchun nusxalash va joylashtirish vositalaridan foydalanish;	22,7	23,3	23,6	24,1	29,3	
Biriktirilgan fayllar (masalan, hujjat, rasm, video) bilan elektron pochta xabarlarini yuborish;	14,2	15,2	15,6	15,9	16,2	
Elektron jadvalda asosiy arifmetik formulalardan foydalanish;	11,1	14,0	14,4	14,7	14,9	
Yangi qurilmalarni ulash va o'rnatish (masalan, modem, kamera, printer);	5,5	4,8	6,8	7,2	7,5	
Dasturiy ta'minotni qidirish, yuklab olish, o'rnatish va sozlash;	4,6	5,1	5,4	5,8	6,3	
Taqdimot dasturi yordamida elektron prezentatsiyalar yaratish (rasmlar, ovoz, video yoki diagrammalar ham kiradi);	6,8	7,2	7,4	7,8	8,4	
Fayllarni kompyuterlar va boshqa qurilmalar o'rtasida uzatish;	4,7	5,0	5,8	6,7	9,1	
Maxsus dasturlash tili yordamida kompyuter dasturini yaratish.	0,1	0,2	1,2	1,4	2,6	
jumladan 15-24 yoshdagilar ulushi:						
Fayl yoki papkani nusxalash yoki ko'chirish;	59,5	59,5	58,1	62,5	70,2	
Hujjatdagi ma'lumotlarni nusxalash yoki ko'chirish uchun nusxalash va joylashtirish vositalaridan foydalanish;	36,3	36,0	38,3	40,0	51,0	
Biriktirilgan fayllar (masalan, hujjat, rasm, video) bilan elektron pochta xabarlarini yuborish;	21,1	22,0	19,4	18,6	23,2	
Elektron jadvalda asosiy arifmetik formulalardan foydalanish;	18,6	20,5	20,5	26,0	25,4	
Yangi qurilmalarni ulash va o'rnatish (masalan, modem, kamera, printer);	8,6	7,1	7,2	14,8	10,6	
Dasturiy ta'minotni qidirish, yuklab olish, o'rnatish va sozlash;	7,1	6,9	6,4	9,9	8,4	
Taqdimot dasturi yordamida elektron prezentatsiyalar yaratish (rasmlar, ovoz, video yoki diagrammalar ham kiradi);	10,7	11,9	11,5	14,2	15,8	
Fayllarni kompyuterlar va boshqa qurilmalar o'rtasida uzatish;	7,4	7,9	8,9	11,4	15,7	

	2019	2020	2021	2022	2023
Maxsus dasturlash tili yordamida kompyuter dasturini yaratish.	0,3	0,3	1,7	2,6	4,4
Indikator 4.5.1. Ta'lif tizimidagi paritet indeksi (qishloq va shahar joylari, farovonlik darajasi):					
a) jami;	0,92	0,92	0,92	0,93	0,94
b) shahar;	0,93	0,93	0,91	0,91	0,96
c) qishloq;	0,92	0,92	0,93	0,95	0,93
1 kvintil;	0,92	1,07	1,03	1,03	1,05
2 kvintil;	0,96	0,91	0,96	0,97	0,96
3 kvintil;	0,89	0,90	0,90	0,89	0,99
4 kvintil;	0,90	0,93	0,87	0,88	0,87
5 kvintil.	0,79	0,78	0,84	0,86	0,85
Indikator 4.a.1. Maktablarning ta'minlanganlik darajasi:					
a) elektr;	100	100	100	100	100
b) Ta'lif maqsadlari uchun Internetga kirish;	83,2	78,7	92,5	94,9	97,3
c) o'quv maqsadlari uchun kompyuterlar;	96,1	97,5	97,7	97,7	98,1
d) nogiron o'quvchilar uchun moslashtirilgan infratuzilma va materiallar;	30,5	32,4	38,0	49,8	55,5
e) ichimlik suvining asosiy manbalari;	81,2	83,0	86,5	88,1	94,4
f) alohida minimal jihozlangan hojatxonalar;	76,3	78,9	81,3	86,6	99,1
g) qo'l yuvish uchun asosiy vositalar.	86,7	89,5	90,9	91,1	96,9
Indikator 4.c.1. Ta'lif darajasi bo'yicha minimal talab qilinadigan malakaga ega o'qituvchilarning ulushi:					
1. <u>Maktabgacha ta'lif muassasalarida:</u>	95,8	98,3	98,8	96,1	97,2
a) davlat muassasalarida;	95,9	98,6	99,0	97,2	97,9
b) nodavlat muassasalarda.	95,5	95,9	96,3	87,4	89,9
2. <u>Umumta'lif muassasalarida:</u>	99,3	99,1	99,0	99,0	98,9
a) davlat muassasalarida;	99,3	99,1	99,0	99,0	98,9
b) nodavlat muassasalarda.	99,5	98,3	92,5	94,3	99,1

O'zbekistonda ta'lif inson kapitalini va davlat iqtisodiyotini rivojlantirish uchun muhim omil hisoblanadi. Hukumat, ta'lif olish imkoniyatlari va uning sifatiga alohida e'tibor qaratgan holda, ta'lif tizimining barcha bosqichlarida – maktabgacha ta'lifdan tortib oly ta'limgacha – izchil isloh qilmoqda. Asosiy sa'y-harakatlar o'quv dasturlarini modernizatsiya qilish, o'qituvchilarni tayyorlash, ta'lif jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish hamda xalqaro hamkorlikni mustahkamlashga yo'naltirilgan.

Ta'lif olishda teng imkoniyatlarga, hamda turli iqtisodiyot sohalarini malakali kadrlar bilan ta'minlash uchun kasbiy tayyorgarlikka alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu sohadagi islohotlar mamlakatning barqaror rivojlanishi va uning jahon bozorida raqobatbardoshligini ta'minlashga yordam beradi.

1 2 3 4 5-Maqсад 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

Gender tengligi erkaklar va ayollar uchun teng huquq, imkoniyat va resurslardan foydalanishi mumkin bo'lgan prinsipni ifodalaydi. Bu shuni anglatadiki, hech kim jinsiga qarab kamsitilishi kerak emas. Gender tengligi ijtimoiy adolatni ta'minlashda muhim rol o'yinaydi hamda yanada adolatli va teng huquqli jamiyatni yaratishga yordam beradi.

Maqsad erkaklar va ayollar o'rtaсидаги global tengsizlikni bartaraf etishga, shuningdek, zo'ravonlik va kamsitishga qarshi kurashga qaratilgan. Qaror qabul qilishning barcha darajalarida ayollarning faol ishtirokini ta'minlash vazifasini qo'yadi. Asosiy ustuvorliklar xotin-qizlarning ta'lim olish imkoniyati, sog'liqni saqlash xizmatlari va iqtisodiy resurslardan foydalanishini ta'minlashdan iborat bo'lib, bu esa ularning yaxshi hayot kechirish imkoniyatlarini oshirishga, turli sohalarda, jumladan iqtisodiyot, siyosat, ijtimoiy hayot va oilada qaror qabul qilishda ishtirokini kengaytirishga yordam beradi.

Barqaror rivojlanishning boshqa maqsadlariga erishish uchun ayollar maqomini oshirish va ularning huquqlarini mustahkamlash zaruriy shart ekanligi bois, ushu maqsad eng muhim maqsadlardan biri hisoblanadi. Bu maqsadga erishish har bir inson teng huquq va imkoniyatlarga ega bo'ladigan yanada adolatli va barqaror dunyo yaratishga yordam beradi. Maqsadga erishish uchun ilmiy, fuqarolik va davlat tashkilotlarining jiddiy sa'y-harakatlari, shuningdek, adolatli, teng va barqaror dunyonи yaratish uchun butun jamiyatni faol jalb qilish talab etiladi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 5.1.1. Jinsiy belgisi bo'yicha kamsitilishga yo'l qo'ymaslik to'g'risidagi normalarga ishonchli rioya etilishini ta'minlaydigan huquqiy mexanizmlar mavjudligi.	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud

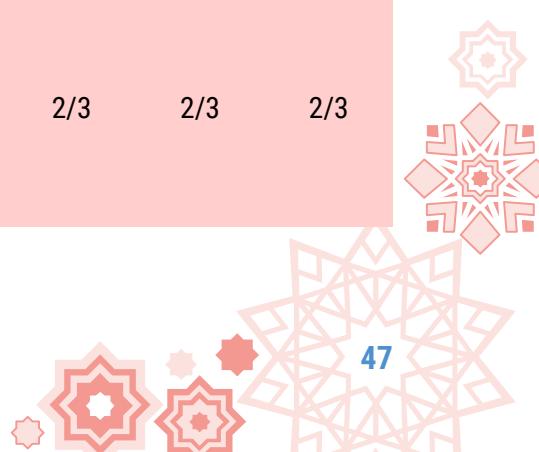
Indikator 5.3.1. Nikoh qurgan yoki erkak bilan birga yashagan 20-24 yoshda bo'lgan xotin-qizlar ulushi:

a) 15 yoshga to'lgunga qadar;	-	-	-	0,2	-
b) 18 yoshga to'lgunga qadar.	-	-	-	3,4	-

Indikator 5.4.1. Parvarishlash va uy ishlari bo'yicha haq to'lanmaydigan mehnatga sarflanadigan vaqt ulushi, jins, yosh, yashash joyi bo'yicha (16 yosh va undan kattalar):

a) jami;	-	-	-	-	15,7
b) ayollar;	-	-	-	-	22,3
c) erkaklar.	-	-	-	-	9,1

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 5.5.1. Ayollar egallab turgan o'rinalar ulushi (foizda):					
a) Oliy Majlisi Qonunchilik Palatasida;	32,0	32,7	32,0	32,0	32,0
b) Oliy Majlisi Senatida.	24,7	23,7	24,0	25,0	25,0
Indikator 5.5.2. Rahbar lavozimlardagi ayollarning ulushi.	26,6	26,5	27,7	28,2	29,2
Indikator 5.6.1. Jinsiy aloqa, homiladorlikdan saqlovchi vositalar va reproduktiv salomatlikni saqlash xizmatlaridan foydalanish bo'yicha mustaqil ravishda ongli qarorlar qabul qiladigan 15-49 yoshdagи xotin-qizlar ulushi.					
Indikator 5.6.2. Ayollar va erkaklar uchun 15 yoshidan jinsiy va reproduktiv salomatlikni muhofaza qilish bo'yicha xizmatlardan hamda shu sohadagi axborot va bilimlardan to'liq va teng foydalanishni kafolatlaydigan qonunlar va normativ aktlarning mavjudligi.	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud
Indikator 5.a.2. Ayollarga yerga egalik qilish yoki uni tasarruf etishda teng huquqlarni kafolatlaydigan huquqiy asos (shu jumladan odatiy huquq) mavjudligi:	2.8.3	2.8.3	2.8.3	2.8.3	2.8.3
A mezon. Yerlarni majburiy ravishda birgalikda ro'yxatdan o'tkazishga va iqtisodiy rag'batlantirish yordamida buni targ'ib qilishga qaratilgan huquqiy normalar va qoidalar yoki davlat siyosatining mavjudligi.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
B mezon. Yer va ko'chmas mulk bilan bog'liq bitimlarni tuzishda er va xotinlik roziligidagi yo'naltirilgan majburiyatlar bo'yicha huquqiy normalar va qoidalar yoki davlat siyosatining mavjudligi.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
C mezon. Xotin-qizlarning meros bo'yicha teng huquqlarini ta'minlaydigan huquqiy normalar va qoidalar yoki davlat siyosatining mavjudligi.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
D mezon. Xotin-qizlarning yerga egalik qilishini va uni nazorat qilishini oshirish uchun moliyaviy resurslar taqsimlanishini nazarda tutadigan huquqiy normalar va qoidalar yoki davlat siyosatining mavjudligi.	2/3	2/3	2/3	2/3	2/3

	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------

F mezon. Huquqiy va siyosiy asos yer resurslarini boshqarish va yerdan foydalanish bilan bog'liq boshqaruvda xotin-qizlarning ishtirokini ta'minlaydimi?

3/3 3/3 3/3 3/3 3/3

Indikator 5.b.1. Mobil telefonga ega aholi ulushi, jins kesimida.

a) jami;	68,1	69,8	71,7	72,4	79,0
b) ayollar;	59,6	62,8	65,5	63,6	74,2
c) erkaklar.	77,4	77,5	77,9	81,1	83,9

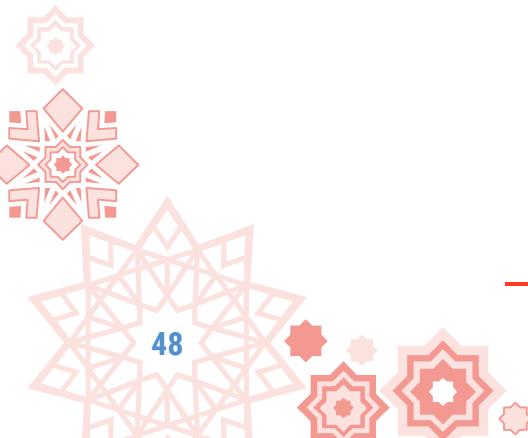
Indikator 5.c.1. Gender tenglikni ta'minlash va xotin-qizlarning huquqlari hamda imkoniyatlarini kengaytirish uchun davlatdan ajratilgan mablag'larni kuzatish va ular haqidagi ma'lumotlarni yangilash metodologiyasi hamda mexanizmi mavjudligi.

- - - Mavjud Mavjud

O'zbekiston ayollarni har qanday kamsitishlardan huquqiy, iqtisodiy, ijtimoiy himoya qilishni ta'minlaydigan asosiy xalqaro kelishuvlarni ratifikatsiya qildi. Shuningdek, ayollarning jamiyatdagi o'rinni mustahkamlash va gender tengligiga erishish asosiy vazifa bo'lib, milliy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Bu sohada katta yutuqlarga erishildi.

2021-yilda "2030-yilga qadar O'zbekiston Respublikasida gender tenglikka erishish strategiyasi" qabul qilingan. Ushbu hujjatda mamlakatning iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida ayollarning ishtirokini faollashtirishga qaratilgan asosiy yo'nalishlar belgilab berilgan. Strategiyaning ustuvor yo'nalishlari qatorida barcha uchun teng va sifatli ta'limni ta'minlash, jumladan, qishloq hududlaridagi qizlarga oliy ta'lim olish uchun alohida imkoniyatlar yaratish ta'kidlangan. Bundan tashqari, strategiya zo'ravonlikning oldini olish va odam savdosiga qarshi kurashning muhimligiga e'tibor qaratadi.

Shunday qilib, O'zbekiston ayollarning jamiyatda to'liq ishtirok etishi uchun sharoit yaratish ustida faol ish olib bormoqda, bu esa mamlakatning barqaror rivojlanishi va taraqqiyotiga olib keladi. Bu tashabbuslarni amalga oshirish nafaqat ayollarning holatini yaxshilashga, balki umumiyl turmush darajasi va ijtimoiy adolatni oshirishga ham xizmat qiladi.

1 2 3 4 5 6-Maqсад 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17

Maqsad sayyoradagi barcha odamlar uchun toza ichimlik suvi va sanitariya xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlashdan iborat. Bu juda muhim masala, chunki toza suv va tegishli sanitariya sharoitlari aholi salomatligi va farovonligi uchun asosiy omillar deb hisoblanadi. Jahon hozirgi sharoitda iqlim o'zgarishi, atrof-muhitning ifloslanishi va aholi sonining ko'payishi bilan bog'liq muammolarga duch kelayotgan bir paytda, bu maqsad alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Ushbu maqsadga erishish nafaqat odamlar hayoti va salomatligini yaxshilashga, balki suv ifloslanishi orqali tarqaladigan kasalliklarning oldini olishga yordam beradi. Bu, o'z navbatida, iqtisodiy va ijtimoiy o'sishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, chunki sog'lom aholi samarali iqtisodiyotning asosidir. Hududlar o'rtaqidagi tengsizlikni kamaytirish, ayniqsa, suv va sanitariya resurslarining yetishmasligidan aziyat chekayotgan kambag'al va zaif guruhlarning ehtiyojlarini qondirish ham juda muhim ahamiyatga ega.

Toza suv va sanitariya xizmatlaridan foydalanish imkoniyati inson huquqi bo'lib, barqaror rivojlanishning eng muhim maqsadlaridan biridir. Bu huquq barcha insonlar uchun, hech qanday istisnosiz, kafolatlanishi kerak, chunki suv hayot uchun zarur bo'lgan asosiy omildir. Toza suv va sanitariya xizmatlaridan foydalanish faqatgina yuqumli kasalliklarning tarqalishini oldini olmaydi, balki umumiylar turmush darajasini sezilarli darajada yaxshilaydi. Bu esa hayot sifatini oshirishga, tengsizlikni kamayishiga va turli guruhlar uchun bu xizmatlardan teng foydalanish imkonini yaratishga xizmat qiladi.

O'z o'rnida ta'kidlash lozimki, suv resurslarini muhofaza qilish va sanitariya xizmatlari ekotizimlarga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, bu esa biologik xilma-xillikni va atrof-muhit barqarorligini saqlab qolishga yordam beradi.

Suv – bu hozirgi va kelgusi avlodlarning ehtiyojlarini hisobga olgan holda ehtiyyot qilib ishlatalishi kerak bo'lgan resursdir, demak, suv resurslarini barqaror boshqarish odamlarning ehtiyojlarini qondirish, ekotizimlarni muhofaza qilish va sifatli suv manbalarini saqlab qolish o'rtaqidagi muvozanatni tiklashga yordam beradi.

Shu tariqa, toza suv va sanitariya xizmatlaridan foydalanishni ta'minlash nafaqat odamlar salomatligi va farovonligi, balki butun sayyoramizning barqaror kelajagi uchun muhim element hisoblanadi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 6.1.1. Xavfsizlik talablariga rioya qilgan holda tashkil etilgan suv ta'minoti xizmatlaridan foydalanadigan aholi ulushi.	98,6	98,7	98,5	99,2	99,8

Indikator 6.2.1. a) Xavfsizlik talablariga amal qilingangan holda tashkil etilgan sanitariya xizmatlaridan, hamda **b)** sovun va suv bilan qo'l yuvish moslamalaridan foydalanadigan aholi ulushi.

	2019	2020	2021	2022	2023
a) xavfsizlik talablariga amal qilingangan holda tashkil etilgan sanitariya xizmatlaridan;	95,5	95,9	92,7	93,1	96,5
b) sovun va suv bilan qo'l yuvish moslamalaridan.	97,1	99,6	96,2	98,1	99,6
Indikator 6.3.1. Xavfsiz tozalanadigan oqova suvlarning ulushi.	92,1	92,4	92,2	92,7	92,5
Indikator 6.3.2. Suvning ifloslanishi indeksi (SII).	1,58	1,56	1,52	1,41	1,29
Indikator 6.4.1. Suvdan foydalanish samaradorligining o'zgarishi dinamikasi.	1,431	1,431	1,574	1,732	1,905
Indikator 6.4.2. Suv resurslariga bosim darajasi: mavjud chuchuk suv zaxirasiga nisbatan foizda chuchuk suv olish.	168,9	168,9	168,9	166,1	125,0
Indikator 6.5.1. Suv resurslarini kompleks boshqarishni joriy etish darajasi (0 dan 100 gacha).	49	49	55	56	64

O'zbekiston Respublikasining suv siyosati doirasida bir necha ustuvor yo'naliishlar ajratib qo'yilgan. Birinchidan, aholini xavfsiz ichimlik suvi bilan ta'minlash, bu mamlakat fuqarolarining salomatligini saqlash uchun asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Sifatli ichimlik suvi turli yuqumli kasalliklarning oldini olish va hayot sifati hamda darajasini oshirish uchun muhimdir.

Ikkinchidan, iqtisodiyotning barcha sohalarida suvdan samarali foydalanish muhim yo'naliish hisoblanadi. Qishloq xo'jaligi, sanoat va kommunal xo'jalikda suv resurslaridan foydalanishni optimallashtirishni nazarda tutilgan, bu nafaqat ishlab chiqarishning samaradorligini oshiradi, balki atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirishga ham yordam beradi.

Bundan tashqari, oqova suvlardan xavfsiz foydalanish masalasi dolzarb yo'naliishga aylanib, alohida e'tibor talab etmoqda. Oqova suvlarni tozalash texnologiyalarini ishlab chiqish va ushbu suvlardan qayta foydalanish suv havzalariga bo'lgan bosim darajasini sezilarli kamaytirishga va iqtisodiyot ehtiyojlari uchun qo'shimcha resurslar taqdim etishga imkon beradi.

Suv resurslarini kompleks boshqarish ham ustuvor yo'naliish bo'lib, u suv resurslaridan barqaror foydalanishni ta'minlashga qaratilgan turli yondashuv va strategiyalarning integratsiyasini o'z ichiga oladi. Bu yondashuv suv resurslarini mahalliy, mintaqaviy va milliy darajalarda birqalikda boshqarishni, shuningdek, qo'shni davlatlar bilan hamkorlikni nazarda tutadi.

Suv siyosatidagi ustuvor yo'naliishlar mamlakatning barqaror rivojlanishi, atrof-muhitni himoya qilish va aholi turmush sifatini yaxshilash uchun sharoit yaratishga qaratilgan. Ushbu yo'naliishlar kelgusi avlodlarning ehtiyojlarini hisobga olgan holda suv resurslaridan oqilona foydalanishni ta'minlash uchun turli sektorlarning kompleks yondashuvi hamda o'zaro hamkorligini talab etadi.

1 2 3 4 5 6 7-Maqсад 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

Barcha uchun arzon, ishonchli, barqaror va zamonaviy energiya manbalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash barqaror rivojlanishga erishish yo'lidagi asosiy qadamlardan biri hisoblanadi. Har bir inson hayotida energiyaga bo'lgan xarajatlar muhim rol o'ynaydigan zamonaviy dunyo sharoitida aholining barcha qatlamlariga energiya manbalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash zarurdir. Iqtisodiy jihatdan samarali energiya manbalari insonlarning hayot sifatini yaxshilashga va qashshoqlikka qarshi kurashishga imkon beradigan asosiy omilga aylanmoqda.

Arzon energiya manbalaridan foydalanish imkoniyatini barcha uchun ta'minlash maqsadida resurslardan samarali foydalanish va uglerod chiqindilarini kamaytirishga yo'naltirilgan siyosatni joriy etish zarur. Bunda Quyosh, shamol, gidroelektr va boshqalar kabi qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishga o'tish imkonini beruvchi texnologiyalarni ishlab chiqish ham muhim ahamiyatga ega. Bunday manbalar ekologik jihatdan toza, ishonchli va arzon energiya bilan ta'minlab, iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyot uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Bundan tashqari, arzon energiya manbalaridan barcha uchun umumfoydalanish imkoniyatini ta'minlash maqsadida energetik infratuzilmani modernizatsiya qilish va uni samarali ishlatish kerak. Energiyadan foydalanish samaradorligini oshirish, saqlash va qayta ishlash yangi usullarni ishlab chiqish zarur, bu esa qayta tiklanuvchi energiya manbalarning mavjudligini va samaradorligini oshiradi.

Innovatsion texnologiyalarni va energetik resurslar bilan samarali ishlash usullarini joriy etish ham energiya xarajatlarini kamaytirishga va uglerod chiqindilarini qisqartirishga olib keladi. Bu, o'z navbatida, iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlaydi, tengsizlikni kamaytiradi va sayyorada ekologik barqarorlikni ta'minlaydi.

Qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tish uglerod chiqindilarini sezilarli darajada qisqartirishga, bu esa iqlim o'zgarishlarini sekinlashtirishga va uning salbiy oqibatlarini kamaytirishga yordam beradi. Bundan tashqari, qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tish beqaror va qimmat qazib olinadigan yoqilg'iga qaramlikni kamaytiradi, bu esa, o'z navbatida, sayyoraning iqtisodiy xavfsizligini oshirishga yordam beradi. Davlatlar va tashkilotlar energiya manbalaridan barcha insonlarga teng va barqaror foydalanish imkoniyatini ta'minlaydigan texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishda birgalikda harakat qilishlari zarur.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 7.1.1. Elektroenergiyadan foydalanish imkoniyatiga ega aholi ulushi:					
a) jami;	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
b) shahar;	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
c) qishloq.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 7.1.2. Asosan toza yoqilg'i va texnologiyalardan foydalanadigan aholi ulushi.	97,1	97,8	94,3	97,3	99,6
Indikator 7.2.1. Umumiy ishlab chiqarilgan elektroenergiya hajmida qayta tiklanuvchi energiya manbalari hisobidan ishlab chiqarilgan elektroenergiyaning ulushi.	10,2	7,5	7,0	9,3	9,7
Indikator 7.3.1. Birlamchi energiya sarfini yalpi ichki mahsulot (YAIM)ga nisbatli orqali hisoblanadigan energiya sig'imi.	0,193	0,168	0,159	0,139	0,126
Indikator 7.b.1.1. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar umumiy hajmida energetika sohasida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning ulushi.	10,8	5,3	7,9	7,5	12,2

Elektr energiyasini barqaror yetkazib berish va aholining zamonaviy energetika resurslaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash O'zbekistonning energetika sektorida amalga oshirilayotgan asosiy ustuvor yo'nalishlari va islohotlaridir. Ichki energetika bozoridagi mavjud cheklavlarga qaramay, bugungi kunda aholining 100 % i elektr energiyasidan foydalanish imkoniyatiga ega, bu esa O'zbekistonning ushbu muhim sohada xalqaro maydonda erishgan muvaffaqiyatlarini tasdiqlaydi.

Energetika sohasidagi islohotlar institutsional muhitning sezilarli yaxshilanishiga va qator investitsiya loyihibarini faol amalga oshirilishiga olib keldi. Aholini qayta tiklanuvchi energiya manbalari (QTEM) qurilmalarini sotib olishga rag'batlantirish hamda ijtimoiy obyektlarni toza energiya manbalaridan foydalanishga o'tkazish bo'yicha yangi qabul qilingan chora-tadbirlar kompleksi O'zbekistonning "yashil" rivojlanish yo'lida qat'iy qadamlar qo'yayotganini anglatadi.

Bunday yondashuv nafaqat fuqarolarning hayot sifatini yaxshilashga, balki an'anaviy energiya manbalariga qaramlikni kamaytirish orqali iqtisodiyotning barqaror o'sishini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Ta'kidlash lozimki, qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tish atrof-muhitni muhofaza qilish va uglerod chiqindilarini kamaytirishga yordam beradi, bu esa energetikani barqaror rivojlantirish sohasida O'zbekistonni boshqa davlatlar uchun o'rnak bo'lishiga olib keladi. "Yashil" energetikaga urg'u berish iqtisodiy o'sish va barqaror rivojlanish uchun yangi imkoniyatlarni ochib beradi, bu, o'z ornida, mamlakatdagi ijtimoiy va ekologik vaziyatga ijobjiy ta'sir ko'rsatadi.

SAMARALI BANDLIKNI OSHIRISH HAMDA ERKAKLAR VA XOTIN-QIZLARNI MUNOSIB ISH BILAN TA'MINLASH ASOSIDA BARQAROR VA UMUMQAMROVLI IQTISODIY O'SISHGA KO'MAKLASHISH

1   2   3   4   5   6   7   8-Maqсад   9   10   11   12   13   15   16   17

Mehnat unumdorligini oshirish asosida barqaror va inklyuziv iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishning asosiy g'oyasi yuqori qo'shilgan qiymatga ega ish o'rinlarini yaratish va aholi turmush darajasini oshirish uchun sharoitlar yaratishdan iborat. Buning uchun texnologik taraqqiyot va raqamlashtirish bilan bog'liq mehnat bozoridagi o'zgarishlarga moslashish imkonini beradigan ishchi kuchining malakasi va kasbiy mahoratini oshirishga e'tibor qaratish muhim.

Kichik va o'rta korxonalarni iqtisodiy o'sishning harakatlantiruvchi kuchi sifatida qo'llab-quvvatlash ham muhim ahamiyatga ega. Bu moliyalashtirishdan foydalanish, qulay huquqiy muhit yaratish va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga oladi.

Infratuzilmani rivojlantirish biznes uchun yangi imkoniyatlarni ochadi va mamlakatning eksport salohiyatini kengaytiradi. Mehnat qonunchiligini isloh qilish ishchilarning huquqlarini himoya qilishni va mehnat munosabatlarida moslashuvchanlikni ta'minlaydi.

Investitsiyalarni jalb qilish, yangi texnologiyalarni joriy etish va eksport hajmini oshirish mamlakatning jahon bozorida raqobatbardoshligini kuchaytiradi. O'z ornida, ekologik toza texnologiyalarni joriy etish muhim ahamiyatga ega, bu esa barqaror o'sishni qo'llab-quvvatlaydi va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytiradi.

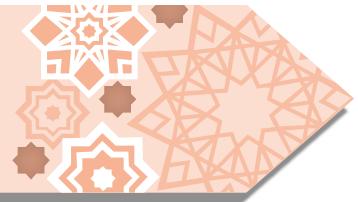
Innovatsiyalarni rag'batlantirish va iqtisodiyot sektorlarining mutanosib rivojlanishi aholi uchun yuqori turmush darajasini ta'minlashga yordam beradigan barqaror hamda raqobatbardosh iqtisodiyot uchun poydevor yaratadi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 8.1.1. Aholi jon boshiga real YAIMning yillik o'sish sur'ati.	4,8	- 0,4	5,9	3,8	4,1
Indikator 8.2.1. Har bir band bo'lganlarga nisbatan real YAIMning yillik o'sish sur'ati.	4,7	3,9	5,6	4,7	3,9
Indikator 8.3.1. Norasmiy bandlikning umumiy bandlikdagi ulushi (tarmoqlar va jinsi bo'yicha):					
a) jami;	39,6	42,8	43,8	39,6	39,0
b) ayollar;	50,4	50,4	51,0	47,4	47,1
c) erkaklar;	32,0	37,4	38,7	34,0	33,1
d) qishloq xo'jaligida;	70,3	66,7	69,4	61,7	60,8
e) qishloq xo'jaligidan tashqari tarmoqlarda.	29,4	34,3	35,2	32,3	31,5
Indikator 8.5.1. Erkaklar va ayollar o'tacha oylik ish haqi o'tasidagi farqning erkaklar o'tacha oylik ish haqidagi foizli ulushi.	36,2	37,5	36,6	34,0	29,6
Indikator 8.5.2. Ishsizlik darajasi, jinsi va yoshi bo'yicha:					
a) jami;	9,0	10,5	9,6	8,9	6,8
b) ayollar;	12,8	14,1	13,3	13,4	10,4
c) erkaklar;	6,0	7,9	6,9	5,4	4,0

	2019	2020	2021	2022	2023
d) 16-30 yosh;	15,0	16,4	15,1	14,4	12,1
e) 30 yoshdan kattalar.	6,1	7,6	6,7	5,9	3,9
Indikator 8.6.1. O'qimayotgan va ishlamayotgan yoshlari (16 yoshdan 24 yoshgacha) ulushi.	25,9	30,5	28,6	26,5	23,8
Indikator 8.7.1. Bolalar mehnati bilan shug'ullanadigan 5 yoshdan 17 yoshgacha bo'lgan bolalar ulushi va soni, jinsi va yoshi bo'yicha.	-	-	-	20,6	-
Indikator 8.8.1. Ishlab chiqarishda shikastlanish, 100 000 ishlayotganlarga nisbatan jins bo'yicha:					
1. <u>O'limga olib keladigan va o'limga olib kelmaydigan shikastlanish, jami:</u>	46,3	13,1	15,8	11,0	9,4
a) ayollar;	10,5	4,6	7,0	2,0	2,5
b) erkaklar.	55,4	15,8	18,8	17,4	16,2
2. <u>Jumladan, o'limga olib keladigan shikastlanish:</u>	10,0	2,9	2,7	3,1	3,0
a) ayollar;	0,8	0,7	0,3	0,3	0,4
b) erkaklar.	12,3	3,6	3,5	5,0	5,5
Indikator 8.8.2.1. XMT konvensiyalariga muvofiq kollektiv shartnomalar tuzgan korxonalar ulushi.	99,1	99,6	99,7	99,8	99,9
Indikator 8.9.1. YAIMdagi turizmning foizdagi bevosita ulushi.	2,5	0,4	0,6	1,4	-
Indikator 8.10.1. a) 100 000 nafar katta yoshdagagi aholi soniga nisbatan tijorat banklari filiallari soni;	40,0	42,0	48,0	51,0	54,0
b) 100 000 nafar katta yoshdagagi aholi soniga nisbatan bankomatlar soni.	38,0	48,0	52,0	81,0	104,0
Indikator 8.10.2. Bank yoki boshqa moliya muassasasida hisob raqamiga ega bo'lgan yoki mobil moliyaviy xizmatlar operatorlarining xizmatlaridan foydalanadigan katta yoshdagagi aholi (15 va undan katta yoshdagagi aholi) ulushi.	-	-	63	70	78

O'zbekistonning 2030-yilgacha bo'lgan iqtisodiy rivojlanish maqsadli yo'nalishlari milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish asosida yalpi ichki mahsulot hajmini kamida ikki baravarga oshirishni nazarda tutadi, bunda, avvalo, samarali bandlikni oshirish hisobiga erishiladi. 2030-yilga kelib daromad darajasi o'rta chadan yuqori bo'lgan mamlakatlar qatoriga O'zbekistonni kirishining muhim tarkibiy qismi tadbirkorlik muhitini yaxshilash va mehnat unumdonligini oshirish asosida yuqori qo'shimcha qiymatga ega ish o'rinnarini yaratish hisoblanadi.

Ushbu maqsadga erishish uchun hukumat yangi ishlab chiqarishlarni yaratishga, mavjudlarini texnik modernizatsiyalashga, infratuzilmani rivojlantirishga va innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan tashqi va ichki investitsiyalarning potensialini kengaytirish orqali faol investitsiya siyosatiga asoslangan tarkibiy o'zgarishlarni chuqurlashtirishga qaratilgan siyosatni amalga oshirmoqda.

1 2 3 4 5 6 7 8 9-Maqсад 10 11 12 13 15 16 17

Maqsad barqaror, inklyuziv va innovatsion infratuzilmani yaratishga qaratilgan bo'lib, bu sanoatlashuvni qo'llab-quvvatlash va iqtisodiy o'sishga yordam beradi. Ushbu maqsadning asosiy jihatlari ishlab chiqarish jarayonlarini takomillashtirish, korxonalar samaradorligini oshirish va aholining barcha qatlamlari uchun xizmatlardan foydalanish imkoniyatini yaxshilashga qodir bo'lgan transport, energetika, raqamli texnologiyalar va kommunikatsiyalarni o'z ichiga olgan zamonaviy infratuzilma tizimlarini rivojlantirishdir.

Maqsadga erishish uchun ilmiy-texnik yechimlar va innovatsiyalarni joriy etish, texnologik ishlab chiqarish darajasini oshirish va barqaror sanoatlashuvni rag'batlantirish talab etiladi. Asosiy e'tibor ish o'rinalarini yaratish va inklyuziv o'sishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydigan kichik va o'rta korxonalarga qaratilgan. Shuningdek, ushbu maqsad modernizatsiya jarayonini tezlashtirish va yangi texnologiyalarni joriy etish uchun ilm-fan va texnologiyalar sohasida xalqaro hamkorlikni kuchaytirish zarurligini ta'kidlaydi.

Ushbu maqsadni muvaffaqiyatli amalga oshirish zamonaviy qiyinchiliklarga dosh bera oladigan va o'zgaruvchan sharoitlarga moslashuvchan barqaror iqtisodiyotni yaratishga olib keladi. Bu aholining turmush darajasini oshiradi, yangi ish o'rinalarini yaratadi, iqtisodiy raqobatbardoshlikni kuchaytiradi va kelgusi avlodlarga zarar yetkazmasdan uzoq muddatli rivojlanishga yordam beradi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 9.1.2. Transport turlari bo'yicha yo'lovchi va yuk tashish hajmi:					

1. Yo'lovchi tashish aylanmasi,

mlrd yo'lovchi-km:

a) jami;	140,1	118,3	137,0	146,5	153,5
b) avtomobil transporti;	124,1	113,2	127,9	131,0	134,5
c) temir yo'l transporti;	4,4	1,8	3,1	3,6	3,9
d) havo transporti;	11,0	3,0	5,3	10,9	13,8
e) shahar elektr transporti;	0,6	0,3	0,8	1,0	1,3

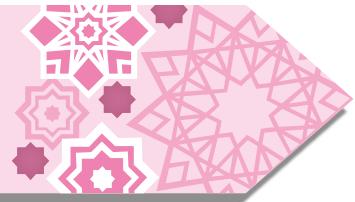
2. Yuk tashish aylanmasi, mlrd tn-km:

a) jami;	72,6	66,9	74,8	75,5	77,6
b) avtomobil transporti;	15,9	16,2	19,1	20,5	22,3
c) temir yo'l transporti;	23,4	23,6	24,6	25,0	27,1
d) havo transporti, mln tn-km;	119,0	219,0	303,5	322,5	226,3
e) quvur yo'li transporti.	33,2	26,8	30,8	29,7	28,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9-Maqсад	10	11	12	13	15	16	17
								2019	2020	2021	2022				2023
Indikator 9.2.1. Qayta ishslash sanoatida yaratilgan qo'shilgan qiymatni YAIMga foizdagi nisbati va aholi jon boshiga hajmi:															
a) YAIMga nisbati, foizda;								19,0	20,5	20,8	20,3				19,8
b) aholi jon boshiga hajmi, ming so'm.								3107,5	3732,8	4575,8	5326,3				6179,9
Indikator 9.2.2. Umumiy bandlikda qayta ishslash sanoatidagi bandlikning ulushi, foiz hisobida:								11,9	12,1	12,1	11,9				15,4
a) ayollar;								13,5	13,5	13,5	13,1				11,6
b) erkaklar.								10,8	11,1	11,2	11,1				18
Indikator 9.3.1.1. Kichik korxonalar va mikrofirmalar qo'shilgan qiymatining jami sanoatning yalpi qo'shilgan qiymatdagi ulushi (foizda).								22,6	24,0	22,2	20,4				21,4
Indikator 9.3.2. Kredit yoki kredit liniyasiga ega bo'lgan kichik korxonalar va mikrofirmalar ulushi.								21,9	22,2	22,3	22,7				24,7
Indikator 9.4.1. Qo'shilgan qiymatning bir birligiga to'g'ri keladigan CO2 chiqindilari.								-	-	-	-				-
Indikator 9.5.1. ITTKiga xarajatlar YAIMga nisbatan foizda.								0,10	0,13	0,12	0,14				0,12
Indikator 9.5.2. Bir million aholiga to'g'ri keladigan tadqiqotchilar (to'liq bandlik ekvivalentida) soni.								407	411	504	522				490
Indikator 9.b.1. Qo'shilgan qiymatning umumiy hajmida o'rta va yuqori texnologik tarmoqlar mahsulotini qo'shilgan qiymatining ulushi.								19,0	17,2	16,9	19,1				18,8
Indikator 9.c.1. Uyali aloqa tarmoqlari bilan qamrab olingan aholi ulushi, texnologiyalar bo'yicha:															
2G texnologiyasi bo'yicha;								96,0	98,0	99,0	99,0				99,0
3G/4G texnologiyasi bo'yicha;								70,0	90,0	95,0	98,0				98,0
5G texnologiyasi bo'yicha.								-	5,0	8,0	12,0				17,0

O'zbekistonda infratuzilma va sanoatlashuvni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda mamlakat iqtisodiy o'sishni tezlashtirish va yangi ish o'rinalarini yaratish maqsadida transport, energetika va raqamli infratuzilmaga faol investitsiyalar kiritmoqda.

O'z o'rnidagi, O'zbekiston iqtisodiyotning turli sektorlarida innovatsiyalar va yangi texnologiyalarni faol joriy etmoqda. Xususiy sektorni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda, bu esa iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va tadbirkorlik uchun yangi imkoniyatlar yaratishga yordam beradi.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10-Maqсад 11 12 13 15 16 17

Ushbu maqsad tengsizlikning barcha ko'rinishlarini, shu jumladan ta'lim, sog'liqni saqlash va boshqa ijtimoiy imtiyozlardan foydalanishda tengsizlikni bartaraf etishga qaratilgan. Bu erkaklar va ayollar, shuningdek, yoshlari, qariyalar, kam ta'minlanganlar hamda boshqa zaif qatlamlarni qamrab oluvchi turli ijtimoiy guruuhlar o'rtaсидаги iqtisodiy tafovutni qisqartirishni nazarda tutadi. Bundan tashqari, maqsad jamiyatda odamlarning o'z-o'ziga bo'lган ishonchi va emotsional farovonligini yaxshilashga yo'naltirilgan.

Maqsadning asosiya g'oyasi har bir inson munosib turmush sharoitiga ega bo'lgan, barcha sohalarda inson huquqlarini himoya va hurmat qilishga alohida e'tibor qaratiladigan adolatli hamda teng huquqli dunyoni yaratishdan iborat. Shuningdek, maqsad o'rta va past daromadli davlatlarni qo'llab-quvvatlashga hamda eng zaif qatlamlarga yordam ko'rsatishga qaratilgan.

Bu maqsadga erishish uchun iqtisodiy va ijtimoiy tengsizlikka qarshi kurashish, jumladan soliq islohotlari o'tkazish, ishchilarning huquqlarini himoya qilish, ijtimoiy yordamni kuchaytirish va asosiya xizmatlarning mavjudligini yaxshilashga qaratilgan kompleks chora-tadbirlarni qabul qilish zarur. Maqsadning muhim jihatni xalqaro hamkorlikni mustahkamlash hamda rivojlanayotgan mamlakatlarga BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan moliyaviy yordam ko'rsatishdan iborat bo'lib, bu yanada adolatli dunyo yaratish va barqaror taraqqiyotni tezlashtiradi.

Oxir-oqibat, bu maqsadga erishish iqtisodiy va ijtimoiy mavqeidan qat'iy nazar, barcha insonlarning shaxsiy o'sishi va jamiyat hayotida to'liq ishtirok etishi uchun teng imkoniyatlarga ega bo'lgan jamiyatni yaratadi. Bu maqsad barcha Barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishning muhim omildir, chunki u qashshoqlik va tengsizlikdan holi bo'lgan dunyo barpo etish uchun global sa'y-harakatlar va hamkorlikni talab qiladi va sayyoramizdagi barcha odamlar uchun yaxshi hayot qurishga yordam beradi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 10.1.1. Aholining eng kambag'al 40 foizi va umumiy aholi o'rtaсидада аҳоли жон босига уй хо'jalikлари xarajatlari yoki daromadlarining o'sish sur'ati (foizda).					
a) aholining eng kambag'al 40 foizi o'rtaсидада аҳоли жон босига daromadlarning o'sish sur'ati;	116,9	114,9	122,4	123,4	124,7
b) jami aholi o'rtaсидада аҳоли жон босига то'g'ri keladigan daromadlarning o'sish sur'ati.	119,3	111,3	122,7	119,8	112,6

	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------

Indikator 10.2.1. O'rтacha daromadning 50 foizidan past daromadli odamlar ulushi, yoshi va jinsi bo'yicha.

Indikator 10.3.1. So'nggi 12 oy ichida shaxsan o'zlari duch kelgan kamshitish hollari yoki insonning xalqaro huquqlari asosida taqiqlangan ta'qibga uchraganligi to'g'risida xabar bergan odamlar ulushi.

Indikator 10.4.1. Yollanma ishchilar ish haqining YAIMga nisbatan foizdagi ulushi.

Indikator 10.7.1. Ishchining ishga joylashish xarakatlarining belgilangan mamlakatda uning oylik daromadiga nisbatan foizdagi ulushi:

Rossiya;	27,4	22,0	24,9	23,3	20,8
Qozog'iston;	7,0	5,0	11,7	7,9	8,5
Turkiya;	9,8	8,3	14,6	12,9	10,6
Janubiy Koreya.	6,1	8,8	11,7	7,3	6,4

Indikator 10.7.2. Mehnat migrantlarining umumiy sonida, mamlakatdan chiqib ketishda ixtiyoriy ravishda ro'yxatdan o'tgan va ishchilarni tashkillashtirilgan ishga qabul qilish bo'yicha chiqib ketgan mehnat migrantlarining ulushi (foizda).

O'zbekistonda tengsizlikka qarshi kurashish davlat siyosatining muhim qismi hisoblanadi. Mamlakat turli ijtimoiy guruhlar o'rtaсидаги farqni kamaytirish va barcha aholi qatlamlari uchun ta'lim, sog'lioni saqlash va ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini yaxshilash ustida faol ish olib bormoqda. Ayollar, bolalar, keksalar va nogironligi bor shaxslar kabi zaif guruhlarni qo'llab-quvvatlashga katta e'tibor qaratilmoqda.

Davlat dasturlari, ayniqsa qishloq hududlarida, infratuzilmani rivojlantirish, kam ta'minlangan oilalarning hayot sifatini yaxshilash va ijtimoiy hamda iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirishga yo'naltirilgan. O'zbekistonning sa'y-harakatlari shuningdek, bandlik sohasidagi islohotlar, mehnat sharoitlarini yaxshilash va ijtimoiy himoyani kuchaytirishga qaratilgan, bu esa adolatli va inklyuziv jamiyat yaratishga yordam beradi.

Maqsad aholi turmush darajasini oshirish uchun muhim sharoit bo'lib, u xavfsiz, mustahkam va ekologik jihatdan barqaror shaharlar va aholi punktlarini yaratishga qaratilgan. Ushbu maqsad shahar va qishloq joylarida odamlar hayot sharoitlarini yaxshilash bilan bog'liq asosiy jihatlarni qamrab oladi. Bunga quyidagilar kiradi: jamoat transporti, elektr energiyasi, toza suv va kanalizatsiya tizimlari kabi muhim infratuzilma va xizmatlardan foydalanishni ta'minlash; tabiiy resurslardan barqaror foydalanishni hisobga olgan holda xavfsiz ekologik muhitni yaratish; madaniy va jamoat obyektlar – muzeylar, bog'lar va boshqa dam olish maskanlaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash; shuningdek, rivojlanish va ish o'rinnari o'sishi uchun barqaror iqtisodiy bazani yaratish.

Ushbu maqsad shaharlar va aholi punktlarini rivojlantirishga kompleks yondashuv muhimligini ta'kidlaydi, chunki bugungi kunda dunyo aholisining yarimidan ko'pi shaharlarda istiqomat qiladi. Shahar aholisining tez o'sishi turmush sharoitining yomonlashishiga, ekologik muammolarga va xizmatlarning notekis taqsimlanishiga olib kelishi mumkin, bu esa o'sish va o'zgarishlar bilan bog'liq qiyinchiliklarga dosh bera oladigan shaharlar yaratishni talab qiladi. Transport, sog'lioni saqlash va ta'lif kabi xizmatlardan teng foydalanish imkoniyatini ta'minlash ham ijtimoiy tengsizlikni kamaytirishga yordam beradi.

Shaharlarni barqaror rivojlantirish faqatgina hozirgi avlodning emas, balki kelajak avlodlarning ham ehtiyojlarini qondirishga qodir bo'lgan kelajakni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqsadga erishish barqaror, xavfsiz va ekologik toza shaharlarni yaratishga yordam beradi, bu esa o'z navbatida barcha aholi farovonligini oshiradi va atrof-muhitga bo'lgan yukni kamaytiradi. Barqaror shaharlar – bu global ekologik xavfsizlik va sayyoradagi hayotni yaxshilashga qaratilgan qadamdir.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 11.1.1. Aholini uy-joy bilan ta'minlanganligi (bir kishiga kv.m.):	16,0	16,0	18,2	18,5	19,0
a) shahar joylarda;	16,1	16,1	18,0	18,2	19,1
b) qishloq joylarda.	15,9	16,0	18,5	18,7	19,0

Indikator 11.2.1. Jamoat transportidan qulay foydalanish imkoniyatiga ega bo'lgan aholi ulushi, jinsi, yoshi va nogironligi belgilari bo'yicha:

a) jami;	87,1	86,4	-	87,4	86,9
b) ayollar;	87,3	86,9	-	87,6	87,1
c) erkaklar;	86,8	86,0	-	87,1	86,8
d) nogironligi bo'lgan shaxslar.	-	-	-	86,4	84,4

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 11.3.1. Turar-joy qurilishi va aholining o'sish sur'atlari o'rtaсидаги о'заро нисбат.	1,135	0,872	1,070	1,019	0,988
Indikator 11.5.1. Bevosita ofatlar natijasida halok bo'lganlar, bedarak yo'qolganlar va jabrlanganlarning soni, 100 000 aholiga nisbatan.	0,01	0,11	0,048	0,047	0,005
Indikator 11.5.2.1. Ofatlar natijasida bevosita iqtisodiy yo'qotishlar, YAIMga nisbatan foizda.	0,000	0,024	0,000	0,005	0,000
Indikator 11.6.1. Qattiq maishiy chiqindilarning umumiy hajmidagi nazorat qilinadigan obyektlarda yig'iladigan va utilizatsiya qilinadigan qattiq kommunal-maishiy chiqindilarning ulushi, shaharlar kesimida.	-	-	-	70,1	75,0
Indikator 11.7.1.1. Shaharlar aholisi jon boshiga madaniyat va istirohat bog'lari maydoni.	1,02	1,00	0,71	0,67	0,72

O'zbekistonda barqarorlik va xavfsizlik masalalari aholini, jumladan, zaif qatlamlarni, sifatli turar joy va zarur infratuzilma bilan ta'minlash vazifalariga bevosita bog'liq. Mamlakatda uy-joy qurilishi sohasidagi davlat siyosati fuqarolarning turli toifalari uchun sifatli uy-joy bilan ta'minlanishini kengaytirishga yo'naltirilgan chora-tadbirlarni amalga oshirishga qaratilgan.

Bu maqsadlarga erishishning asosiy vositalari sifatida davlat investitsiya dasturlari, jumladan, "Obod qishloq" va "Obod mahalla"¹ kabi dasturlar xizmat qiladi. Ushbu dasturlar qishloq va shahar hududlarida turar joy sharoitlarini yaxshilash hamda qulay infratuzilmani yaratishga qaratilgan. Bozor tamoyillari asosida ipoteka kreditlarini taqdim etish kabi qo'shimcha chora-tadbirlar, ayniqsa, ijtimoiy zaif aholini qo'llab-quvvatlash uchun muhim bo'lgan uy-joylardan kengroq foydalanishni ta'minlashga yordam beradi.

Shunday qilib, O'zbekistonda aholini turar joy bilan ta'minlash, munosib uy-joy va ijtimoiy-maishiy sharoitlarni yaratishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar tizimi faol amalga oshirilmoqda.

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-martdagi "Bozor tamoyillariga asoslangan ipoteka kreditlarini ajratish orqali aholini uy-joy bilan ta'minlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6186-sон Farmoni.

ISTE'MOL VA ISHLAB CHIQARISHNING OQILONA MODELLARIGA O'TISHNI TA'MINLASH

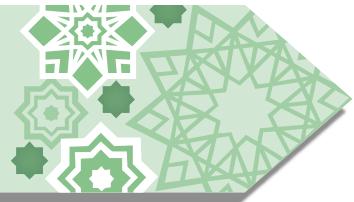
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12-Maqсад 13 15 16 17

Maqsad ishlab chiqarish va iste'mol sohasida barqaror rivojlanishni ta'minlashga qaratilgan bo'lib, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish va chiqindilarni yig'ish hamda qayta ishlash tizimlarini joriy etishga alohida e'tibor qaratadi. Ushbu maqsad atrof-muhit ifloslanishining oldini olish va barqaror iste'molni rag'batlantirishga qaratiladi. Maqsad ishlab chiqarish sohasida korxonalarning ekologik mas'uliyatini oshirish va "yashil" tashabbuslarni qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan. Ushbu maqsadga erishish sifatli ish o'rinnarini yaratish, mehnat unumdorligini oshirish va hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi, shuningdek, ishchilarni ijtimoiy himoya qilgan hamda yaxshi mehnat sharoitlarini ta'minlagan holda jamiyatda tengsizlikni kamaytirishga yordam beradi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 12.4.1. Xavfli va boshqa kimyo viy moddalar va chiqindilar bo'yicha xalqaro ko'p tomonlama ekologik bitimlarning mavjudligi hamda ularga asosan har bir kelishuv talablariga muvofiq ma'lumotlarni taqdim etish bo'yicha majburiyatlar bajarilishi.	44,4	44,4	44,4	46,7	46,7
Indikator 12.4.2.1. Aholi jon boshiga xavflilik darajasi 1-3 sinfdagi ishlab chiqarishning zaharli chiqindilarini shakllanishi.	13,1	10,6	8,5	0,8	0,9
Indikator 12.4.2.2. Umumiy hosil bo'lgan xavflilik darajasi 1-3 sinfdagi ishlab chiqarish chiqindilari hajmidagi zararsizlantirilgan 1-3 sinfdagi ishlab chiqarish chiqindilarining ulushi.	0,2	0,2	0,29	7,6	2,7
Indikator 12.5.1. Chiqindilarni qayta ishlash milliy darajasi, qayta ishlangan materiallarning og'irligi tonnada.	1 399,9	1 025,9	1 698,2	2 200,0	2 619,0
Indikator 12.b.1.1. Turistik xizmatlarning eksportdag'i ulushi (foizda).	7,5	1,7	2,5	8,3	8,6

O'zbekistonda yanada oqilona iste'mol va ishlab chiqarish modellariga o'tish uchun bir qator muhim chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda, jumladan: chiqindilarni alohida yig'ish va qayta ishlash tizimini joriy etish, ekologik toza texnologiyalarni joriy qilayotgan korxonalarni qo'llab-quvvatlash, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishni rag'batlantirish, ishlab chiqarishda energiya samaradorligini oshirish, barqaror rivojlanish masalalarini o'quv dasturlariga kiritish, tajriba almashish va barqaror rivojlanish loyihalariga investitsiyalarni jaib qilish uchun BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar bilan faol hamkorlik qilish. Ushbu choralar ekologik barqarorlikni saqlashga, iqtisodiy barqarorlikka hamda fuqarolarning turmush darajasini va sifatini yaxshilashga yo'naltirilgan bo'lib, bu o'z navbatida adolatli jamiyatni barpo etishga xizmat qiladi.

Maqsad harorat o'rтacha yillik darajasining oshishiga qarshi kurashish va sayyoramizdagi hayotning ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy sohalarida yuzaga kelishi mumkin bo'lган oqibatlarning oldini olishga qaratilgan. Iqlim o'zgarishi atrof-muhit holatining yomonlashishiga, dengiz sathining ko'tarilishiga, haroratning oshib borishiga va boshqa salbiy oqibatlarga olib keladi. Shu sababli, ushbu maqsadga erishish barqaror rivojlanish sohasida hamda tabiiy resurslarni asosiy vazifalaridan biri deb hisoblanadi.

Ushbu maqsad barchani, jumladan davlat organlari, biznes sektori va fuqarolarni, iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish uchun zudlik bilan chora ko'rishga chaqiradi. Barqaror va ekologik xavfsiz texnologiyalarga o'tish, energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish maqsadga erishishda asosiy yo'nalishlarga aylanmoqda. Iqlim o'zgarishiga qarshi kurashning muhim qismi karbonat angidrid, metan va azot dioksidi kabi issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirishdir.

Ushbu maqsad doirasida havo va suv sifatini yaxshilash, shuningdek, tabiiy resurslarni muhofaza qilish bo'yicha chora-tadbirlar ko'zda tutilgan bo'lib, ular iqlim o'zgarishi muammosini hal qilishning ajralmas qismi hisoblanadi. Iqlim o'zgarishining salbiy ta'siri iqtisodiy rivojlanish va inson salomatligiga ham ta'sir ko'rsatadi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 13.2.1.1. Issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish, iqlim barqarorligi darajasini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar va harakatlar bo'yicha rivojlanish strategiyalari hamda kompleks dasturlarining mavjudligi.	2	2	15	8	9

O'zbekiston iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish va barqaror rivojlanishga erishishga yunaltirilgan choralar ko'rmoqda. Davlat rahbari tabiiy resurslarga va butun sayyoraga ehtiyojkorlik bilan munosabatda bo'lish muhimligini ta'kidlab, iqlim o'zgarishini oldini olish va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirishga qaratilgan samarali choralar ko'rishga chorladi.

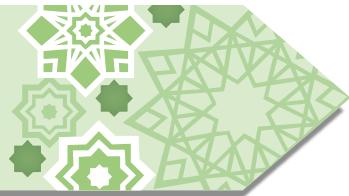
Respublikada ko'mir, neft iste'molini kamaytirishga hamda quyosh va shamol elektr stansiyalari kabi qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tishga yo'naltirilgan ko'plab milliy loyihalar amalga oshirilmoqda. Umuman olganda, mamlakat, mintaqalar va jahonda ekologik muvozanatni saqlash maqsadida iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish va barqaror rivojlanishni amalga oshirishda faol ishtirok etmoqda.

"Yashil" iqtisodiyotga o'tish bo'yicha Milliy strategiyaning qabul qilinishi O'zbekistonga barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda va odamlar hayoti uchun qulay muhit yaratishda jiddiy qadam qo'yish imkonini beradi.

15 QURUQLIKDAGI EKOTIZIMLARNI ASRASH

QURUQLIK EKOTIZIMLARINI HIMOYALASH VA TIKLASH, ULARDAN OQILONA FOYDALANISHGA KO'MAKLASHISH, O'RMONLARDAN OQILONA FOYDALANISH, CHO'LLANISHGA QARSHI KURASHISH, YERLARNING YEMIRILISHINI TO'XTATISH VA ORTGA QAYTARISH, BIOXILMA-XILLIKNING YO'QOLIB KETISHI JARAYONINI TO'XTATISH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15-Maqсад 16 17

Maqsad atrof-muhit va quruqlik ekotizimlarini muhofaza qilish zarurligiga e'tibor qaratilib, asosiy vazifalardan biri cho'llanishga qarshi kurashishdir. Cho'llanish tabiiy muvozanatni buzib, ekotizimlarga salbiy ta'sir ko'rsatadi, yerlarning yemirilishi va cho'llarga aylanishiga olib keladi. Bu jarayon esa, o'z navbatida, biologik xilma-xillikni kamaytiradi, tuproq sifatini yomonlashtiradi, hayvonot dunyosi salomatligiga xavf tug'diradi, shuningdek qishloq xo'jaligi samaradorligi hamda zararlangan hududlarda yashovchi aholi farovonligiga salbiy ta'sir qiladi.

Bundan tashqari, o'rmonlardan oqilona foydalanish quruqlik ekotizimlarini muhofaza qilish va tiklash uchun ustuvor ahamiyatga ega. Biologik xilma-xillikni saqlashda hamda havoni tozalash, suv resurslarini asrash va eroziyadan himoya qilish kabi ekotizim xizmatlarini qo'llab-quvvatlashda o'rmonlar muhim rol o'yaydi. Biologik xilma-xillik, ekotizimlarning muhim elementi sifatida, o'simliklar va hayvonot olamining samaradorligini oshiradi, uni muhofaza qilish va tiklash butun sayyoraning barqaror rivojlanishiga erishish uchun juda muhimdir. Atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlari ekotizimlarni saqlash va tiklashga yo'naltirilgan samarali iqtisodiy yondashuvlar bilan uyg'unlashishi muhim bo'lib, bu esa odamlar turmush sifati yaxshilanishiga va kelgusi avlodlar uchun sog'lom kelajakni ta'minlashga olib keladi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 15.1.1. Umumiy quruqlik maydoniga o'rmonlar maydonining foizdagi nisbati.	8,6	8,7	8,7	8,7	10,6
Indikator 15.2.1. O'rmon xo'jaligini to'g'ri yuritishga o'tish jarayonidagi o'zgarishlar:					
a) o'rmonning haqiqiy maydoni o'zgarishi, foizda;	234,3	244,0	244,0	244,0	244,0
b) o'rmonlardagi yer usti biomassasining zaxiralari, ming m ³ ;	53 038,5	55 000,0	60 250,0	68 991,7	77 664,8
c) qonun bilan qo'riqlanadigan joylarda joylashgan o'rmon maydonlari ulushi, foizda;	93,9	95,9	95,9	95,9	96,0
d) uzoq muddatli o'rmon xo'jaligini boshqarish rejasи ishlаб chiqilgan o'rmon maydonlarining ulushi, foizda.	90,1	92,1	98,9	98,9	99,0
Indikator 15.4.2. Tog'larning o'simliklar bilan qoplangan maydonining indeksi.	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 15.5.1.1. Qizil kitob indeksi.	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96
Indikator 15.5.1.2. Milliy qizil kitobga kiritilgan biologik turlar soni:					
a) hayvonlar;	206	206	206	206	206
b) o'simliklar.	314	314	314	314	314
Indikator 15.7.1. Savdo qilinadigan turlar orasida brakonerlik yoki noqonuniy savdo obyekti bo'lgan yovvoyi hayvonlarning ulushi.	2,18	3,1	2	0,8	0,50
Indikator 15.8.1. Xorijiy begona turlarning kirib kelishiga to'sqinlik qiluvchi yoki ularning sonini tartibga soluvchi milliy qonunchilikning mavjudligi va zarur resurslarni ajratilishi.	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud
Indikator 15.9.1.1. Biologik xilma-xillik va ekotizimlarning ahamiyati va saqlanishini hisobga oladigan milliy, tarmoq, sektorallar va mintaqaviy strategiyalar va dasturlarning soni.	5	7	7	7	13
Indikator 15.a.1.1. Biologik xilma-xillikni va ekotizimlarni saqlash va ulardan oqilonaloydan foydalanish uchun ajratiladigan davlat xarajatlarining davlat byudjeti umumiy xarajatlaridagi ulushi (foizda).	-	-	4,1	4,2	4,3

O'zbekiston cho'llanish, yerlarning yemirilishi va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq boshqa jiddiy ekologik muammolarga duch kelmoqda. Ushbu muammolarga qarshi kurashish maqsadida mamlakatda atrof-muhitni muhofaza qilish, bio xilma-xillikni saqlash, yemirishga uchragan yerlarni tiklash, "yashil" iqtisodiyotga o'tish, cho'llanish hamda qurg'oqchilikka qarshi kurashish ishlari samaradorligini oshirish, o'rmon xo'jaligi tizimini rivojlantirish, respublika hududlarida o'rmonlar barpo etish, Orol dengizi va Orolbo'yи hududlarida "yashil qoplama" yaratishga qaratilgan turli dasturlar amalga oshirilmoqda.

Bundan tashqari, O'zbekistonning xalqaro hamjamiyat bilan munosabatlarida ham katta o'zgarishlar kuzatilmoqda. Bozor islohoti bo'yicha 2017-yilda boshlangan keng ko'lamli dasturning amalga oshirilishi mamlakatning ko'p tomonlama tashabbuslarda faol ishtiroy etishi uchun yangi yo'l ochdi va xalqaro maydondag'i o'rnni mustahkamladi.

Shunday qilib, 15-Maqsadga qo'shilish O'zbekiston uchun barqaror rivojlanish yo'lida muhim qadam hisoblanadi. Bu mamlakatning tabiiy merosni asrash, kelajak avlodlar farovonligini ta'minlash va xalqaro hamkorlikni mustahkamlashga bo'lgan sadoqatini namoyon etadi.

Maqsad har bir inson odil sudlov imkoniyatidan foydalanadigan va teng huquqqa ega bo'lgan tinch va inklyuziv jamiyatni yaratishga qaratilgan. Bu har bir inson adolatli va teng huquqli sud muhokamasi huquqiga ega bo'lishi, huquq tizimi shaffof va hisobdor bo'lishi kerakligini anglatadi.

Boshqa barcha barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun asos bo'lgan ushbu maqsad, zo'ravonlikning barcha shakllarini, ayniqsa ayollar va bolalarga nisbatan, oldini olish, terrorizm, korrupsiya va poraxo'rlik bilan kurashish, shuningdek, inson huquqlari va asosiy erkinliklarini himoya qilish kabi muhim jihatlarni qamrab oladi. Shuningdek, ushbu maqsad qarorlar qabul qilish va siyosatni ishlab chiqish jarayonlarida fuqarolarni faol jalg etadigan kuchli va hisobdor institutlar yaratilishini nazarda tutadi. Fuqarolarning boshqaruvda ishtirok etishi demokratiyani rivojlantirishga va jamiyatning davlatga bo'lgan ishonchini mustahkamlashga yordam beradi.

Qonun ustuvorligi ushbu maqsadni amalga oshirilishini ta'minlaydigan asosiy tamoyil bo'lib, u insonning ijtimoiy maqomi, kelib chiqishi yoki boshqa omillardan qat'i nazar qonun oldida teng huquqlarni kafolatlaydi. Bu adolatli jamiyat uchun zamin yaratadi va insonning asosiy huquq hamda erkinliklarini himoya qiladi. Tinchlik, xavfsizlik va odil sudlovsiz ta'lif, sog'liqni saqlash va iqtisodiy o'sish kabi boshqa sohalarda taraqqiyotga erishish mumkin emas. Ushbu maqsadga erishish barcha uchun yanada barqaror kelajakka yo'l ochuvchi qadamdir.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 16.1.4. Qorong'u tushgandan keyin yashash joyidagi hududda yolg'iz yurganda o'zini xavfsiz his qiladigan aholining ulushi.*)	-	-	-	90,0	-
b) shahar;	-	-	-	90,2	-
c) qishloq.	-	-	-	89,9	-
Yoshi (yillar)					
15-19	-	-	-	85,2	-
20-24	-	-	-	88,2	-
25-29	-	-	-	88,2	-
30-34	-	-	-	90,4	-
35-39	-	-	-	92,1	-
40-44	-	-	-	93,4	-
45-49	-	-	-	94,7	-
Indikator 16.2.1. So'nggi bir oy mobaynida qaramog'ida 1-17 yoshdagи bolalar bo'lgan shaxslar tomonidan jismoniy jazo va/yoki ruhiy tajovuzga duchor bo'lgan bolalar ulushi.**)					
a) barcha bolalar;	-	-	-	62,2	-
b) qizlar;	-	-	-	60,4	-
c) o'g'il bolalar.	-	-	-	63,9	-

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 16.6.1. Hukumat birlamchi xarajatlarining dastlabki tasdiqlangan budgetga foizdagi nisbati, sektorlar kesimida (byudjet tasnifi kodlari yoki shunga o'xshash toifalar bo'yicha).	111,5	109,5	99,2	110,6	109,6
Indikator 16.7.1.1. Davlat muassasalarida faoliyat yuritayotgan ayrim toifadagi (ayollar, mehnatga layoqatli yoshdan katta yoshdagi shaxslar, yoshlar) fuqarolarning ulushi:					
a) ayollar;	60,2	60,8	60,6	61,4	61,1
b) mehnatga layoqatli yoshdan katta shaxslar;	2,9	3,0	2,9	3,4	3,4
c) yoshlar (30 yoshgacha).	27,9	27,1	24,5	22,3	21,5
Indikator 16.9.1. Fuqarolik organlarida tug'ilishi ro'yxatga olingan besh yoshgacha bo'lgan bolalarning ulushi, yoshi bo'yicha.	-	-	-	100,0	-
Indikator 16.10.2. Fuqarolarning axborot olish kafolatlarini ta'minlovchi normativ-huquqiy hujjatlar ro'yxati.	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud
Indikator 16.a.1. Parij prinsiplariga muvofiq, xalqaro mexanizmlarda belgilangan tartibda akkreditatsiyadan o'tkazilgan inson huquqlari milliy institutlari (Global alyans, inson huquqlari milliy institutlarining Yevropa va Osiyo tarmoqlari va hokazolar) mavjudligi.	-	Mavjud	Mavjud	Mavjud	Mavjud

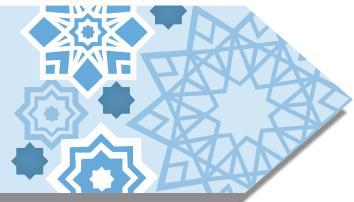
*) 15-49 yoshdagi ayollar hisobga olingan.

**) 1-14 yoshdagi bolalar hisobga olingan.

"O'zbekiston – 2030" Milliy Strategiyasi doirasida O'zbekiston hukumati mamlakatda qonun ustuvorligini ta'minlash, fuqarolar xavfsizligi va huquqlarini himoya qiladigan samarali, shaffof va hisobdor davlat institutlarini yaratishga intilmoqda. Mustaqillikka erishganidan buyon O'zbekiston fuqarolar huquq va erkinliklarini ta'minlashda katta yutuqlarga erishdi. Huquqbazarliklarni oldini olish va jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha amalga oshirilgan kompleks chora-tadbirlar jinoyatchilik holatini yaxshiladi. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'z faoliyatining samaradorligini oshirish uchun raqamli texnologiyalarni joriy etib, fuqarolar bilan o'zaro aloqalarni kuchaytirmoqdalar. Inson huquqlarini himoya qilish va adolatli odil sudlovni ta'minlash muhim rol o'ynaydi, bu esa aholining sud tizimiga bo'lgan ishonchini mustahkamlashga yordam beradi.

O'zbekiston xalqaro miqyosda terrorizm va transmilliy jinoyatchilikka qarshi kurashishga qaratilgan turli tashabbuslarda faol ishtirok etmoqda. Mamlakat tinchlik va xavfsizlikni mustahkamlashga qaratilgan global sa'y-harakatlarni qo'llab-quvvatlaydi, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashish, inson huquqlarini himoya qilish va qonun ustuvorligini ta'minlashda xalqaro tashkilotlar bilan faol hamkorlik qiladi. Umuman olganda, O'zbekistonda ushbu maqsadga erishish demokratik jarayonlarni rivojlantirish va huquq-tartibotni mustahkamlashga yordam beradi, bu jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun muhim asosidir.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17-Maqсад

Maqsad insonlar va sayyoramizning manfaatlarini qondirishga yo'naltirilgan tamoyillar va qadriyatlar, umumiylar, umumiylar, maqsadlarga asoslangan global, mintaqaviy va mahalliy darajalardagi sheriklik munosabatlarini o'rnatishga hamda hamkorlikni ta'minlashga qaratilgan. Barqaror rivojlanish sohasidagi kun tartibini amalga oshirishning muhim jihatlari quyidagilardan iborat: rivojlanayotgan davlatlarga yordam berish, texnologik taraqqiyotga ko'maklashish, moliyalashtirish va resurslardan foydalanish imkoniyatini yaxshilash, shuningdek, barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishni qo'llab-quvvatlaydigan institutlarni mustahkamlash.

Bunga erishish uchun iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik sohalarda muvofiqlashtirishni kuchaytirish zarur. Bu savdo aloqalarini kengaytirish, texnologiyalarni almashish, innovatsiyalar va investitsiyalarni qo'llab-quvvatlash, shuningdek, barcha uchun ta'limga, sog'liqni saqlash va boshqa xizmatlardan foydalanish imkoniyatini ta'minlashni o'z ichiga oladi. Inson huquqlarini himoya qilish, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish yanada adolatli va barqaror dunyoniy yaratish uchun muhim ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, resurslardan samarali foydalanish uchun mintaqalarning madaniy, iqtisodiy va ijtimoiy xususiyatlarini hisobga olish zarur. Fuqarolarni qarorlar qabul qilish jarayoniga jalb qilish muhim, chunki bu 17-maqsadni amalga oshirishning ajralmas qismi bo'lib, barqaror rivojlanishning boshqa barcha maqsadlariga erishishga yordam beradi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Indikator 17.1.1. Davlat daromadlarining umumiylarini YAIMga foizdagi nisbati, manbalar bo'yicha.	21,2	22,1	22,4	22,7	22,0
Indikator 17.1.2. Ichki soliqlar hisobidan moliyalashtiriladigan milliy budjetning ulushi.	74,3	77,9	67,2	73,6	81,2
Indikator 17.3.1. Yalpi milliy daromadga nisbatan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar, rivojlanish va Janub-Janub hamkorligi uchun rasmiylar yordam orqali kelib tushgan mablag'larining ulushi.	-	10,0	11,1	11,9	22,4
Indikator 17.3.2. Pul o'tkazmalari hajmining (AQSH dollarida) YAIMga foizdagi nisbati.	14,6	12,3	14,0	21,6	15,3
Indikator 17.4.1. Tovarlar va xizmatlar eksportidan tushadigan tushumlar hisobidan tashqi qarzga xizmat ko'rsatishga sarflanadigan mablag' ulushi.	4,2	7,0	8,1	8,4	11,5
Indikator 17.6.1. Keng polosali Internetning statsionar abonentlari soni, tezlik bo'yicha:	2,2	3,2	4,2	5,2	6,1
a) 256 kbit/sek. dan 2 Mbit/sek. gacha;	0,1	0,1	0,04	0,2	0,0
b) 2 Mbit/sek. dan 10 Mbit/sek. gacha;	1,8	2,4	1,7	1,2	0,8
c) 10 Mbit/sek. dan 30 Mbit/sek. gacha;	0,2	0,6	2,1	2,6	3,4

	2019	2020	2021	2022	2023
d) 30 Mbit/sek. dan 100 Mbit/sek. gacha;	0,05	0,1	0,3	0,8	1,0
e) 100 Mbit/sek. dan yuqori.	0,01	0,01	0,06	0,3	0,9
Indikator 17.8.1. Internetdan foydalanuvchi aholining ulushi.	70,4	71,1	76,6	83,9	89,0
Indikator 17.13.1. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning yagona to'plami:					
a) YAIM hajmi, mldr so'mda;	594,7	668,0	820,5	995,6	1 192,2
b) YAIMning o'sish sur'ati, o'tgan yilga nisbatan foizda;	6,8	1,6	8,0	6,0	6,3
c) aholi jon boshiga YAIM, ming so'm;	17,7	19,5	23,5	27,9	32,7
d) o'zbek so'mining AQSH dollariga nisbatan xarid qobiliyati pariteti bo'yicha:					
jami, mldr AQSH dollarida;	252,3	257,3	285,0	322,3	354,1
aholi jon boshiga, AQSH dollarida.	7 514	7 516	8 162	9 042	9 725
Indikator 17.17.1. Infratuzilma sohasida davlat-xususiy sheriklikka ajratilgan mablag'lar, mln AQSH dollarida.	-	-	18,45	17,82	-
Indikator 17.18.1. Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishni kuzatib borish uchun statistika samaradorligi ko'rsatkichi (statistika samaradorligi indeksi), indeks/dunyo mamlakatlari reytingidagi o'rni.	54,9/117	65,5/83	70,0/90	72,9/80	72,8/78
Indikator 17.18.2. Rasmiy statistikaning asosiy tamoyillariga muvofiq keladigan milliy statistika qonunchiligining mavjudligi.	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud
Indikator 17.18.3. To'liq moliyalashtiriladigan va amalga oshiriladigan milliy statistik rejaning mavjudligi, moliyalashtirish manbalari bo'yicha.	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud	Mayjud

O'zbekistonda makroiqtisodiy barqarorlik va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash maqsadida so'nghi yillarda iqtisodiyotni liberallashtirishga, shuningdek, ma'muriy va institutsional o'zgarishlarga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Inflyatsiya darajasini pasaytirish, narxlarni liberallashtirish, pul-kredit, byudjet-soliq siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlariga alohida e'tibor qaratildi. Tashqi iqtisodiy faoliyatni takomillashtirish muhim qadam bo'ldi, bu esa xorijiy hamkorlar bilan iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashga va eksport salohiyatini kengaytirishga yordam berdi.

Shuningdek, hukumat tomonidan iqtisodiyotning turli sohalariga ichki va tashqi investitsiyalarni jalb etish imkonini beradigan qulay investitsiya iqlimi va ishbilarmonlik muhitini yaratish borasida sa'y-harakatlar amalga oshirildi. Biznesni qo'llab-quvvatlash va xususiy tadbirdorlikni rag'batlantirish dasturlari kichik va o'rta biznesning faol rivojlanishiga yordam bermoqda, bu esa iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishda muhim o'rinn egallaydi. Bular esa iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashga yordam beradi va uzoq muddatli barqaror o'sish uchun mustahkam poydevor yaratadi.

Qaydlar uchun

Hech kimni ortda qoldırmamaslik

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI

Nashr uchun mas'ul:
Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish
statistikasi boshqarmasi

Manzil: 100170, Toshkent sh.,
Mustaqillik shoh ko'chasi, 63

www.nsdg.stat.uz

Tel.: +99871 202-80-70

facebook.com/uzstataxborot

e-mail: sdg@stat.uz

<https://t.me/uzstataxborot>